

دەنە عزىز

صاى : ۱ د

حىرىزى - ئاپریل ۱۹۲۶

سېھىي مىلى

دارالفنون

ابى شیخ اکانیه ۱۹۲۵ء
ابى شیخ اکولتىرىجىخۇرىخەن

فلسفە ، اجتماعيات ، تارىخ ، جغرافيا ، ادبیات

ايىكى آيدىه بىزىسى اولنور

مىندىرجات

احمد رفيع
فائىئە صەرى
احمد رفيع
حامىد سەدى
علي فؤاد
نجيب عاصم
بۇسۇف بىراجىت

دېۋشىرمە اصولى ، عجمى او غلانلىر
جوغرافيا توپىھىلە ناظم اصوللار
قېرىيس و تونس سەفرلىرىنە خائىد رسمي و ئىقەلە
مختىلف دورىلەدە آنادولۇنىڭ يۈللەرى
قرەدەكز يىطىر فلغنەك اخلاقى و لۇندە قۇنفرانسى
علم لسان
كتابيات

استانبول - ملى مطبعى
۱۹۲۷

۱. قبریس سفرینہ عائد رسمی وثیقه لر

(ربیع الاول ۹۷۸ - ذی الحجه ۹۷۹)

قبریس سفرینہ عائد خزینہ اور اف وثیقه لری ، سفرک صورت جریانہ و تورکلرک بوسفرده نہ درلو مساعی صرف ایتدکارینہ داڑر قیمتدار معلوماتی جامعدر . قبریس فتحنہ داڑر تاریخ کتابلرنہ موجود معلومات ناقصر . بناءً علیہ بومعلوماتک رسمی وثیقه لر لہا کالی ضروریدر .

قبریس سفرنہ ، لا لاقرہ مصطفی پاشا ، پیالہ پاشا ، علی پاشا و بہرام پاشا کبی دکر لی سردارلرک و قپودانلرک خدمتلری سبق ایتمشدیر . سفرک مبدائی « ربیع الاول ۹۷۸ » در . پچوی نک ویردیکی معلوماتہ نظر آ(۱) پیالہ پاشا ایله قپودان علی پاشا درت یوز قادر قادر غہ ، ماونہ ، پارچہ و قالیته دن مرکب بردونا نما ایله حرکت ایتدیلر . اوردو (قبریس) قلعہ لرینی ضبط ایدرکن ، بونلرده دکزدہ محافظلقو وظیفہ سی کورہ جکلر دی . اوردونک سرداری قره مصطفی پاشا ایدی .

اوده (لفقوشہ ، نیقوسی) قلعہ سنی قوشاتدی . قلعہ ، الی بر کوندہ ضبط ایدلدی . قلعہ نک ضبطی اوزرینہ ، پیالہ پاشا دونانمانک یاریسی ایله آطہ نک اطرافی محافظہ ایتدی . نصفنی ده (لفقوشہ) لیمانندن قلعہ سنہ قوت کیرمہ مسی ایجین بر اقدی . علی پاشا مت یسلردہ قوماندا ایتدی ؟ یرینہ سیواس بکلر بکیسی اسکندر پاشا لیماندہ کی کمیلہ قوماندا ایتمہ یہ مأمور اولدی .

قیش با صبحہ ، دونانما (استانبول) ہ دوندی . قره مصطفی پاشا بو اشادہ (ماغو سہ ، فاماگوست) قلعہ سنی قوشاتدی . اطرافہ درین برخندک فاز دیردی . نہایت هجوم با شلا دی . فقط دوشہانک ترتیب ایتمش اولدوغی لغم ، تورکلردن پک چوق کیشیدنک تلفنہ سبب اولدی . قلعہ ، قرق الی کون قادر شدتی طوچجی آتشنہ طو تو لدی . بوصیرادہ ، دونانما ایله پر تو

پاشا و قپودان پاشاده کلدی . دوشمان ، تورک قوتلرینک فضله لغى كورونجه ، استیانه مجبور اولدی .

كرك چچویده و كرك معاصر مؤرخلر كو و قعه نويسىلر ك يازدىقلرى اثرلرده ويريلان معلوماتك خلاصه سى بوندن عبارتدر . ملي خزينة اوراقده كى و شیقه لره كلنجه، او فلرى ده بروجە آتى درج ايديبورز :

— ١ —

سفره باشلاندىغى صيراده ، عسکر طوبالمالى اىچىن بكار بكمىلرە حكملىرى يازىلدى . (كوتاهىيە) و (قاره حصار) قلعه لرندى مستحفظلر آلينوب دونانمايە ويرلمەسى اىچىن آناطولو بكار بكمىسىنە آتىدە كى حكم كوندرىلدى :

آناطولو بكار بكمىسىنە حكم كە جناب حقە توڭلۇمۇ معجزات حضرت سيدالانام عليه الصلة والسلامە توسلًا اول بھار خېجىستە آثاردە دريا يوزىنە في سبیل الله تعالی غز او جهاد اىچۇن كوندرىلە جك دونانماي ھمايو نە زىادە توفنگىچى لازم او لمغىن بكار بكمىلە كە متعلق اولان كوتاهىيە قلعه سى مستحفظلرینك يوزاونىدى نفرندن آلتىش نفر و قره حصار صاحبىك قرق نفرندن يكىرىمى بش نفر و انقره مستحفظلرینك آلتىش سكز نفرندن او توز نفر حصار مستحفظلرینك يرار توفنک اندازاولا نلىنى جملە يوز اون بش نفر او لور على التعجىل دونانماي ھمايو نە تعىينى و توفنكلار يله ارسال او لىنه سى امر ايدوب يوردە كە دار و قىتە بر آن توقف اىتىيوب ذكر اولنان قلاعدن تعىين او لىندوغى مقدارى يرار توفنک اندازلىرى فرق ايدوب توفنكلار و ساير آلات حرب ايلە معجلاً أحضار اتدروب دىخى هر قلعەنك كىتخداسىنى كندولرە باش و بوغ تعىين اتدروب نوروز مباركە دكىن سدە سعادتە ايصال ايلىيە سىز . اما تمام مقىد او لوپ يرار توفنک انداز او لىنلىرىن دفتر اتدروب مباشر او لىنلرە آچە آدرىملقە يرارلىرىقۇنلوب پىروتازه و صغير او لىنلر كوندرىلە كە دكىن سدە سعادتە ايصال ايلىيە سىز . توفنک انداز كورىلوب يوقلىمۇ مقرىدر . اكا كورە مقىد او لوپ يرارلىرىن كوندرە جك . و جملە سى جمع اتە كىدە حصار كىتخدالرىندن غىرى او زىرلىرىنە بر يرار چاوش تعىين ايدوب دركاه معلمە معجلاً كوندرە سىنکە من بورلرە يولىدە كەسنسە ئىلمۇ و تىعدى اىتمك احتمالى او لىيە . ذكر اولنان قلاعدە بومقدار توفنک اندازك تداركى ممكىن دكىلدى يو مجرد دزدارلىرى عذرلر يله

تکرار عرضه محتاج در دیو امرم تعویق و تأخیر اولنقدن حذر ایدوب على التعجیل تدارک ایدوب نوروز مبارکه دکن تنبیه‌لیه سن وبکلر بکیلککده اکر دریا واکر قرایه تعیین اولنان امرا و سپاهه تکرار آدمدر کوندروب محکم تنبیه و تأکید ایله سز که جمله‌سی آت ویراغیله حاضر و آماده اولوب دریایه امر اولنان‌لرا امر سابق اوزره توفنکلریله استانبوله کلوب دوننمای همايونم کمیلرینه کیره‌لر . کچ کلککده غایت حذر ایده‌لر توفنک‌سز کلانترک خدمتی و عندر و بهانه‌سی مقبول اولمک احتمالی دکادر . اکا کوره تنبیه ایله سن که توفنکلریله کله‌لر و بکلر بکیلککده کورجی اخراجی امر اولنان قاضیلره سن دخی مؤکد مکتبه چاوشلر کوندروب نوروزه دکن کورجیلرین احضار ایدوب امر اولندوغی محله ایرشدرمکده دقیقه فوت ایتمیه‌لر . بو خصوصی بازارلرده و قصباتده کرکی کبی تنبیه و ندا اتدره سز که کچ کلانلر تحری و حقلرندن کلمه‌سی مقرردر . اکا کوره تنبیه اولنه‌لر و بو حکم سکانه کونه واصل اولوب نه وجهمه تدارک ایلدوکی علی التعجیل یازوب عرض ایله سن .

— ۲ —

عسکر طوپلامق ایچین حکملر یازیلدیغی کبی ، روم ایلندن دوشانه ارزاق ویرلمه‌مه‌سی ده منع ایدلی . اصولاً پاموق ، بالموی ، سختیان ، کوز ، ذخیره ، حرب آلات ویرلمه‌سی ممنوعدی . بوئناده دوشانه بوکبی مواددن ویرلیکی خبر آلیندی . روم ایلی یالیلرنده کی بکله وقاضیلره آتیده کی حکم یازیلدی :

روم ایلی یالیلرنده واقع اولان بکلره وقاضیلره و دزدارله واسکله امینلرینه و ناظرلرینه حکم که . بوندن اقدم دفعات ایله احکام کوندربیلوب منوع اولان اسباب ویرلمیه دیو تنبیه ویساق اولنش ایکن اول امر شریفه معاشره بریکزک تحت حکومته متعلق اولان اسکله‌لردن و یالیلردن مبالغه پنیه وبال موی و سختیان و گون و ذخیره ویراق و آلات حرب وغیری بی کفره فجره‌یه تقویت ویریله جک اسباب ویرلمکدن خالی اولنیوب اوامر شریفه مختلف کفاره اعانت اولندوغی اسیرلکدن خلاص اولان طوتساقنر ویرار جاسوسلر کلوب خبر ویردیلر . ایمدى اعدای دین مینه اکر ذخیره واکر یراق و پنیه وبال موی و سختیان وکون وسائل الات حرب وقتال ایله تقویت ویرمک دین و دولته اهانت وخیانت اولدوغی اجلدن اول مقوله کفار خاکساره مسامحه ایدنلر کیم اولورسه اولسون کرکی کبی حقلرندن کلمک مهمات دین و دولتدن اولمشدر . امر جلیل القدرمه معاشر دریایه و کفار خاکساره

ترکه وساير ذخائر وآلات ويراق و پنبه وبالموسي وسختيان وبالجمله کفره فخره يه تقويت
ويريلوب اشفاع ايده جك نسنه لرى تحت حکومتکرده اولان اسکله لردن وساير معبرلره کتورملري
اله کتوروب اسباب ومتاعلري هرنه ايسه ميري ايجون کرفت ايذوب اصحابن حبس ايلك
امر ايذوب بیوردم که وصول بولدقده بوباده هر بر يکوز بالذات مقيد اولوب تحت حکومتکرده
اکر بالموسي واکر سختيان وكون وپنبه واکر ذخیره ويراق وساير آلات حرب وبالجمله
کفار بدکرداره تقويت ويره جك اسبابدن اکر يوك ايله واکر کمی ايله هرنها ولورسه که صحیح
کفره فخره يه بیع ايلك ايجون جمع ايذوب اسکله لره کتوره هر کيم اولورسه اولسون متاعی
هرنے ايسه کرفت اولنوب ضبط اولندوغى وکيمک کتوروب کيمک اولدوغى على الاسامي
دفتر ايلیوب سده سعادته عرض ايليه سن . شویله که من بعد ذكر اولنان نسنه لردن برينى
تحت حکومتکرده آلنوب کفره فخره يه دريایه ويرلدوکي خلاص اولان اسیرلردن ويأخذود
جاسوس لردن وياغيرى يرلردن استماع اولنه تقدير وتفحصه احتياج قونلیوب هر کيم اولورسه
اولسون بروجهله حقلرندن کانور . ساير لرينه موجب عبرت ونصيحت واقع اولور . اکا
کوره باب اهتمامده اوکات وجه ايله کوزدوب امر شريفهمه مغایر ايش اولمقدن زياده احتراز
ایلیه سن .

— ३ —

(سمندره) و (بلغراد) ده نهقادار طوب و کولله اولدوغى سؤال ايدلدى . (سمندره) فاضيئسنه آتىرەكى حكم كونىرىيلدى :

سمندره بکنه و قاضيسنه و بلغراد قاضيسنه حکم که اول جوانبه واقع اولان قلعه لرده استخدامه قابل ویرار بالفعل نمقدار طوب و يوارلاق وارد ر یوقلنو ب اجناسيله دفتر اولنوب سده سعادت ه اعلام اولنه سن امر ايذوب بیوردم که وارد قده تا خر ايتميوب اکر سمندره و اکر بلغراد وساير قلعه لرده بالفعل عمله يرار واستخدامه قابل نمقدار طوب و يوارلاق وقولونبورنه وارد ر ، عربه لری و قونداقلری حاضر و مهیا میدر ، نیجه در ، اوکات وجهه يوقليوب امرم او زره اجناسيله دفتر ايتميوب سده سعادت ه عرض واعلام اي ليه سن . ذكر اولنان طوپلرک عربه لرینه لازم اولان اورغان حاضر و مهیا دکل اي سه طمشوار جانبیندن کلان کندر لردن کفايت مقداری اورغان بوک دروب حاضر و آماده اي تک با پنده زياده اقدام

واهتمام ایلیه سن. با جمله حاضر و موجود بولنان طوپلر ک قونداقلری و عربلری قصور و نقصان اوزره ایسه انده اولانی چاپلرینه کوره لازم اولانی معجلانه پادیروب قصور و نقصان‌فلریخ تکمیل ایمکده بذل ما هو المقدور ایلیه سن. بو خصوص مهمات امور دندر. اهال و مساهله ایمیوب نه وجهمه تدارک اتدوکت یازوب بیلدره سن.

- ۴ -

بغدادن پارا باروت جلبته لزوم کورولدی. نوروزه قادر کوندریله سی ایچین بغداد بکلر بکیسه و دفتردارینه آتیده کی حکم یازیلدی:

بغداد بکلر بکیسه و دفتردارینه حکم که بوندن اقدم سیزه احکام شریفه کوندریلو ببغداد ک خزینه سی و باروتی نوروزه دکین در کاه معلمه کلک مهمات امور دندر دیو فرمان او لنه‌شیدی ایدی اول امر مقرر اولمغین بیور دومکه وصول بولدقده باروت و خزینه تدارکنده اصلا تأخیر و آرامه جواز کوسترمیوب ماهر جب المرجنبه اماده اولوب کوندرلمیان باروتی علی التعجیل بیک قنطار دن زیاده یه ایرشدیروب امر سابق اوزره طربلوس اسکله سنه کوندره سن که قبض او لناق ایچون قدر غهر کوندرلسه کرکدز. شویلکه امر اولوب اوزره باروت انده موجود بولنه، مسئول و معاشر اولمکز مقرر در. اکا کوره باروتی استعمال اوزره کوندر مکده دقیقه فوت ایمیه سز. در کاه معلمه کوندرلسی فرمان اولنان خزینه ی دخی شمدیدن جمع و تحصیل ایدوب دخی نوروز مبارکه دکین کوندرو ب در کاه معلمه ایصال ایلمینجه اولمیه سز اکر باروت واکر خزینه ی سائز مانه قیاس ایمیوب علی التعجیل تدارکنده دقیقه فوت ایمیه سز صدره بحال اولمدی دیوا ایلیه حکم کز عذر و بهانه لر اصلا مقبول اولناق احتمالی دکادر. اکا کوره مقید اولوب اهتمامده دقیقه فوت ایمیه سز.

- ۵ -

قبریس محافظه سی طرابلس سنجاغنک سپاهیلرینه تودیع ایدیله جکدی. طرابلس بکنه بومسئله یه دائز آتیده کی حکم کوندریلدی:

طرابلس بکی محمد بکه حکم که طرابلس سنجاغنک سپاهیلری قبریس محافظه سن وار مق جا بنده امر شریفم صادر اولمشدر. بیور دومکه وصول بولدقده بر آن و بر ساعت تأخیر و آرام ادبیات بجموعه سی ۴

ایمیوب معجلان سنچاغکه یتشوب دخی امرم اوزره قبریس محافظه‌سنہ چکوب خدمت محافظه‌ده اولاسن و سنچاغلک ضبطنه دخی یرار آدمملرک تعین ایدوب محافظه مملکتده بصیرت و انتباه اوزره اولاسن و بو حکم سکا نه کونه واصل اولوب سنچاغکه نه کونی متوجه اولوب نه کونی واصل اولدوغکی و قبریس محافظه‌سنہ متوجه اولدوغکی عرض ایله‌سن.

— ٦ —

ویزه قضاسنده کی خریستیانلردن آرایه‌جی تدارکی ایچین ویزه قاضیسنه یازیلان حکم:

ویزه قاضیسنه حکم که حالاویزه قضاسنہ تابع سرکن نام قریب‌ذمیلری عرب‌به‌جی اولوب طوب عرب‌بلری بناسیچون اوتوز نفر ذمی ایصال اولنق لازم اولمغین بیوردمکه وصول بولقده قریب مزبور ذمیلرندن میری به طوب عرب‌بلری بناسیچون اوتوز نفر ذمی یازوب لازم اولان آلات و اسباب‌بلریله سده سعادتیه کوندره سرکه کاوب اجر تلری ایله میزی به طوب عرب‌بلری بناسنده استخدام اولنهر.

— ٧ —

(قبریس) محافظه‌سی ایچین (ایچ‌ایل) بکنه یازیلان حکم:

ایچ‌ایل بکنه حکم که حالا جزیره قبریس محافظه‌سی مهمات اموردن اولمغین سنچاغکه متعلق اولان زعما وارباب تیمار ایله علی التعجیل قبریسه چکمک امرا ایدوب بیوردمکه وصول بولقده اصلا تأخیر و توقف ایمیوب حکم شریفم وصول بولدوغى کوندہ سنچاغکه متعلق اولان زعما وارباب تیماره آت ویراقلری ایله و ذخیره‌لریله حاضر اولماگى محکم تنبیه وندایت دروب دخی دریا ال ویردوکی کی جمله زعما و سپاهیلرکله جزیره مزبوره چکمینجه اولمیه‌سن. سایر زمانه قیاس ایمیوب علی التعجیل واروب حزیره مزبوره‌یه ایریشه‌سن و بو حکم سکا نه کوندہ واصل اولوب جزیره‌یه نه زمانده چکمک میسر اولدوغنى علی التعجیل عرض ایده سر. بو بابده کرکی کی مقید اولوب تکاسل و اهالی اولنماغله کچ وار مقدن غایت حذر ایده سر و یازیلان سور کونلری دخی دریا ال ویردوکی کی اوته یقايه چورمکده اهتمام ایله‌سن.

— ٨ —

(نیکده) بکنه زعما وارباب تیماری ایله دونانمایه التحاق ایتمه‌سی ایچین یاریلان حکم:

نیکده بکنه حکم که حالا بوندن اقدم آقسرای بکی ایکن دوننمای هایونمه حاضر اولنق

اـمـرـمـ اوـلـمـشـ ايـدـيـ اوـلـاـمـ شـرـيفـمـ عـلـىـ ماـكـانـ مـقـرـرـ اوـلـمـغـينـ حـالـاـ مـتـصـرـفـ اوـلـدـوـغـكـ نـيـكـدـهـ
سـنـجـاغـنـهـ مـتـعـلـقـ اوـلـاـنـ آـلـايـ بـكـيـ وـزـعـماـ وـارـبـابـ تـيـارـايـاهـ قـانـونـنـامـهـ هـاـيـونـمـ مـوجـبـنـجـهـ جـبـهـ وـجـوشـنـ
وـجـبـهـلـوـلـرـيـ وـسـنـدـخـيـ يـاتـ وـيـرـاغـكـ وـجـبـهـ وـجـوشـنـ وـجـبـهـلـوـلـرـكـهـ دـوـنـمـايـهـاـيـونـهـ حـاضـرـ وـآـمـادـهـ
اوـلـقـ اـمـرـ ايـدـوبـ وـصـولـ بـولـدـقـدـهـ اـصـلاـ تـأـخـيرـ وـتـرـاثـخـيـ اـيـلـيـوبـ نـيـكـدـهـ سـنـجـاغـنـهـ مـتـعـلـقـ اوـلـاـنـ
الـاـيـ بـكـيـ وـزـعـماـ وـارـبـابـ تـيـارـيـنـكـ جـبـهـ وـجـوشـنـ وـجـبـهـلـوـلـرـيـنـ حـاضـرـ وـآـمـادـهـ اـتـدـرـوبـ وـسـنـدـخـيـ
قـانـونـنـامـهـ هـاـيـونـمـ مـوجـبـنـجـهـ يـاتـ وـيـرـاغـكـهـ وـجـبـهـ وـجـوشـنـ وـجـبـهـلـوـلـرـكـهـ حـاضـرـ وـآـمـادـهـ اوـلـوبـ
اـنـشـالـلـهـ نـورـوـزـدـنـ مـقـدـمـ يـارـ تـوـفـنـكـلـارـيـاهـ وـسـاـيـرـ دـشـمـنـ يـرـاغـيـ اـيـلـهـ طـوـغـرـيـ اـسـتـانـبـولـهـ كـلـوبـ
دـوـنـمـايـهـاـيـونـمـ كـيـلـيـرـيـنـهـ مـلـاقـيـ اوـلـاـسـنـ دـوـنـمـايـهـاـيـونـمـهـ شـمـدـيـدـنـ حـاضـرـ اوـلـقـ مـهـمـاـتـدـنـدـرـ
اهـالـ اـيـلـيـوبـ سـنـجـاغـكـهـ مـتـعـلـقـ عـسـكـرـكـلـهـ يـاتـ وـيـرـاغـكـزـاـيـهـ وـتـوـفـنـكـلـرـ كـوـزـاـيـهـ بـهـمـهـ حـالـ نـورـوـزـدـنـ
مـقـدـمـاـ يـرـشمـكـ اـرـدـنـجـهـ اوـلـوبـ كـجـ كـلـيـدـنـ وـيـاتـ وـيـرـاغـكـزـدـهـ وـتـوـفـنـكـلـرـ كـوـزـدـهـ قـصـورـ وـنـقـصـانـ
اوـلـقـدـنـ زـيـادـهـ حـذـرـ اـيـلـيـهـ سـنـ وـبـوـحـكـمـ سـكـانـهـ كـوـنـ وـارـوبـ سـنـ نـوـجـهـلـهـ تـدارـكـ اـيـلـدـكـ يـازـوبـ بلـدـرـهـ سـنـ

— ٩ —

ونـيـكـ دـوـنـاـمـاسـنـكـ (قـورـفوـ) جـوـارـنـدـهـ طـوـپـلاـنـاجـغـنـيـ كـلـيـسـ وـدـلوـنـيـهـ بـكـنـهـ خـبـرـ وـيـرـمـكـ اوـزـرـهـ يـازـيلـانـ حـكـمـ :

وزـيـرـ مـصـطـفـيـ پـاشـاـيـهـ حـكـمـ كـهـ

حالـياـ كـلـيـسـ بـكـيـ قـرـهـسـيـ وـدـلوـنـيـهـ بـكـيـ باـيـزـيدـ دـامـ عـزـهاـ آـسـتـانـهـ سـعـادـتـهـ كـونـدـرـدـوـكـلـارـيـ
مـكـتـوـبـلـنـدـهـ وـنـيـكـلـوـلـعـيـنـلـرـكـ دـوـنـمـايـهـزـيـمـتـقـرـيـنـلـرـيـ كـورـفـوـسـ(1)ـ قـرـبـنـدـهـ جـمـعـ اوـلـقـ اوـزـرـهـ
اوـلـوبـ اـسـپـانـيـاـ بـكـنـكـ دـوـنـمـايـ خـسـارتـ رـهـيـنـلـرـيـ كـلـهـسـنـهـ مـتـرـقـبـ وـمـتـوـقـفـ اوـلـدـقـلـرـيـ
اسـپـانـيـانـكـ دـوـنـمـايـ مـقـهـوـرـهـسـيـ كـلـوبـ مـلـاقـيـ اوـلـدـقـدـنـ صـكـرـهـ فـكـرـ فـاسـدـلـرـيـ وـرـايـ كـاسـدـلـرـيـ
دوـنـمـايـ نـصـرـتـ مـقـرـونـهـ مـقـاـبـهـ اـيـمـكـ اـيـمـشـ اـمـدـيـ دـسـتـوـرـ مـكـرـمـ (الـخـ)ـ وزـيـرـمـ پـرـتوـ پـاشـاـ
ادـامـ اللـهـ تـعـالـيـ اـجـلـالـهـ اـشـبـوـمـاهـ ذـيـالـحـجـهـنـكـ طـقـوـزـنـجـيـ كـونـيـ دـوـنـمـايـهـاـيـونـمـهـ مـتـوـجـهـ اوـلـمـغـينـ
مـقـدـمـاـ فـرـمـانـ اوـلـزـوـغـيـ اوـزـرـهـ اوـلـ جـانـبـهـ اوـلـاـنـسـفـاـيـنـ نـصـرـتـ قـرـايـنـدـنـ مـشـارـالـيـهـ اـيـصـالـيـ
لـازـمـ اوـلـاـنـ قـاـچـ قـطـعـهـ اـيـسـهـ اـسـتـعـجـالـ اوـزـرـهـ اـرـالـ اوـلـنـوبـ بـرـوـجـهـ مـسـارـعـتـ اـيـشـوـبـ
مـلـاقـيـ اوـلـقـمـهـمـاتـ دـيـنـ وـدـوـلـتـدـنـ اوـلـشـدـرـ اوـيـلـهـ اوـلـسـهـ بـيـورـدـمـ كـهـ دـارـ وـقـتـهـ دـاـخـيـ جـدـالـهـ
اـقـدـامـ اـيـدـوبـ الـهـ كـتـورـمـكـدـهـ وـدـوـنـمـايـهـاـيـونـمـ اـيـرـيشـنـجـهـ كـفـارـخـاـكـسـارـ طـرـفـدـنـ جـزـيـرـهـيـهـ

کمی نچورمامک بابنده سعی واهمام ایلیه سز و بو انواع تأکیدلر و اصناف تهدیدلر یاه تنیمه او لندوغندن غیری کیجهی کوندوزه قاتوب ترسانه عامره مده اولان دونمای هایونم کیلرینی دخی معجلاء آنماه ایوشدیروب بشدن واوندن نه مقدار بتشورایسه دونادیلوب على التوالی ارسال واصال اولنماق او زرهدرو. بوجانبلدن تدارک لازم اولان خصوصیله اصلاقصور قوتلیوب اکر عساکر و ذخیره واکر آلات حرب و قتال و ادوات جنک و جدالدر واکر غیریدر بالذات توجه هایونم اولمک او زرہ تدارک و احصار اولنمشدر بالفعل دخی اقدام و آنماه دقيقه فوت اولنایوب اولبایده هر وجهه اعتذاره مجال یوقدر بیوردم که واردقده سندخی جبلت و فطر تکریزه اولان آثار حسن فرات و فرط کیاستکی اظهار ایدوب هرنکه لازمه دین و دولت و مقتضای حیث وغیرتدر، وجوده کتوروب وباجله رای اصابت اولکه تفویض اولنان امور جمهورک تدبیرنده بدل قدورینی نامحصودر قلوب مأمور او لندوغنک مصلحتک آنماهه و خیرایله اختتامنه صرف مراسم اقتدار قلوب جزوی بهانه ایله تعلل واعتذار اولنایوب صاحب دعاونک علو عنایته صمیم قلب ایله توکل وحضرت رسالتپناه علیه و علی الله الصلوة والسلامک معجزات کثیرة البرکاته خلوص دل ایله توسل ایدوب جزیره نک فتح و تسیخیری واعدانک قهر و تدمیری و عساکر اسلام احوالنک نظام وانتظامی دخی استهال وغزا وجهه ترغیبی بابنده انواع مساعی جهیله وجوده کتوریله .

فی ۲۲ رمضان ۹۷۸

- ۱۰ -

دیار بکره تابع کرد بکارینک دونمایه التحاقه دائز یازیلان حکم :

دیار بکر بکلر بکیسنه حکم که

بوندن اقدم جزیره قبریس فتحی ایحیون دیار بکره تابع اولان اکراد بکلر ندن هر برین حاللو حاللار نجه بر مقدار یار نفنك اندازو قواس اخراج ایلیوب نوروزدن مقدم طوغری طربلوس اسکله سنه کوندروب اندن جزیره قبریس کچوب دونمای هایونه ملاقی اولوب دار و قنده کمیلر کیروب کفار خاکسواره تابع اولان جزایردن کرید جزیره می غارتنه وار من لازم اولمش ایدی ، اول امرم کاکان مقرر اولوب شمعدیدن نمقدار توفنک انداز وقواس اخراج اولنوب نوجهمه تدارک او لندوغنی سده سعادتمده معلوم اولمک لازم اولمین

بیوردم که احمد چاوش وارد قده بوبابده بالذات مقید اولوب دیار بکره تابع اولان اکراد. امر اسننه سابقاً کوندریلان اوامر شریفه مقتضاسنجه اصلاً تأخیر و تراخی اتدرمیوب هربوینه فرمان اولندوغنی ادزره تفنه انداز وقواسلرینک بروجه استعجال اخراج ایتدیروب محل مأموره ارسال واصال اتدرملک بابنده انواع مساعی جمیله وجوده کتوره سن و هر بری نقدار قواس و تفنه انداز تدارک و اخراج ایلیوب نه زمان کوندردوکنی و نه وجهه تدارک ایلیوب بو حکم هایونم سکانه کون واصل اولندوغنی یازوب بیلدوره سن. تفنه انداز وقواس مستعجلان محل مأموره واروب ایریشمک زیاده مهماتدن اولمشدر. اهال ایلیوب اقدام و اهتمام و انواع سعی بلیغ ایلیوب اخراج وارسالنده دقیقه فوت ایلیه سن.

فی ۲۵ رمضان ۹۷۸

- ۱۱ -

قبریس محاصره سنده نه صورته حرکت ایده جگنه دائر مصدقی پاشایه یازیلان حکم :

وزیر مصطفی پاشایه حکم که آستانه سعادت آشیانه سده سعادتمن چاوش لرندن احمد چاوش زید قدره ایله مفصل مکتوب کوندروب اولکی دونما کی دونما هایونم ایرشمک ایسه فتح دیسر اولندوغنندن غیری عساکر ایچنده کلی فترت و اختلال ظهوری مقرر اولوب و محاصره ایچون آلمش قطعه طوب و قرق عدد قولنیوره واکا کوره باروت و آلات ویرار طوچی ارسالی خصوصیلرین بلدروب اولبابده دخی هرنه دنیالمش ایسه علی وجه التفصیل پایه سریر سعادت مصیریه عرض و تقریر اولنوب معلوم شریفم اولمشدر. امدی بوندن اقدم ردوس واسکندریه بکلری دام عنها یاننده اولان کمیلردن غیری یکرمی قطعه کمی قوجه ایلی سنجانی بکی قیادام عنه ایله ارسال اولنوب و انلردن ماعدا دونما هایونم و طلب اولنان یراق و آلات قیودانم جزایر بکلر بکیمی علی دام اقباله ایله ارسال اولنوب موئیالیه اول جانبیه کوندریلان دونما هایونمه سردار تعین ایدوب و طوچی باشی ویرار طوچیلر و میستوفی یراق ایله کوندریلوب جزیره قبریس و اصل اولقده کندویی قبریسده فرمان اولنان عساکر ایله مترسه چیقوب خدمتده بولنماق بابنده و محافظه ایچون کمیلر، کیمی سردار تعین ایتمک وجه کوریلورسی سردار تعین اولنوب دخی کمیل ایله حاضر واعدا طرفزینه

ناظر اولوب محافظه اهتمام ایدوب جزیره به اعدا طرفندن تقویت و ضرر و کمزند ایرشدر مامک بابنده بصیرت او زره اولمی امرم اولمشدر . بیوردم که دار و قتد کر کی کی مقید اولوب انک کی دونمای هایونه لازم اولان طوب ویراق و سایر لوازم ایله واروب وصول بولدینی کی لازم اولان یات ویراغی اوب دخی قلعه مزبوره نک فتح و تسخیری و اعدای بدر آیک قهر و تدبیری هرنه وجهه ممکن و میسر اولورسه اکر مشارالیه ایله واکر سایر بکلر بکیلرم وبکلر قوللرم ایله حسن تدبیر ایله فرصت ال ویروب محل اقتضا اندوکنه کوره و سایر دولت ابد قرینه متعلق جمهور امورده بذل مقدور ایلیوب بعنایه الله تعالی قلعه مزبوره نک استیخلاصی بابنده انواع مساعی جمیله کیز وجوده کتوه سز . اما دونمای هایونم کمیلرینک کورکچیلرین و جنکچیلرین و یکیچریلردن اخراج ایلیوب و سائر لوازمن بوزمیوب مرتب و مکمل دشمن یراغیله و سایر لوازمنه واسباب و آلاتله جزیره مزبوره اطرافنده دور ایلیوب دائماً حاضر و اعدا طرفنه ناظر اولوب انک کی کفار خاکسار کمیلری کورینور ایسه بعنایه الله تعالی اوزرلرینه واروب ممکن اولدوغی اوزره مضرت و فسادلرینک دفع و رفعی بابنده بذل اجتهاد ایلیوب هرنه وجهه امکان اولورسه قلع و قلعه تدارکنده اهتمام اوزره اولوب اطراف و جوانبی محافظه کمال بصیرت اوزره اولاً سز دیو مشارالیه قپودانم دام اقباله یه تنیه اولنوب حکم شریفم ویرلمشدر سندخی مشارالیه اولوجهه تنیه ایلیه سن که کمیلری بوزمیوب یات ویراقله و جنکچی والاتجیلریله و بالجهه وجهه مشروح اوزره مرتب و مکمل حاضر و اطراف و جوانبه ناظر اولوب باب محافظه دقيقه فوت ایلیوب کندوسی قره یه متعلق اولان عسکر ایله قبریسه چیقوب وجه و مناسب کورولدوکی اوزده محافظه خدمتنده بولنوب دونمای هایونه یرار کمسنه وجه کورولدوکی اوزره باش و بوغ تعیین ایلیوب امرم اوزره اطرافی و اکنافی حفظ ایتدره . انک کی کفار کمیلری کورونوب ویا خود خبر آلنورسه مشارالیه قپودانم اورایه وار مقامه می اولور یوقسی محافظه یه تعیین اولنان کمسنه بی دونمای ایله کوندر مکله می اولور والحاصل اقتضا ایتدوکنه کوره حسن اتفاق و مشاوره ایله وجه و مناسب اولدوغی اوزره بعنایه الله تعالی دفع ورنه تدارکنده حسن اهتمام ایلیوب باب اقدامده دقيقه فوت بولنیه و قلعه مزبوره غایت متأفت و کمال رصانت اوزره اولمغین سده سعادتمند آلتیش قطعه طوب و قرق عدد قولنیوره و بازوت کوندر نک لازم اولدوغن بیلدیرمش سن ، اویله اولسه قلعه مزبوره نک اولوجهه رصاتی مقرر اولیجاق قولنیور و طوپک اکانه درلو تأثیری اولور ،

طوب و قولنیورنه قوریلوب محاصره اووندوغی تقدیرده یکری بیک قنطار مقداری باروت کفايت ایلز. حالا مدون و رو دوسدن و بغداددن کلندردن ماعدا بوندن مشارالیه قپودانم دام اقباله ایله کوندریلان باروت جمله‌دن بیک قنطار مقداری آنجق اولور. اولدخی زمان قلیله بر طرف اولدقده صکره زیاده باروت تدارکی میدسر او ما یحیق محاصره اموری نیه منجر اولور. امدی باروت خصوصنده کرکی کی مقید اولوب اعدانک یراقلین بطال ایده جلت مقداری طوپلر و قولنیورنه لری استعمال ایدوب نفعی مشاهده او لمیان یرلره باروت احراف ایتدر میوب تدبیر آخر ایله محاصره ایدوب رعایایه و عساکر اسلامه حسن استهالت ویروب اطرافدن طوپراق سورمه‌کله قلعه‌نک اوزرینه واریلوب فتح و تسخیری واچنده او لان ملاعین خاسرینک قهر و تدمیری باشنده انواع مساعی جمیله وجوده کتوریله.

- ۱۲ -

قبریسده کی دونانمایه ملاق او لاسی ایچین جزایر بکار بکیسه نه یازیلان حکم:

جزایر بکار بکیسه قپودان پاشایه حکم که اطراف و جوانبدن کلان جاسوسلو و کفار خاکساردن آلان دلار کفار طغیان آثارک یربریله عهد و میثاق و محکم اتفاقلری اولوب کای دونمای هزیمت شعار تدارک و احضاری صددنده اولدقدلرین اخبار ایدوب فی الواقع پایاوا اسپانیا و پورتقال کفره سنک قرالریله جمله وندیکلویه معاونت اوزرہ اولدقدلری خبری حد تو اتره ایریشوب بوجمله ملاعین خاسرینک دونمای هزیمت قرینلری ایله مقابله و مقاتله یه کای دونمای هایون ظفر مقرون تدارک لازم و مهم او لمیگن سنکله جزیره قبریس ارسال او لان دونمای هایونم دخی اول جانبده لازم اولان یات ویراغی جزیره یه ایلتوب تسلیم اندوکلرندن صکره عساکر نصرت ماثر و سایر مهمات و ذخایر چورمک ایچون او بیش قطعه‌می اولور دخی زیاده می اولور یرار قدر غمه‌لر آلیقویوب باقی قالان کمیلر مرتب و مکمل دشمن یراغیله دریایه تعین او لان دونمای هایونم ملاقی او لاسز. امر ایدوب او لمایده وزیرم لالا مصطفی پاشایه دخی تنبیه او لنیشد. بیوردم که واردقده امرم او زرہ جزیره مزبوره یه ارسال او لان یات ویراغی ایلتوب تسلیم ایلدکدن صوکره اصلا تأخیر ایلیوب سنکله کیدن دونمای هایونم کمیلرندن جزیره یه عساکر ظفر ماثر و سایر مهمات و ذخایر چورمک ایچون نمقدار قدر غمه‌لر آلیقویوب

دنجی ماعداً کیلری آلوب ویراق و آلاتجی و جنکیجیلری وزوادو ذخیره‌لریله باجمله مرتب و مکمل دشمن یراغیله وجه کوردیککز کسنیه‌ی سردار تعیین ایدوب معجلان ارسال ایلیه‌سز که واروب دوننمای همایونه ملاقی اولوب انک کی کفار خاکسارک دوننمای هزیمت آثاری هرنچه‌جانبه توجه ایدر ایسه اوزرینه واروب قبریسه کچمه کیلریله یول ویرمیوب مقابله و مقاتله ایدوب بعناية الله تعالیٰ أَللَّهُ تَعَالَى أَكْتُورِيَلُوب حقلرندن کلنمه باپنده اقدام و سعی و اهتمام اوزره اولالر . امیندر که غایت باری قلوب کفار بدکردار و اعدای طغیان آثارک دوننمای هزیمت شعارینه انهزام و انکسار مقدر و جزایر و دریاده و سائر دیارده انواع فتح و ظفر میسر اولوب دونمالری منهزم اولمغله قوت و فرلری قالمیوب اکر فتحه مباشرت اولنان اولنان ماغوسه قلعه‌سیدر، واکر سائر قلاع وبقادر، بعناية الله تعالیٰ سهو لته فتح و تسخیری و اعدای بدرأیک قهر و تدمیری وجود خباثت آلدولرندن ممالک و ولایتک تطهیری احسن و آسان وجهمه میسر اوله . فی ۳ شوال ۹۷۸

- ۱۳ -

دوناما نقصانی نه صورتله اکال ایده‌جکنه دائز پیودان پاشایه یازیلان حکم :

پیودان پاشایه حکم که

سدۀ سعادت‌مه مکتوب کوندروب اشبو ماه شوالک یکرمی سکزنجی کونی صغیرلر لیانه واریلوب قبله اسمکله مزبور لیانده ایکی کون اقامت اولنوب اندن ساقیزه واریلوب سنجانی بکی حضردام عنزه ایله ملاقات اولندوغن و مشارالیه کندو باشترده‌سی ایله سدان پاره کمینک کورکجی و آلاتجیلری مکمل اولوب ایکی کمینک کورکجی و آلاتجیسی نقضان اوزره اولدوغن و آغزیبوز بکی کندو باشترده‌سی ایله ساقزه کاوب اسکندریه بکی محمد دام عنزه ایله بیله کیدوب لکن مشارالیه محمد دام عنزه‌نک یدکنه خسته‌لق اولاشوب اول دنجی نقضان اوزره اولمغله آغزیبوزده قالدوغن و ساقز بکی حضردام عنزه کریددن هنوز خبر آلمندوغین بلدیرمش سن . بوباده هرنچه‌دنیلمش ایده بال تمام معلوم شریفم اولمشدر . امدی موره سدۀ سعادت‌مه مکتوب کوندروب کفار خاکسارک اوتوز پاره کیلری کریدده اولوب ذخیره‌یه زیاده مضایقه اوزره اونمغین ذکر اولنان اوتوز قطعه کیلرین دونادوب فکر فاسد و خیال کاسدلری آغزیبوزدن و آشاغیلردن ذخیره ایله کلان رنجیر کیلرین آلمق اوزره

اول دقتین بیلدیرمش . اویله اولسه بوندن اقدم اول جانبه توجه اولندقده دوننمای هایون طشره چیقنجه و مقدمما ایچرویه کلدوکنرده اسکندریه بکی یاننده آلیقونیلان یکیچریله اون بش قطعه کمی آلیقویوب مناسب کوردیکنر سردار ایله محافظه یه تعین اولنق امرم اویش ایدی . اول امر شریف موجبنجه حالاً دخی دوننمای هایونم طشره چیقنجه خدمت محافظه ده یکرمی قطعه کمی قلوب اطراف و جوارینی حفظ و حراست ایلک مهمات دین و دولت دن او لمغین بیوزدم که مقدمما تنبیه اولندوغی اوزره اسکندریه بکی ایله آلیقونولان یکیچری ایله اون بش پاره کمی یدانده اولان کمیلردن بش پاره کمی دخی قوشوب دریا محافظه سیچون تعین ایلیه سز و محکم تنبیه ایلیه سن که تمام بصیرت اوزره اولوب کاه آغرسیوز و قلعه سی طرفه رینه واروب یلکن کوستروب و کاهی اول جوانبده حفظ و حراستی لازم اولان یرلری کزوب کفار خاکسار دوننماسندن رنجبر کمیلرینه و ممالک محروسه یه غفلت ایله ضرر و کرند ایزشد رملکدن زیاده احتراز احتیاط اوزره اولالر و کفار خاکسارک واقف اولدوغل اخبار صحیحه یی اعلام ایلکدن خالی او لمیه سز و مشارالیه حضردام عننه نک ایکی کمیسی خالی و نقصان اوزره قالمغه سبب نهدر . اول جانبده دونناناجق کمیلر کفايت مقداری کورکجی صالحشدر شمدی یدک کمیلر نمقدار کورکجی واصل او لمشدر . اکر هنوز کلین وارسه تنبیه ایدوب بروجه است تعالی کتوروب کمیلری تکمیل ایلک آلاتجی اولان حالاً اول کمیل تکمیلی ایچون کورکجی اخراج اولنه دیو مالیه جانبندن احکام شریفه ارسال او لمشدر . ذکر اولنان کمیلری دوننماغه لازم اولان کورکجی اخراج ایدیره سز و آغرسیوزده قالان یکرمی کمی بی دوناتدر مق ایچون تنبیه ایلیه سز .

— ۱۴ —

قبریس باروت کوندرمه سی ایچین حاب دفتردارینه یازیلان حکم :

حلب دفتردارینه حکم که

قبریس جزیره ستده باروت لازم او لمغین نقدر باروت اشنورسه قبریس کوندرملک اصر ایدوب بیوردم که دار وقت نقدر باروت اشنورسه علی الفور جزیره قبریس ارسال و ایصال ایلک بابنده انواع سعی و اهتمام ایلیوب و نقدر باروت کوندریلورسه یازوب عرض ایلیه سن و خزینه بی دخی سعی ایلیوب آستانه سعادته ارسال ایلکه ساعی اولاسن . باروت جزیره و خزینه سده سعادته واصل اولماق مهم و اهالدن زیاده حذر ایلیه سن ۱۲ شوال ۹۷۸

- ۱۵ -

دشمنک اتفاقنه و دوناندا کمیلری موجودینک ایکی یوزه ابلاغنے دائئ مصطفی پاشایه بازیلان حکم :

وزیر مصطفی پاشایه حکم که

بوندن اقدم احکام شریفه کوندریلوپ کفار خاکسار خذلهم الله تعالی بویل مکنم
تدارک اوزره اولوب بری بر لریله اتفاق ودونانمای هایونه مقاتله ایچون عهد و میثاق ایتدکاری
هر جاذبین اخبار و اشعار اولنگین جزیره قبریسه کوندریلان دوننمای هایون وزیرم پرتو
پاشا ادام الله تعالی اجلاله ایله ارسال اولنچاق دوننمای هایون ظفر مقرون ایله کوندریلوپ
جمله بیره کلوب کفار خاکسارک دوننمای هزیمت آثاری بر جابه توجه ایلدن بعضاية الله
تعالی هرقندہ بولونرسه اوزرلرینه وارملق تصمیم و نیت اولنشدر دیو تنبیه اولنش ایدی .
حالیا کلیس و هرسک واسکندریه و دلوینه سنجاقلری بکلرندن وارد اولان مکاتیب
واخباردن ماعدا آولونیه عن بتری آغامی قره خواجه زید مجده دخی سدۀ سعادتیه مکتوب
کوندروب پاپا دینان بی دین و پور تعال و اسپانیا قرالری وندیکلو دینان ملاعین خاسرین
ایله یکدل و یکجهت اولوب بویل دوننمای هایون ایله حرب و قتال و مقابله وجدالی تحقیق
ومقرر قیلمشلردر دیو اعلام ایدوب بوباده وارد اولان اخبار حد توatre ایریشوب ودار .
الاسلامده اولان علماء عظام و صلحای کرام و کافه ام و عامه امت عالم اول جانبه کوندریلان
دوننمای هایون حالا مش ار ایله وزیرم ایله کوندریلیجک دوننمای هایون ظفر مقرون ایله
یریکوب قپودانم علی قدیم اوزره دوننمای نصرت مائرنده اولوب حق جل و علانک علو عنایته
توكل و اعتماد و حضرت رسالت پناه علیه و علی آله صلوة الله معجزات کثیرة البر کانه
تسل و استناد و اصحاب دینک وسایر افراد و اوتادک ارواح مطهره لرندن استعانت و استمداد
اولنوب کفار بدکردارک سفاین هزیمت مدارلری اوزرلرینه واریلوپ صیافت عرض و ناموس
دین و دولت و حمایت حوزه خلاقته متعلق امورده بذل مقدور قلنماگی طریقه خلافت
رب العالمین و شریاطه نیابت سید المرسلین علیه و علی آله اجمعین الى يوم الدين انسب واولی
والیق واحرس کوردکاری پایه سریر عالم مصیر خسروانه اعلام اولندقده اول رای اجابت
آرایی مقبول و مسلم طوتوب بونیت خیر خانمک اوزرینه ثابت قدم اولوب شمدى یه دکین
اول جانبه کوندریلان دوننمای هایونم کمیلریه حالا مشار ایله وزیرم ایله ارسال اولنه حق
کمیلرک مقداری معلوم اولماغیچون یوقلنوپ کورلد کده مقدما اوتوز اوچ قطعه مکمل فورصه

و یتمش قطعه مسلمان کورکجیلر یاه مخلوط جمعاً یوز اوچ قطعه قدرغه‌لر کوندریلوب وحالاً ترسانه عامره مدن کوندریله‌لر ایکی قطعه فورصه و یوز یکرمی ایکی قطعه کمیلر مسلمان کورکجیلر ایله دونادیلوب مقدمه کوندریلان اینه حالاً ارسال اولناتاچقلر جمعاً ایکی بوز یکرمی یدی قطعه چکدیر کمیلر اولوب امر سابقم موجبنجه انده محافظه خدمتده و ذخیره و سایر مهامات چکورمکچون اون بش یکرمی پاره‌می دخی زیاده‌می لازم اولور و با جمله مشار الیه وزیرم ادام الله تعالی اجلاله یاننده اولان کمیلر جمله ایکی بوز قطعه اولمغه قاج پیاده کمی کوندرلک اقتضا ایدرسه اولمقدار کمیلری مشار الیه کوندروب ماعداسن آنده آلیقویوب ردوس سنیجانی بکی احمد دام عنزه‌ی سردار تعین ایلیوب و مشار الیه ایله وزیرم ارسال اولنه جق کمیلر جز ایر بکلر بکیدی و قپودانم علی دام اقباله اول جانبده استخدام لازم و مهم و مهم اولمیوب انده حاضر اولان بکلر بکمیلر و امرا قوللرم با بنده واکر قلعه محاصره سنده واکر سایر امورده فرصت الویروب محل اقتضا اندوکنه کوره حسن اتفاق و تدارک ایلیوب بکدل و یکجهت اولوب انده اولان بکلر بکمیلر و سایر امرا ایله قلعه نک فتح و تسخیری و کفار خاکسارک قهر و تدمیر نده انواع مساعی جمیلک وجوده کتوره‌سن . فی شوال المکرم ۹۷۸

- ۱۶ -

موجود قوتک یتیشمیه جکنہ دائئ مصطفی پاشادن کان مکتوب اوزریه بازیلان حکم :

وزیر مصطفی پاشاییه حکم که
بوندم اقدم قیش ایامی ایرشدی دیو مرمت و اخلاص ایچون ردوسه کوندریلان یراقدلر
وقونداقدلر و کمیلر مرمات و قلفات اولنوب بروجہ استعمال جزیره قبریسے ارسال اولناتاچ با بنده
ردوس و منتشا و علاجیه سنیجاقلری بکلریله و دریا محافظه سنده اولان امرا ایه کریته اولان
کفار خاکسار کمیلری موافقت و کفار ایله فرصت بولوب جزیره قبریس سمنته توجه ایدرسه
باب محافظه ده اقدام و اهتمام ایدوب بصیرت تام اوزرہ اولا مسز دیو دفعاتله تابیه و تأکید اولنوب
علی التوانی احکام شریفه ارسالندن خالی دکار ایکن مبارک رمضانک اون در دنجی کونندہ در کاه
معلم چاوشنلرندن حین زید قدره ایله سده سعادتھ مکتوبک وارد اولوب کفار خاکسار
کمیلرندن بی نهایه صولات و ذخیره ویراغله مملو یکرمی ایکی پاره قدرغه ایله درت قطعه پارچه
ماگوسه لیانسه داخل اولدقلری خبری اعلام اولناعین محافظه ده اولان ذکر اولنان امرا ایه

تکرار احکام شریفه کوندریلوب ردوسده اولان کمیلر ایله بروجه استعجال کفار بدفعال کمیلرینی تعقیب ایدوب عنایت حقله الله کتوروب حقلرندن کلکه سعی و اقدام ایلیه سز دیو تنبیه و تأکید اولندوغندن ماعدا بروجه استعجال ترسانه عامردمدن دخی بر مقدار دونانما تدارک و احضار اولنوب کوندرملک صددنه ایکن ینه ماه مزبورک اون سکزنجی کونی در کاه معلام متفرقه لرندن فائق زید مجده ایله تکرار سده سعادتمه برمکتبوب دخی کلوب سابقده اعلام اولنان یکرمی ایکی پارچه قدرغه نک اون ایکیسیله بش قطعه پارچه ماغوشه لیمانه داخل اولوب واون ایکی یلکنلی دخی یاقا جانبلرنده کوروندی دیو قیوداندن مکتوب کاروکی و عساکر نصرت مأثر جنک وجدال اوزره اولمغله مجروح و بی‌مجال اولوب آستانه سعادت اشیامدن بلوک خلقی و عجمی اوغلانی و دینج عسکر کوندرلمزسه مصلحت تمام او مق احتمالی او مادوغنی اشعار اولنمش. دخی هرنه که بیان و تحریر اولنمش ایسه تغیر و قطمیر پایه سریر سعادت مصیرمه عرض و تقریر اولنوب على التفصیل معلوم شریفم اولمشدر. امدی دین و دولته و عرض و ناموس سلطنته لايق و سزاوار اولان هرنه ایسه تدارک و احضارنده سعی و اهتمام و بروجه استعجال اتمامی ایچون اقدام اولنوب مشار الپم امرایه ماه مزبورک اون دردنجی تکرار معجلاء اولاًقلریله احکام شریفه کوندریلوب بران و بر ساعت تأخیر و تراخی ایمیوب یانکزده موجود اولان کمیلر ایله بروجه استعجال محل مأموره واروب کفار خاکسارک اکر ماغوشه‌ده اولان کمیلریدر واکر قبریس اطرافنده جست وجو اوزره اولان قدرغه‌لریدر واکر غیریدر ترسانه عامردم کتیخداسیله بربکوب آلوب کیدوب مترس خدمته واره سز. آندن ماعدا باقی قالان یکیچری قوتلرینی اکرلوالر آراسنده محافظه خدمته تعین اولنحاق کمیلری واکر جزیره قبریس اطرافنی دوران و محافظه ایچون تعین اولنان کمیلری آلیقویمقده وجه و مناسب کوردوکلر کوز اوزره تعین ایلیوب آلیقویوب دخی اکر یکیچری قولار مدن واکر آلاتنجی و جنک جیلردن هیچ‌بری قره‌یه طشره چیقارمیوب محافظه بابنده اقدام و اهتمام اوزره اولوب دقیقه فوت ایلیه سز دیو محکم تنبیه و تأکید ایامه سز. خدمتلرنده بصیرت و انتباه اوزره اولوب اعدادی بد رایک مکر و حیله‌سندن غفلت ایلیه سز. فی ۱۹ شوال المکرم ۹۷۸

— ۱۷ —

ماگوسه قاعده سنك فتحی ایچین مصطفی پاشانک آلاجفی ترتیباته دائرة حکم :

وزیر مصطفی پاشاییه حکم که

حالا در کاه معلمه مکتوب کوندروب کفار خاکسار خذلهم الله تعالیٰ الى يوم القرار
کمیلری وافر جنکجی و ذخایر ایله مبالغه یراق ماگوسه قلعه سنک قونوب یکرمی اوچ کون
طوروب دریا یوزنده گزوب کنارده بولدقلرینی غارت اندوکلرینی و رعایایی اضلال ایلک
احتمالی او لمکله مرسعش بکلر بکیلریله لفقوشه حصارینک محافظه سنک مظفر دام اقباله یه معاونت
یچون اليقویوب وبعض امرایی سپاهیلری ایله جزیره محافظه سنک ارسال ایلیوب حفظ
و حراست ایتدیروب عاصیلری رعایایه بر لشیدر میوب اما حصار ایچنده او لان مال و منال و اثقال
وعیاللرک کمیلره تحملیل ایلیوب رمضان المبارکه یکرمی برنجی کوننده اولوب یکدوپ کریت
جزیره سنک او لاشدر دقلرین و حصارده نهان جنکجی و برآق و ذخیره قالدوغین و تکرار یراق
و جنکجی و ذخیره کتورمک او زره او لدقلرین و کمیلر کلیسیدی قلعه لرین ویرمک مقرر آیدی
اما کمیلر کلیکله تقویت بولوب قلعه لر بناید کلرین و سنجاق کتخداسی احمد زید مجده یی اوته
یقايه کوندروب ردوسه او لاغلی خبرلر کوندرل دیکن و انطالیه قاضی سنک سکا کوندروکی
مکتوبده رمضانک طقوز نجی کونی ردوس بکی بالی و ثولق (۱) محمد دام اعن هما یکرمی درت
قطعه قدر غه ایله مس قلعه سنک کلدکاری خبرین و احکام شریفه و مکاتیب ایله تنبیه او لندوغن
واول جوانب خالی قالمقه ایکی پاره قدر غه لری ولایتی نه ب و غارت ایلیوب فرار او زره
او لدوغن و کفار کمیلری دونمای هایونمدن مقدم وار رسه رعایا عصیان ایده جکلرین بلدیروب
دختی او لباده هرن که تحریر و بیان او لنش ایسه نقیر و قطمیر معلوم شریفم او لمشدر. ایتدی
یراق ردوسه کوندرلیوب قلعه شیمیدی یهدکن محاصره او لنش او لنسه ف الواقع کفار
خاکسار قلعه یی ویرمک مقرر او لدوغنه اشتباه یو قدر . بو باده تقصیرات و سوء تدبیر او لمشدر
اویله او لسه ردوس و ساقزده دریا محافظه سیچون اسکندریه وردوس بکلری بالی و محمد
دام اعن هما ایله او لان کمیلر بروجه استعجال او لجاته واروب ایرشمک ایچون دفعاتیله احکام
شریفه یازیلوب ارسال او لندوغنندن غیری قوجه ایلی بکی قبا دام اعن هما ایله رمضان المبارک

یکر منجی کوئی یکرمی قطعه قدر غه ارسال او لنو ب ان شا الله عن فریب جزایر بکلر بکیسی
 قپودانم علی دام اقباله ایله دخی بر مقدار دونتای هایونم تدارک او لنو ب اکر یراق واکر
 سایر لوازم دن هر نهایسته مشترایسه ایله معجلان ارسال او لخاق او زره او لمغین بیوردم که وارد قده
 بوباده کرکی کی مقید اولوب عساکر نصرت مأثری اوکات وجهه ضبط ایلیوب جزیره نک
 حفظ و حراست لازم اولان یرلرینی اوکات اتمام ایله حفظ اندروب و عساکر اسلامی ماغوسه
 قلعه سنک اطرافدن خالی اولمایوب و با جمهه اول جوانبده دین میین ڦو دلت ابد پیوند
 سعادت رهینه متلق امورده وجه و مناسب کور ولدیکی او زره بذل مقدور ایلیوب وارقوتی
 باوزی حمیته کتوروب کفار خاکساردن عساکر ظفر مأثره و سایر یرلر ضرر و کزنند
 ایرشدیر میوب انوک کی کمیل واروب ایرشد کده اکر انده اولان کفار کمیلین الله کتور مک
 ایله اتمام مصلحته سعی و اهتمام او لنو ب اکتفا او لنو رسه جزیره یه لازم اولوب ارسال او لنان
 یات ویراق و سائر لوازم و مهماتی معجلان اخراج ایدوب آلو ب دخی مشارالیه وزیرم
 ادام الله تعالی واجله يانده اولان یوز او توز پاره کمی ایکی یوز قطعه یه ایرشمکه نقدار کی
 دخی لازم او لور رسه اول مقدار کمیل دخی قپودانم دام اقباله ایله کوندره سز واروب مشارالیه
 ملاقی اولوب دونتای هایونم جمله بریره کلوب جمله سی یکدل و یکجهت اولوب فتاح مطلق
 وقدر حق حضر تلرینک علو عنایتنه توکل و حضرت سید الانام علیه الصلوۃ والسلام کمعجزات
 کثیرة البرکاتنه توسل و اکرام و اصحاب نجابت آثارک و سائر او لیای عظامک ارواح شریفه لرندن
 استمداد ایدوب نیت غزا و جهاد و صمیم قلب و خلوص فواد ایله کفار طغیان آثارک سفاین
 هزیمت قرینلری هر قنده بولنو رسه توقف ایلیوب او زرلرینه واروب مقابله و مقابله و محاربه
 و مجادله ایدوب عرض ناموس دین و دولته متعلق امورده وجه و مناسب کور ولدیکی او زره
 بذل مقدور وسیع نامحصورة ایله لر . اما اکرانده اولان بکلر بکیل و امراء قولارم ایله اکتفا
 او لخایوب مویی ایله قپودانم دام اقباله نک اند او لمیی البته لازم و مهم او لور رسه مویی ایه
 اندہ آلیقویوب و محافظه و سایر مهمات ایچون الیقو دوغک کمیلرہ ردوس سن جانعی بکی احمد
 دام عنہی سردار ایدوب باقی قالان کمیلرہ اسرائولار مدن وجه و مناسب کور دو ککیز کمسنے ی
 سردار تعین ایلیوب بروجہ اس بعجال دونتای هایونم کمیلینه ارسال ایلیوب دخی اندہ
 اولان بکلر بکیل و امراء قولاریم و سائر عساکر منصوره چسن استھالت ویروب کافه سننه
 مباشرت ایلدوکل قلعه نک فتح و تسخیری و ایچنده اولان ملاعین خاصرینک قهر و تدمیرینه
 و عساکر اسلام ورعایا و برایانک نظام و انتظامه متعلق خدمات و سائر اکا متفرق لوازم

ومهماتک تدبیر و تدارکنه انواع مساعی جمیله کنر وجوده کتوریله و با جمله کفار خا کسار
بو مرتبه هزیمت قرین اولیجق اکر دونمای هایونک ایکی یوز پاره کمیدن زیاده او لمالی ایچون
کوندرمه که اهتمام ایلسکدر و اکر دونمای هایون ایله اولان دریابکلری و قپودانلری وایش
کورمشلری آلیقو ما یوب بوبابده وجوده کتیردیکنر اهتمام الى ما شا الله عسا کر نصرت مأثره
تفویت کلی او لمالاغه سبب وا کا کوره مشارالیه وزیرمه کوندردیکنر کمیلرین یرارالرین انتخاب
ایدو ب بروجه استعجال کوندره سیز . فی ذی القعده ۹۷۸

- ۱۸ -

شامدن قبایسه امر سیز کیدن عسکرلر حقنده پایپلاجق معامله به دائر حکم :

وزیر مصطفی پاشایه حکم که

شام بکلر بکیسی سده سعادتنه مکتوب کوندروب بوندن اقدم شامه تابع اولان امر ا
وزعما و ارباب تیاردن قبایسه تعین اولنافلر دفتر اولنوب و ایکی یوز یکیچری دخی تعین
ایلیوب جزیره قبایسه کوندرلد کدن صوکرا جزیره دن بر امر شریف کوندریلوب ولایت
شامده ندا ایتدیریلوب اکر ارباب تیارو اکر یکیچری و سائر کوکلولر قبایسه واروب
دیرلیکی اولنلره ترقی او لمیافلره رعایت اولنور دیو تنیه او لنگله زعما و ارباب تیاردن ماعدا
الی نفر یکیچری قالمیوب جمله جزیره یه واروب بعلیک قضاسنده آتلولریله مرللوطایفه سنک
حرکتندی اولوب محافظه ایچون یوز نفر یکیچری دفتر اولنوب کوندرلد کده محافظه به
او تو ز نفر یکیچری وارمیوب جمله سی قبایسه کیدوب و بونلردن غیری کندو آدملنندن دخی
نیجه سی کیدوب ولایت کمال مرتبه خالی قالوب عاصی عرب حرکت ایدرسه کلی فساد
ایلک مقرر در جزر یه مقدما کوندریلان امر او زعما و ایکی یوز یکیچری دن ماعدا سنه
جمعیت ایچون حکم طلب ایلیوب و بلا امر کیدنلرک دیرلکلری ویرلینجه مملکت خالی
قالوب عاصی عرب حرکت ایدرسه کلی فساد ایلک محقق اولدوغن عرض ایلدی امدی شام
اطرافی اکثر عاصی عرب اولوب محافظه سی مهماتدن ایکن بکلر بکی دام اقباله تک اجازتی
اولمدين جزیره یه وارمیق مناسب او لمیوب بیوردم که حقیقتده اول مرتبه عسکر خلقی
جزیره یه چکدو کنده اول جانببرده کمسنه قالمادوغنه سنک علومکدر اول طرفک محافظه سی
اهم مهماتدن اولمش در عسکر خلقی اول جزیره یه کیده جک . . . . وصول بولقده سابق

امر شریفمله تعین اولنان اکر امرادن و اکر زعما و ارباب تیاردن وایکی یوز نفر یکی چریدن
لئیه ایله سین که تاخیر و تراخی ایلایوب یارلو یرینه واروب محافظه خدمتنده بولونوب
و مشار الیک آدمدندن اولوب مشار الیهمی براغوب جزیره واداندی الله کتوروب
قید و بند ایله مشار الیه ارسال ایلک بازده انواع مسامعه جمیله ک وجوده کتوره سزوحالا
جزیره یه تعین اولنسی امرم اولان ایکی یوز نفر یکی چری دخی مشار الیه دفتر ایله طلب
ایلیوب کوتوروب وجه و مناسب کوردوکا اوزره استخدام ایله سن.

— ۱۹ —

دوناما احواله دائو معلومات ویرمه سی اچون وزیر پرتواشایه یازیلان حکم :

وزیر پرتواشایه حکم که

خیلی مدتدرکه اول طرفدن اخبار مسرت آثاره مترب و مترصد اولوب دونمای
هايون ظفر مقرونم ایله چیقوب نه محله واردوغی و بالفعل نه محلده اولدوغی اعدای بد
رأیک قهر و تدمیری بازده تدارک و تدبیره اولوب قلاع واجب انقلاعین قلع و قمع
و مال و منال و عیاللرین غارت و خساراته نه زمانده مبانست ایده جککن و شمدیدن اول
ظرفلردها اکر ممالک محروسه اطرافندن و اکر اعدای خاکسارک احوالندن واقف و مطلع
اولدیگه مفصل اعلام اولنه سی لازم و مهم اولمشدر امده بیوردمکه دار و قنده دونمای
هايونم ایله چیقوب نه محله وارولدینی و اقدام و اهتمامکن اوزره آزار مسامعه مشکوره دن
نه ظهوره کتیریلوب تدارک و رأیکن نه منجر اولوب کفار هزیمت شعارک او ضاع و اطواری
تنک اوزردد و دونمای هایونمک بقیه سی دخی اشبوماه محرومک کوننده سابقاً غرب بکلر بکیسی
اولان حسن پاشا دام اقباله و ترسانه امینی مصطفی دام مجده ایله ارسال اولنشدر ان ش الله
تعالی وصول بولق یسر اولدقده بو دفعه دخی سنہ سابقه ده واقع اولدوغی اوزرهدونمای
هايونی بهوده کزدیرمیوب اکر فرصت ایله جزایری غارت ایتمکدر و اکر کفار خاکسارک
دونمای خسارت شعارلرین هر قنده ایسه تعقیب ایلیوب عسا کر نصرت انتمانک جبله دنده
مرکوز اولان شجاعت و جلادتلرین ظهوره کتوروب دین و دولته لايق اولدوغی اوزره
باب اقدام و اهتمام ده دقیقه فوت ایله سر.

ماگوسه قلعه سنک فتحیه هم امور اول وغه دائر قپودان پاشایه یازیلان حکم که قپودان پاشایه حکم که

الحالة هذه جزيره قبريسده محصور قالان ماگوسه قلعه سنک بعانياة الله تعالى فتح و تسخيرينه وايچنده اولان ملاعین خاسرينك قهر و تدميری قصنه ارسال اولنان دونتای هایونمه سنی باش و بوغ و سردار تعین ايلىوب بیوردم که دار و قدد سده سعادتمند سکا قوشیلان کیلری یانکه آلوب دریایه توجه ايلىوب داخی مقدم ردوس و اسکندریه و قوجه ايلى بکلری دام عنهم ایله کوندریلان کیلر ملاقي اولوب و صل اولدوغک کی قلعه مزبوره فتح مهمی ايچون ارسال اولنان طوب ویراق و طوپچیلر و سایر لوازنی مناسب اولان محلدن جزيره مزبوره ایه اخراج ايلىوب دستور مکرم وزیرم هصفی پاشایه تسلیم ايلىوب دخی سن قرهیه متعلق اولان عسا کر نصرت ها ایله محاصره خدمته اولوب دونتای هایونمه یرار کمنه باش و بوغ تعین ايلىوب یات ویراغی ایله وجنه و یادوتای هایونمه متعلق مهمات ایله مرتب و مکمل حسن محافظه اولوب عسا کر منصوره ایکات ضبط ايلىوب طشره ایه اخراج ایتدیرمیوب اطراف و اکنافه ندار ایتدیروب ابیک کی کفار خاکسarden دریا یوزنده کی کورینوب و یاخود خبری آلنورسه جناب حضرت حق جل و علایه توکل و سلطان انبیاء علیه افضل التحایا ایه توسل ايلىوب دخی دونتای هایونمده اولان امرا و رؤسا و سائرا اهل وقوف قورصان قپوداندیله استشاره ايلىوب حسن اتفاق و اتحاد ایله یکدل و یکجهت اولوب فرصت ال ویروب محل اقتضا ایدوکنه کوره بعانياة الله تعالى سن بالذات وارمه می اولور یوقسه محافظه ایه باش و بوغ تعین ايلدوک کمنه ایه کوندر مکله می اولور اوزرلرینه واروب هر نه وجهله ممکن و میسر اولورسه مشارا ایله وزیرم ایله وجه و مناسب کورولیدیکی اوزره حسن تدارک ايلىوب اعدانک دفع و رفعی و کفره خبره نک قلع و قمعی بابتند بذل مقدور ايلىوب یوز آقلقلری تحصیلنده انواع ساعی جهیله وجوده کتوره سر غیرت و حمیت در جیلتکده مرکوز اولان و فور شجاعت و جلالت و حسن فرات مقتصاصنجه ظهوره کتیروب اکر اعدای بدکردارک کیلرین جزیره کتورمیوب اطراف و جوانبه ادبیات مجموعه سی - ۴

کرکی کبی حفظ و حراست ایتدیرمکدر و اکر کمیلردن طشره یه آدم اخراج ایتدیرمیوب
 کمیلر جمیع لوازم‌لری ایله مرتب و مکمل محافظه خدمتنده اهتمام اوزره اولمقدار و اکر
 عساکر نصرت مأثری و قپودانلری و رئیسلری ضبط و ربط ایلیوب کورکچیلری کوروب
 کوزنکلر و اکر قره‌یه متعلق عساکر ایله هترسه چیقوب وجه و مناسب اولدوغی اوزره
 خدمتده بولونماقدر و باجمله امورده بذل توان و صرف قدرت ایلیوب اعدا طرفندن
 غفلت ایلایوب بصیرت و انتباه اوزره اولوب لازم‌العرض اولان خصوصی و اعدا طرفندن
 واقف اولدوغلک اخبار صحیحه‌یی علی التوالی اعلام‌دن خالی اویله‌سز و ماغوسه قلعه‌سنک
 محاصره‌سنکه یش بیک نفر یکیچری قولارم مرتب اولمک لازم‌در اکر حالا سنکله ارسال
 اولنان یکیچری قولارم‌در و اکر مقدمه دوننمای همایونله ایچرویه کلدوککده اسکندریه
 سنجاغی بکی محمد دام‌عنده یاننده آلیقودوغلک بشیوز نفر یکیچریدر و اکر قوجه ایلی
 سنجاغی بکی قیادام عنده ایله صکره ارسال اولنان آلتیوز نفر در جمله‌سن حاضر ایدوب دخی
 مشارالیه وزیرم ادام‌الله تعالی اجلاله یاننده موجود اولان یکیچریلر قاج نفر ایسه مشارالیه
 یاننده قبریس خدمتنده جمله‌سن بیک نفر یکیچری اویلاعه قاج نفر یکیچری اوب کیتمک
 اقتضا ایدر ایسه اولقدر نفر یکیچری بی قبریس مشارالیه ارسال اولناجق کمیلر هنوز
 کوندرلمه‌مش ایسه تأثیر و توقف ایلیوب امر شریف واجب‌الانتقادم مقتضاسنجه معجلاء
 ارسال و ایصالی بابنده دقیقه فوت ایمیوب انواع سعی و اقدام اوزره اولاً‌سز حضرت
 حق جل و علا خیرلر میسر ایتمش اولوب عساکر اسلامه انواع فتح و نصرت و اعدای
 لیامه اصناف مذلت و نکبت مقدر ایلش اوله وبال فعل اول جانبده اولان جنود سرحدینک
 احوال میسرت انجام‌لری نه وجه اوزره اولوب جمهه‌سی یات ویراق‌لریه حاضر و مهیامیدر
 و محاصره مصالحه مباشرت اولنوب مترسلر قوریلوب طوب و توفنک و سایر یراق ترتیب
 و تکمیل اولمک میسر اولش میدر نه کون محاصره‌یه مباشرت واقع اولمشدر و قلعه ایچنده
 محصور اولان کفار دوزخ مکین و اعدای بی دینک احوال ضلالت مآلرینه نه یوزدن
 تحصیل و قوف ایلدوکوز تدبیر سقامت پذیرلری نه در باجمله واقف اولدوغلک اوزره مفصل
 و مشروح یازوب سده سعادته اعلام ایلیوب دخی وجه و مناسب کورولدیسکی اوزره
 قلعه‌نک فتح و تسخیری و اعدای بی دینک قهر و تدمیری خصوصیه بذل مقدور و صرف
 قدرت ایلیه‌سز . فی ۵ ذی الحجه ۹۷۸

- ۲۱ -

دونایمیه بازوت کوندریلیکتنه دائیر پرتو پاشایه یازیلان حکم :

وزیر پرتو پاشایه حکم که

سدۀ سعادتنه مکتوب کوندروب حالادونمای هایونم کمیوند طوپچی و بازوت بولندوغن
اعلام اولنیش امدی قدیم الایامدن هر کمی یه اوچر و قالیتلره ایکیشر نفر طوپچی تعین
اولنه کلوب اون بشر قنطار بازوت دخی قونلیق قدیمی عادت اولمغین کمیله آکر طوپچی
و آکر بازوت عادت قدیمه اوزره توزیع اولنوب ویرلش ایدی بالفعل ترسانه عامره مده
اولان کمیله اوتوزر قنطار بازوت توزیع اولنوب کوندرملک اوزرودر بیوردم که واروب
وصول بولدقلرنده انده اولان طوپچیلر کتیخداسی کتوردو ب عادت قدیمه اوزره هر کمی یه
تعین اولنان طوپچیلر نیجه اولمش در دونمای هایونمله بیله کیتمدیلمی صکره دن ایرشمک
اوزره میدر نه محلده در اکسل آرتق سبب نهدر تمام معلوم ایدینوب دخی انک کی
دونمای هایونم تعین اولنان طوپچیلردن دخی وقتی ایله ایریشمیانلر نه محلده اولوب و کیملر
اولدوغن اسمبلیله یازدیرو ب دفترایلیوب عرض ایلیه سن که مناسب اولنه و شمدن صکره
اولان کمیله قونیلان بازوتدن قصوری اولانلره عادت قدیمه اوزره اندن آلنوب توزیع
و تقسیم ایلیوب زیاده حکم تنبیه ایلیه سن که بازوی اوکات حفظ و ضبط ایلیوب بیهوده یرم
ضایع وتلف ایلیوب لونده صالمقدن زیاده حذر ایلیه لر . فی ۱۹ ذی الحجه ۹۷۸

- ۲۲ -

دشمن اسیرلندن آنان معلومات کنده سننه تبلیغ ایدیله رک نه بولده حرکت ایته می لازم کله حکنه
دائیر پرتو پاشایه حکم :

وزیر پرتو پاشایه حکم که

قدوة الامراء الكرام دلوینه سنچاق بکی بازیدام عنہ سدۀ سعادتنه مکتوب کوندردو کی
دلدن سؤال اولندقده قلعه عارديک اوزرینه مستولی اولان کفره خرنه یوز باشیلری
اولدوغن و عدوی بدرویک آلتیش قطعه قدر غمہ لرینک اوتوز قطعه می جزیره کورفو سده

واوتوز قطعه‌سی کریده دونادیلوب حاضر و آمده اولوب وندکده اولان سفاین نحوست
قرایندری دخی دونادیلوب مهیا اولمقده در بوئمانه دکین حاضر اولماماعه باعث سنه ماضیه ده
مبالغه آدمیری هلاک اولمشدر اول اجلدن حالیا دو نمالرینه یازلغه رغبت ایدر کمسنه قلیلدر
دیوب جواب ویروب بالجهه مزبوردن هرنه تقریر ایله ایله مشارالیه مکتوبنده اشعارایلهش
ایسه مفصل اعلوم شریف اولمغین سن دخی دونمای هایونم کمیلریله جزیره‌لرین غادت او لنه سن
اعز ایدوب وبولظرفده اتمامه ایریشان سفاین نصرت ماژر دخی بروجہ مساعت ایریشوب
سکا ملاقی اولمق ایچون ترسانه عاصم امینی ایله ماه محرم الحرامک غرمه‌سنده توجه
ایتدیرملک تصمیم و بیت اولنشدر بیوردم که دار و قنده سن دخی جبلت و نهادکه
مرکوز اولان آثار جلالت و شهامتک مستدعا سنجه دونمای هایوند اولان عسا کر مسلمین
وجنود موحدین ایله معیجاد حاضر و مهیا اولمقده اول که لازمه جهته و غیرتلر وجوده
کتوزوپ اکردو نمای هایونم کمیلرینک واکر عسا کر منصوره نک تکمیل و تریبی خصوصلرند
دخی تدبیر ایله تدارک کوروب استعجال اوزره حاضر و مهیا بولنقده بذل مقدور ایلمیوب
کفار خاکسارک بجزیره‌لرین وجہه و مناسب کوردوک اوزره غارت و خسارت ایتدیرملک
امیلیچون هر کمی ایکیشتر و اوچر طوب قودیروپ کفره لخره‌یه متعلق اولان جزایرلرین
اوروب اهالیسین یا پمال و خاکسار ایتدیرملکه انواع مساعی جمیلا کز ظهوره کتوره سر
امینه‌درکه خدای لایزال اعدادی دین و دولته انواع نکبت و مذات میسر و عسا کر منصوره‌یه
اصناف فتح و نصرت مقدر ایلهش اولا بوحکم شریف سکانه کوندن واصل اlob و به تدارک
او زره اولوب کفار ایچار آتش قرار اطراف ندن نه و جهه خبر الدوغلک علی التوالی آستانه
سعادتیه اعلام ایلکدن خالی اولمیه سر .

۷۷

۲۳

دشمن احواله دائز معلومات ویرمه‌سی ایچون وزیر پرتو پاشایه یازیلان حکم :

وزیر پرتو پاشایه بر حکم که

حالا امیر الامراء البکرام جزایر غرب بکلر بکیسی علی دام اقباله سده سعادتیه مکتوب
کوندروب حاضر اولماگیچون کوندریلان حکم هایونم واصل اولدوغین وبال فعل یاننده اولان
سفاین نصرت قراین ایله امر شریف مستدعا سنجه حاضر و آمده اولمق اوزره اولدوغین

بلدرمش امدى بوزمانه کانجه کفار خاکسار طرفندن نه مقوله اخباره واقف اولدیکز
احوال شقاوت مآل واوضاع واطوار خبات آثارلری هدر حرمت بی برکتیاری نه طرفه
اولق اوزره در باجماه فکر فاسد و خیال فاسدلری ندر معلوم اولق لازم و مهم اولمغین بیوردم که
واردقده شمده دکن عدوی بدرؤی طرفلندن نه مقصدله اخباره واقف ومطلع اولوب
و جزیره قبریس طرفلندن کله جک دونمای هایون کیلری کلوب ملاقي اولدیمی نه کونده
ونه محله ملاقي اولمشدر کورجیلرک احوالی نهدر سرکدنخی توجه موجهکن نه جانبه مقرر
اولوب ان شا الله تعالی کفار خاکسار ضلالت شعار دونمای هایون هزیمت آثارلرینه و جزیره‌لرینه
مضرت و خسارت ایرشیدیرمک خصوصنده ارای صائب و افکار ثاقبہ کوز نه و جهمه در مفصل
و مشروح پازوب آستانه دولت پناهه عرض واعلام ایله سن امیددر که خدای رب العالمین
عساکر مسلمین و جنود موحدینه انواع فرصت و نصرت واعدی دین مینه اصناف مذلت
ونکبت حاصل اولمغی میسر و مقدر ایلش اولا دونمای ظفر قرینمک تدبیر و تدارک و ایچنده
اولان عساکر منصوره نک جمهور اموری رای اصابت بدیدکه تفویض و تقلید قلنمشدر
کر کدرکه کمال بصیرت و انتباه اوزره اولوب دین و دولته متعلق و متنوع اولان خصوصیات
سی و فور و جدنا مخصوص قلوب انواع یوز آقلقدی تحصیلندہ باب اقدام و اهتمام ده دقیقه
قوت ایله سن . فی ۱۷ م ۹۷۹

وزیر مصطفی پاشانک قبریسده توجیه ایله کی منصبیک موافق کورو و کنه دائز کنده یسته یازیلان حکم :
وزیر مصطفی پاشایه حکم شریف یازیله که
سدۀ سعادتیه مکتوب کوندروب قبریسده دفتر کتخدائی اولان پیکاری او غلی حسن
و بافره کوکلولری آغازی محمد و قبریس دفتر امینی اولان مصطفایه سنجاق و کتخدالق
و آغالق توجیه اولنوب و آنی بیک تیاری اولان محمد زعامت ایله دفتر امانتی اولق اوزره
بعض شرکا بیله او چیوز اون بیک سکه آلتونه قبول و التزام ایله دکاری اجلدن قبریس
دفترداری بالی دام عنزه مقاطعه دفترینه قید ایدوب صورتی ارسال اولندوغن و رعایانک
سنه سابقه دن آنه حق خراجی عفو اولنوق رجا اولندوغن التزام خصوصی ایچون
اولوب مهم الالتزام خراجله رعایا کای مضایقه حکم کلرندن اسکندریه بکی محمد دام عنزه
قدرغه لریله کلوب طربلوسه وایاس و پیاس و سلفکه اسکله لرینه کوندربیوب کلدکن صوکرا

حوب و يوارلاق و مترس و سائر مهمات نه ايسه کتورديلوب مترس قوريلوب قپودان
دام اقباله بر سمعته تعين اولنوب او کلک صددنده ايکن امر شريف موجنهجه وزيرم
يرتو پاشا ادام الله تعالى اجلاله يه ارسال اولندوغن و اطراف و جوانيدن ذخیره کتورمکچون
يکرمه قدرغه ايله رودوس سنچاغي بکي احمد دام عنه سردار تعين اولنوب اليقوندوغن
و ما ذى الحجه نك اون يدنجي کوننده بعنایة الله تعالى قبريسه واروب قلعه دو کلکه مباشرت
اولندوغن و شهدیلک ذخیره مستوفی اولوب احتیاج اولندوغن بیلدیرمش اولباده
هر نه دینلهمش ايسه پایه سریر سعادت مصیرمه عرض و تقریر اولنوب معلوم شريفم
اولمشدر ايدي قپودانم على دام اقباله دونهای هایونه مشارالیه ارسال اولندوغن موجه
و توجيه اولنان مناصب دخی مناسب اولوب مقیول شريفم اولمشدر اما بعض شروطیه
واقع اولان التزام احوالی ایچون سابقا دفترداره احکام شریفه یازیلوب ارسال اولنشدر
بیوردم که وصول بولدقده بو بابده سابقا کوندریلن احکام شریفه موجنهجه عمل ایلیوب
دخی انسالله حق سبحانه و تعالی فتح و فتوح میسر ایلدکده بیتالماله انفع و اولی نه ايسه
وجه و مناسب اولدوغی اوزره اول جانبه متعلق اولان مقاطعات و التزام خصوصی دخی
کوريه . همان وار قوتی بازویه کتوروب قلعه نك فتح و تسخیری و اعدادی بدرأیک قهر
و تدمیری بابنده وسائِر دین و دولت ابد پیوند خسروانه مه متعلق جمله امورده بذل مقدور
ایلیوب انواع مساعی جمیله وجوده کتوره سر شهدیلک قلعه نك فتح و تسخیری اهم
مهما تدن اولمشدر هرنه وجهه ممکن و میسر اولوزسه بعنایة الله تعالی فتح و استخلافه
سجی و افادام ایلیوب باب اهتمامده دقیقه فوت ایلیه سر و نه وجهه تدارک ایلیوب بالفعل
نه حال اوزره اولدوغی و کفار خاکسار عساکر نصرت شعار ايله مقابله و مقاتله احوالی
یجه اولمشدر سائر واقف اولدوغث اخبار صحیحه نی اعلام ایلیه سر و مذکور پیکاری
اوغلی حسن دام مجده قرماندن کنندو توابع ولو احقنده آتلریه ایکی بینک آدم جزیره یه
چورمکه متعهد اولمشدر تعهد ایلدوکی اوزره اولقدار خانه نی جزیره یه چورمش-میدر
یجه ایلشدر سابقا بو بابده حکم هایونم ارسال اولنوب هنوز دخی جوابی کلامکین تعهد
ایلدوکی اوزره نه مقدار خانه چوروب و نه وجهه تدارک ایلدوکی معلوم اولما مشدر
اکر هنوز چورمامش ايسه بو خصوصه مقید اولوب تعهد ایلدوکی خصوصی اجرا
ایتدیروره سر و اندن غیری شام و حلب اطرافندن ادم چورمکه تدارک نه ایله احسن
وجهه تدارک ایدوب واقع حالی عرض ایلیه سر . في ۱۹ محرم ۹۷۹

٢٥

دشمنک حرکانه دائز دو برو نیکدن کان خبر لر. حسن تلقی ایدل دیکنه دائز یازیلان حکم:

دوبرونيك (۱) بىكلەر بىكىنە حكىم كە سدە سعادتىمە مكتوب كوندروب پاپا ايلە فيليمپ نام قرال وندكالولرا يلە اتحاداوزرە اولدۇغى مەلۇمك اولدۇغى وندىكلاونك كرىددە و كورفو سدە جەلە يۈز يكىرىمى پارە قدرغەلرى اولدۇغۇن واسىپانىادن كەچك قدرغەلر هنوز كىلدو كەن بىلىدىرىمىش سن اولىبايدە هىز دېمىش ايسەك مەلۇم اولدى ايمدى بىوردمكە وصول بولاقىدە من بوردىنى سدە سعادتىمە اولان عبودىت واخلاقىڭ موچىنە، اول طرفىلە كۆز قولاق طوتوب واقف اولدۇغلۇك اخبار صحىحەنى اعلامدىن خالى اولىيوب اىوجه صحىح خېلىر آلمە سىنى ايلەن فى ۲۲ محرم الحرام ۹۷۹

ג

(ماگوشه) فتحی متعاقب باروت مسئله سننه دائر قبریس بکار بکیسهه یازیلان حکم :

قبریس بکلر بکیسه حکم که
مکتوب کوندروب جزیره قبریسده اولان بلوک خلقی و یکیچری و طوپچیلر مواجهی
ایچون و قلاع بنامی مصرفی ایچون بنا کاتی مصطفی ایله کوندريلان درت کیسه آلتون ایله
الای درت کیسه آقچه واصل اولوب مهر لری یونده اولوب ماغوسه نک ایچ حصارنده دزداری
معرفتیله حفظ اولندوغن و ماغوسه ده جمله ایکی بیک یوز قنطار باروت موجود اولوب
اما او زبیک قنطار باروت لازم اولدوغن بلدیرمش سن ایندی طرابلوس ده بالفعل بیک
قنطار باروت موجود او لمغین بیوزدم که معجلان آدم کوندروب ذکر اولنان باروتی کتور دوب
آنده لازم اولان قلعه ده حفظ اتدوره سر ذکر اولنان باروت اول جانبیه ویرملک ایچون
طربلوس بکنه حکم دخی ارسال او لنشادر و آنده اولان یکیچری قولار می و بلوک خلقی
وطوپچیلری بالذات یوقلیوب خدمتده و محافظه ده موجود اولنلرینک مستحق اولدقلری
موجبلین و بروب موجود او لمیانلرینک ویرمیوب موجود اولانلرک دفترین در کاه معلمه
کوندره سر ز وا کر یکیچری و بلوک خلقی و طوپچی دروا کر حصار مستحفل ظلری و کوکلولریدر

(۱) راکوزہ

وسائر عسکر خلقی در محکم تنیه و تأکید ایلیه سنکه دائمیاً یات ویراقدری ایله حاضر و مهیا اولوب دشمن جانبه ناظر او لما قدن خالی اولمایوب کیجه و کوندوز کان بصیرت و انتباہ اوزره اولالر . سابقاً اندہ اولان قدرغه لر بروجانبه متوجه اولوب محافظه سی ایچون یکرمی او تو زپاره قدرغه لازم اولدوغن ووندیکلودن آلنوب می رئیس النده اولان پارچه صولنوب سفره قادر اولمیوب اما تعمیر دخی ممکن اولوب یاتعمیر اولنماسن ویا کراسته سن آلنماسن بلدرمش سن ایمدی من بور پارچه یه طالب وارایسه اندہ فروخت ایدوب شویله که عمل مانده ایسه بوزوب کراسته سن آلوب لازم اولان مهماته صرف ایده سر و باف و کرینه قپودافدری معجلاً کیزو اول جانبه کوندرملک امر اولندوغی مقدم اعلام اولنمشیدی انش الله تعالی عن قریب اول جانبه متوجه اولدقلرنده استخدمامه قابل بر قاج فرقه دخی تدارک اولنوب سکا ارسال اولنماق امرم اولمشدر سندخی بی توقف آنده بر قاج فرقین یا پدروب حاضر و مهیا ایده سن وجزیره من بوره ده قحططلق اولوب رعایانک چنمکه و تخم خصوصنده آرپه و بگدا یه مضایقه لری اولوب عسکره ذخیره ایچون ورعایا یه معیشت و تخم ایچون یکی محصولدن آرپه و بگدا یه ویرمک ایچون یالی بکلرینه حکم ویرمه سن بلدرمش سن ایمدی بکلره بالدفعات بوباده احکام کوندرمشدر قنگیسی نک سنجاغندن ترکه طلب اولندیکه مخافت ایتمش اولا بو دفعه تکرار بو باده احکام شریفه ارسال اولندی یالی بکلرینه کوندروب متصل آرپه و بگدا یدن و سایر ذخایردن کتوروب قلاudedه مستوفی ذخایر احضارنده دقیقه فوت ایلیه سر و قلعه ده بعض ذخیره و بگدا یه اولوب التزام ایله قبول ایدرلر دیو بلدرمش سن ایمدی نقوله ذخایر التزامه ویرمکدن عسا کر ورعایا یه و معاشرته و تخم ایچون ویرملک دخی انفع و اولی در باجمه ذخیره نک توفیرنده سعی ایده سر و من بعد اکر بغداد و حلب و مرعش جانبیلرندن حاصل اولان باروت طربلوس اسکله سنکه کوندریلوب اول جانبه ایصال اولنیق ایچون بکلر بکیدن احکام ارسال اولنمشدر سندخی اطراف و اکنافه کوز قولاق اولوب جزیره نک حفظ و حراسنده بذل مقدور ایلیه سین .

— ۲۷ —

(ماگوسه) حصارینک تعمیرینه دائئر قبریس بکلر بکیدنکه یازیلان حکم :

قبریس بکلر بکیدنکه حکم که
سدۀ سعادتنه مکتوب کوندروب ماگوسه حصارینک تعمیرینه اهتمام اوزره اولوب

اطراف احاطه ایدوب کرکی کی حفظ اولنوب و جانبولاد دام عزه ایله محاصره ایتدوکی
 قلعه‌نک بر طرف دریایه لاحق اولوب تعمیری آتش ویرلدکده یره دکین تارومار اولوب
 حالا اول قلعه‌نک تملندن ابتدا اولنوب و درویش پاشـا قلعه‌سی دخی تملندن اولنگه لوازمی
 احضار اولندوغن و بنایه امین و کاتب تعیین اولنامی و قبریسـه الحاق اولنان سنجاقلرک
 سپاهیلری احوالن وسایر خصوصیاتین بلدرمشسن اولبابده هرنه دیمش ایـهـک بال تمام
 معلوم شریفم اولمشـدر امدی سن دخی اموال هیریه ناظر تعیین اولنشـسن بیوردمـک
 وصول بولدقدـه بوبابـدـه بالذات اوکات و جهـله مقیدـاـنـوب اـکـراـمـوـالـهـیرـینـکـ توـفـیرـ واـزـدـیـادـنـهـ
 واـکـرـ رـعـایـاـ وـبـرـایـانـکـ نـظـمـ وـاـنـتـظـامـنـدـهـ وـاـکـرـ قـلـعـهـلـرـکـ تـعـمـیرـ وـتـرـمـیـمـهـ مـحـتـاجـ اـولـانـ یـرـلـرـیـ
 معـجـلاـ تـعـمـیرـ وـتـرـمـیـمـ اـیـلـیـوـبـ لـازـمـ اـولـانـ یـاتـ وـیرـاـقـلـرـینـ یـرـلوـ یـرـنـدـهـ قـوـیـوـبـ حـاضـرـ وـمـهـیـاـ
 اـتـدـرـمـکـدـهـ وـاـکـرـ سـایـرـ جـمـهـورـ اـمـوـرـهـ بـذـلـ مـقـدـورـ اـیـلـیـوـبـ کـالـ عـدـالـتـ وـاـهـتـامـهـ مـسـاعـیـءـ
 جـمـیـلـکـ وـجـودـهـ کـتـورـهـسـزـ وـکـفـارـ خـاـکـسـارـ کـمـیـلـرـینـکـ اـحـوالـ وـاـطـوـارـنـدـهـ تـتـبعـ وـتـجـسـسـ
 اـیـلـیـوـبـ وـاقـفـ اـولـدـوـغـکـ اـخـبـارـصـحـیـحـهـ اـعـلـامـ اـیـلـیـوـبـ غـفـلتـ اـوزـرـهـ اـوـلـیـوـبـ مـلـکـتـ رـعـایـاـسـنـهـ
 اـسـتـهـالـتـ وـیرـوـبـ کـمـسـنـهـ اـضـلـالـ اـیـتـدـرـمـکـدـهـ کـرـکـیـ کـبـیـ بـصـیرـتـ اـوزـرـهـ اـولـوبـ وـکـرـیـنـهـ وـبـافـرـهـ
 وـلـفـقـوـشـهـ قـلـعـهـلـرـینـکـ یـرـاـقـلـرـینـ وـذـخـیرـهـلـرـینـ وـجـنـکـجـیـلـرـینـ وـطـوـپـ وـتـوـفـنـکـ وـبـارـوـتـ وـسـایـرـ
 لـواـزـمـنـ حـاضـرـ وـمـهـیـاـ اـتـدـیـرـوـبـ وـمـاـغـوـسـهـ قـلـعـهـسـنـکـ تـعـمـیرـنـدـهـ اـهـتـامـاـیـدـوـبـ معـجـلاـ اـیـرـشـدـیـرـوـبـ
 شـمـدـیـدـنـ جـنـنـکـ یـرـلـرـینـ تـدـارـکـ اـیدـوـبـ وـیرـاـقـلـرـینـ تـکـمـیـلـ اـیدـوـبـ جـنـکـجـیـلـرـینـ یـرـلوـ یـرـلـنـدـهـ
 قـوـیـوـبـ دـخـیـ کـنـدـوـکـ هـرـ اـحـوالـنـهـ وـاقـفـ اـولـوبـ تـمـامـ مـرـتبـهـ بـصـیرـتـ وـاـنـتـبـاهـ اـوزـرـهـ اـوـلـاـسـنـ
 وـبـوـحـکـمـ هـایـونـمـ سـکـاـنـهـ کـوـنـ وـصـوـلـ بـولـوـرـسـهـ کـفـارـ خـاـکـسـارـدـنـ خـبـرـ آـلـنـوبـ فـکـرـ فـاسـدـ
 وـخـیـالـ کـاسـدـلـرـنـدـنـ وـاقـفـ اـولـدـوـغـکـ اـخـبـارـیـ وـمـلـکـتـ وـرـعـایـانـکـ حـالـ نـدـرـ لـفـقـوـشـهـ وـکـرـیـنـهـ
 وـبـافـ قـلـعـهـلـرـینـکـ اـحـوالـیـ نـیـجـهـ تـدـارـکـ اـولـنـشـدـرـ تـعـمـیرـ وـتـرـمـیـمـلـرـیـ اـتـمـامـهـ اـیـرـمـشـمـیدـرـ
 نـوـجـهـلـهـ تـدـارـکـ اـولـنـشـدـرـ وـمـاـغـوـسـهـنـکـ بـنـاسـیـ نـهـمـرـتبـهـیـ وـارـدـوـغـیـ وـبـالـفـعـلـ نـهـحـالـ اـوزـرـهـ اـولـوبـ
 نـهـ تـدـارـکـدـهـ اـولـدـوـغـکـ وـاـسـمـاـوـلـانـ خـصـوـصـلـرـدـهـ هـرـنـیـجـهـ تـدـارـکـاـیـمـشـ اـیـسـهـکـ مـفـصـلـ وـمـشـروـحـ
 یـازـوـبـ سـدـهـ سـعـادـتـهـ بـلـدـرـهـسـزـ وـقـرـمـانـهـ وـسـکـاـ مـتـعـلـقـ اـولـانـ سـنـجـاـقـلـرـکـ وـسـپـاهـیـلـرـیـ یـاتـ
 وـیرـاـقـلـرـیـ وـجـیـهـ وـجـوـشـنـ وـجـیـهـلـوـلـرـیـ اـیـلـهـ مـکـمـلـ وـمـرـتبـ اـنـدـهـ حـاضـرـ وـمـهـیـاـ بـولـنـقـ لـازـمـ
 اـولـشـدـرـ شـوـیـلـهـکـ وـارـمـامـشـ کـمـسـنـهـ وـارـایـسـهـ کـوـرـوـبـ دـخـیـ تـیـارـلـرـیـخـیـ اـنـدـهـ مـوـجـوـدـ بـولـنـاـنـلـرـدـنـ
 مـسـتـحـقـ اـولـانـ مـعـزـوـلـلـرـهـ تـوـجـیـهـ اـیـلـیـوـبـ اـولـ مـقـوـلـهـلـرـیـ اـسـمـلـرـیـلـهـ عـرـضـ اـیـدـهـسـزـ جـزـیرـهـنـکـ
 حـفـظـ وـحـرـاسـتـنـدـهـ کـرـکـیـ کـبـیـ مـجـدـ وـمـرـدـانـهـ اـولـاـسـرـ فـیـ ۳ـ جـمـاذـیـ الـآـخـرـ

- ۲۸ -

قبریس بکار بکیسنک امواله ناظر تعین او لوندوغنه دائز دفترداره یازیلان حکم :

قبریس دفتردارینه حکم که

مالک توفیر و تکشیری و رعایانک حسن عدالت ایله ضبط و رابضی مهماتدن اولماغین قبروس بکلر بکیسی سنان دام اقباله اموال نظارتی فرمان او لنشدر بیوردم که مقاطعاتدن عماله نسنه ویرلد کده مشارالیه معرفتی ایله ویروب و قبض ایدوب معرفتی اولمادن ماله متعلق برایش ایتمیه سز ۹۷۹ فی ج

- ۲۹ -

قبریس کوندریله جک کیلره مراد رئیسک سردار تعین او لندوغنه دائز حلم :

وزیر مصطفی پاشایه حکم که

سدۀ سعادتۀ مكتوب کوندروب اون بش قطعه قدرغه ایله بش پاره ات کیسی تدارک او لنوپ الات و اسیا بلری و مواجب ایچون ایچه ویریلوب وردوس سنیجاق بکی احمد دام عنزه ترسانه عامرۀ خدمتنه لازم او لوپ کوندریله جک کیلره خاصه رئیس‌لردن لو نغو مراد رئیس سردار تعین او لنوپ ماہ رجبک اوایلنده ان شا الله کوندریک او زره او لدوغن و کیده جک قدرغه لرک بش قطعه‌سی ساقزه اون قطعه‌سی ردوسه واروب دریا خوفی اولمز ایسه بش قطعه ات کیلری ایله قبریس-ه واروب خدمتنه اولمه‌سی خصوصی و سائر ترسانه عامرۀ به متعلق احوالی بیلدرمش سز او لباده هر نه که اعلام او لنش ایسه مفصلان معلوم شریفم او لنشدر امدی قوجه‌ایلی سنیجاغی ردوس بکی مشارالیه احمد دام عنزه صدقه او لنوپ من بعد ترسانه عامرۀ ده واقع او لان خدمات هایونده اقدام و اهتمام بازنده فرمان جایل القدرم صادر او لوپ و مراد رئیس ایله ارسال او لنه جق قدرغه‌لر امرم موجبنجه ردوس-ه کلوب سنیجاغی بکی قیا دام عنزه ایله او لان قدرغه‌لریله خدمت محافظه‌ده او لنه‌لرینی امر ایدوب بیوردم که وارد قده مشارالیه احمد دام عنزه‌یه محکم تنبیه ایله‌سنه که ترسانه عامرۀ مده واقع او لان خدمات ده کا کان اورام و اهتمام او زره او لوپ صرف قدرت ایمک بازنده دقیقه فوت ایتمیه و مراد رئیس ایله ارسال او لنه جق کیلریله ان شا الله ردوسه وارد قده کرینه سنیجاغی کی مصطفی دام عنزه ایله معاً جزیره قبریس-ه واروب کیرو کلوب ردوس سنیجاغی کی قیا دام عنزه ایله او لان کیلریله محافظه خدمتنه بذل مقدور ایدوب اقدام او زره اولا. فی غرۀ رجب ۹۷۹

— ۳۰ —

عین مسئله به دائرة قپودان پاشایه یازیلان حکم :

قپودان پاشایه حکم که

دستور مکرم وزیر مصطفی پاشا ادام الله تعالیٰ اجلاله آستانه سعادت‌تمه مكتوب کوندروب ردوس بکی احمد دام عنزه ترسانه عامره مده استخدام او لغنه لازم او لغنه وجهه ایلی صدقه بیورلوق لازم او لدوغن بلدرمکین و خاصه روئیسلرندن لو نفو مراد رئیس یرار او لوب اهل وقوف او لغنه کوندریلیجک کمیلره سردار آعین او لنوب مادر جبک اوایانده انشا الله کوندرملک او زره او لوب ردوس سنیجاو بکی ترسانه عاسه خدمته آلیقو نیلوب کیده جک او ن بش قطعه قدر غنه نک بش قطعه سی ساقزه او ن قطعه سی ردوسه واروب دریا خوفی او لز ایسه بش قطعه ات کمیلره دخی قبریسیه واروب الحاق او لنان بکلری جزیره مذکوره ذخیره سن سائر مهماتن چوروب انده خدمته او لالر دیو عرض ایلش امدی فرق بیک آچه ترقی ایله ردوس سنیجاوی قوجه ایلی سنیجاوی کی قیا دام عنزه یه ولواء قوجه ایلی ردوس بکی او لان احمد زید عنزه یه توجیه و تفویض قلناغن ترسانه عامردن محافظه خصوصی چون کوندریلیجک او ن بش قطعه کمی نک بش قطعه سی ردوسه او ن پاره سی بش قطعه ات کمیلره جزیره قبریسیه با فره سنیجاوی مصطفی دام عنزه ایله کوندرملک امر ایدوب بیوردم که وارد قده مشارالیه قیا دام عنزه یه تنبیه و تأکید ایده سنکه معجلان ساقزه واروب اندن دخی ردوسه طوغری کیدوب محافظه امور نده سعی بیسیغ ایدوب بصیرت او زره او لا مشارالیه کرینه سنیجاوی مصطفی زید عنزه دخی کوندریلیجک کمیلره بش قطعه سن کندو آلیقویوب او ن قطعه سن بش قطعه ات کمیلره ایله وقتی و فرصتی ایله جزیره قبریسیه کوندره ولینی دزداری مکتب کوندروب خاصله کدن او لان بوز بابا نام جزیره یه سابقاً کافر قالیته سی کلوب شهید او لان قپودانک و مصطفی نام سو باشیسنک و بر قاج مسلمانلرک ماللرین غارت ایدوب و کندولرین اسیر ایدوب سابقاً لمیان واروشنده ساکن او لان و سقو و حالامون دروس نام قریهده ساکن او لان لوراندو نام ذمیلر برایکی کون مذکور قالیته ده ییوب ایچوب بعده قریهده مسلمانلر وارد سری طویم ایدهین دیو قالیته یی لیمانه کتورو بکیجه ایله کفاری لاجوز نام ذمی او ن کتورو بکیهده او لان مسلمانلرک اولرینی کوستروب کفاره

قبریس سفرینه عائد رسمي ونیقه لر

مسلمانلرک اعیانندن یدی کمسنیه و بر امینی امن و عیاللاریله اسیر ایدوب اسباب و مالرین
غارت ایدوب جزیره مزبوره ذمیلری جنک ایتمک دکل افلردخی مسلمانلرک اویزین غارت
ایدوب اللرنده نیجه اسباب بولنوب و کفار مسلمانلردن غارت ایلدوکی اسبابی جزیره
مزبوره ذمیلری قالیته یه ایلتوب عصیان اوزره اولدقلرین بلدرمش امدی جزیره مزبوره
ذمیلرندن اولوجهمه عصیان اوزره اولوب کفارله متفق اولنلرین الله کتوروپ دخی کورکده
حکم حبس ایتدیروب احواللرین مفصله یازوب بلدوره سن که اولوجهمه فساد اوزره
اولنلرک کرکی کبی حقلرندن کلنہ . فی ۲ رجب ۹۷۹

- ۳۱ -

دشمنک دوبرونیکیلرله فرانسلر نامنه یا پدقیلری حیله لره آلدانیلماما منه دائیر حکم :
لاایه حکم که

مکتوب کوندروب ازمیراسکله سنده بعض قماش ایله فرنک پارچه سی کلوب دوبرونیکلونک
اولدوغـک بیلدیروب اما دوبرونیکلونک ایدوکنه اعتماد اولنامغین انده کرفت اولدوغـن
بیلدیرمش سز واقعا کفار خاکسـار دوبرونیکلو و فرانجـلو نامنه حیله ایله تجسسـدن خالی
دکادر بیوردم که وصول بولدـقده ذکر اولنان پارچـه یی صالحیورمیوب منمن و تـرحـانـیـات
جانبلـرـنـدـه اولان میری بـلـرـی حـاضـرـلـانـشـ اـولـوبـ کـونـدـرـلـمـهـ مشـ اـیـسـهـ مـذـ کـورـ پـارـچـهـ یـهـ
قوـدورـوبـ وـایـچـنـهـ مـسـتـوـفـیـ یـرـاقـلـوـ حـصـارـ مـحـافـظـلـرـنـدـنـ قـوـیـوبـ سـاقـزـ وـ مـدـلـلـوـ بـکـلـرـیـ اـولـ
اطـرافـکـ مـحـافـظـهـ سـنـهـ بـرـقـاجـ کـمـیـ اـیـلـهـ وـارـمـقـ اوـزـرـهـ دـرـ وـارـدـقـلـرـنـدـهـ مـذـ کـورـانـ اـیـلـهـ خـبـرـلـشـوـبـ
دـخـیـ ذـکـرـ اـولـنـانـ پـارـچـهـ یـیـ اـنـلـرـهـ قـوـشـوـبـ بـوـغـازـ حـصـارـلـرـنـدـهـ اـیـچـرـوـیـهـ قـوـنـقـ تـنـبـیـهـ اـیـلـیـهـ سـنـ
بوـ بـابـدـهـ اـهـتـامـ اـیدـوبـ کـمـیـ یـیـ صالحیورـدـیرـمـیـوبـ وـمـنـ بـعـدـ وـنـدـیـکـلـوـ وـ فـرـانـجـهـلـوـ نـامـیـلـهـ اـولـ
یـالـیـلـرـهـ وـارـانـ کـمـیـلـرـیـ تـجـسـسـ اـیدـوبـ شـبـهـلـوـ اـولـانـلـرـیـ بلاـ اـمـرـ صالحیورـمـیـهـسـنـ اـماـ اـهـتـامـ
اـیدـوبـ قـوـشـدـوـغـلـکـ حـصـارـارـنـلـرـیـ کـمـیدـنـ چـیـقـوـبـ دـخـیـ پـارـچـهـ عـلـیـ الغـفـلـهـ دـارـ اـخـرـایـهـ کـیـتـمـلـوـ
اوـلـمـغـهـ تـمـامـ اـعـتـهـامـ اـیـلـیـکـ اـوزـرـهـ تـدارـکـ اـیـلـیـهـسـنـ . فـیـ ۱۲ـ رـجـبـ ۹۷۹ـ

- ۳۲ -

قـبـرـیـسـهـ یـرـلـشـدـیـلـمـکـ اـوزـرـهـ قـوـنـیـهـ حـوـالـیـسـنـدـنـ اـهـالـیـ کـونـدـرـیـلـهـ جـکـنـهـ دائـیرـ حـکـمـ :
قـبـرـیـسـ بـکـلـرـ بـکـیـسـنـهـ حـکـمـ کـهـ

جزـیرـهـ مـذـکـورـهـنـکـ آـبـ وـهـوـاسـیـ کـلـ اـعـتـدـالـدـهـ اـولـدـوغـیـ مشـهـورـ اوـلـمـغـنـ مـعـمـورـ وـآـبـادـانـ

اویمه‌سی اقصای مراد شریفم او لمغین قونیه و دارنده و قیصریه و نیکده قضالرندن اول جانبه تمکن ایتمک ایچون آدم کوندرملک امرم اولوب قاضیلره حکم کوندرملشد انک کبی تحت قضالرندن آدم ارسال ایلدکارنده تمکن ایتدیرملک و عموماً تکالیفدن بری اولوب اوچ بیله دکین حقوق ورسوم آلنایوب حرب و ضربه قادر اولانلرینه محلول اولان کدکار توجیه او لنق امر ایدوب بیوردمکه واردقده انک کبی ذکر اولنان قضالردن آدم کلدوکده مناسب اولدوغی اوزره تمکن ایتدیروب اول دیاری معمور و آبادان ایتمک بابنده حسن تدارک ایلیوب اول مقوله کمسنه‌لر امرم موجبنجه عموم تکالیفدن بری لر اولوب اوچ بیله دکین حقوق ورسوم طلب اولنامق اوزره معاف اولوب ایچلرنده حرب و ضربه قادر اولانلرنه محلول اولان کدکاردن کدک توجیه ایلیوب سده سعادت‌مه عرض ایلیه‌سن .

— ۳۳ —

قبریسه ذخیره و سپاهی کوندرمه‌سی ایچون طرابلوس بکلر بکیسنه یازیلان حکم :

طرابلوس بکی مظفر پاشایه حکمکه

بوندن اقدم سکا متعدد احکام شریفه ارسال اولنوب جزیره قبریسه ارسال اولنان ذخیره اول جانبه چورملک بیوراشدی امرم اوزره ذکر اولنان ذخیره‌یی جزیره‌مد کوره‌یه چوردمکی نیجه اولدی معلوم او لق لازم و مهم او لمغین بیوردمکه واردقده ذکر اولنان ذخیره احوالی نیجه اولدی تعیین اولنان تمام اول جانبه چوریلوب تسليم اولندیی اکر ذخیره تمام چورلمدی ایسه معجلاء چورمک بابنده انواع اقدام وحسن اهتمامک ظهوره کتورسن و سنچاغلک سپاهیلرین آلای بکسنه قوشوب جزیره مذکوره کوندرملک امرم او لمشده اول خصوص مهمات اموردندر معجلاء ارسال او لنق کرکایدی هنوز ارسال ایتمدک ایسه معجلاء کوندرملک اردنجه اولاسن اهال و مساهله زمانی دکادر اکر ذخیره احوالیدر و اکر سپاهیلر ارسالی خصوصیدر اوکات وجهله مقید اولوب نقدار ذخیره چورروب و آلای بکی سپاهیلری نه کونده کوندردک ایزوپ سده سعادت‌مه عرض ایلیه‌سن بو خصوصیه اهال و تکاسلى ظاهر اولانلرک عذرلری مقبول او لمز اکا کوره تدارک ایلیه‌سن .

— ٣٤ —

قبریس نوبتجی طوپچیلر کوندرلمه سنه دائير حکم :

طوپچی باشنه حکم که

مكتوب کوندروب جزیره قبریسده هر قلعه‌ده یوز الیشر طوپچی او لمغین نوبتجی
كونلدى و طوپچی يه مضایقه وارد در ديو بلدرمش‌سن امدى جزیره مذکوره‌ده اولان
قلاعه نوبتجی کوندلک خصوصی مهمات امور دندر یار طوپچیلردن نوبتجی طریقیله یتمش
طوپچی کوندرلمه سن امر ایدوب بیوردم که وارد قده تأخیر و آرام ایتیوب یار طوپچیلردن
البته امرم او زره یتمش نفر طوپچی بی نوبتجی طریقیله ارسال ایمکده سعی و اقدام ایلیه سن
اکر طوپچی يه مضایقه وار ایسه صنعتده تحصیل مهارت ایمیش یار کمسنہ‌لردن انتخاب ایدوب
دخي یازدیره سن بو خصوص مهمدر اوکات وجهه‌له مقید اولوب امرم او زره یتمش نفر
طوپچی کوندر مینجه او لمیه سن .

— ٣٥ —

فلبه‌دن قبریس پیاده کوندرلمه‌سی ایچین حکم :

فلبه سنجاغی بکنه حکم که

کچن سنده اول دیارده اولان معین سنجاق‌لردن قبریس مهمی ایچون پیاده اخراج
اولنراق امرم اولوب پیاده‌سی اخراج اولنیان سنجاق‌لردن عوارض ویرلمک امرم اولوب
بوندن اقدم اول بابده احکام کوندرلمکین سنک سنجاغا‌گکدن انجق یکرمی نفر پیاده اخراج
اولنغله عوارض ویرلمدکی اعلام اولندی ایدی بو بابده مقدمه کوندریلان امرم مقرر در
بیوردم که وصول بولدقده اول بابده امر سابقه مخالف یکرمی نفر پیاده کوندرلدي ديو
بر فرده تعلل ایتدیرمیوب اول یکرمی نفر پیاده ارسالنده معاوته او لیانلرک عوارض لرک
الدیره سن اصلا بر فرده عناد و مخالفت اتدرمیه سن .

- ۳۶ -

قبریسده کی رعایا بیه حسین معامله ایدلسنه دائز حکم :

قبریسده اولان بلوک اگاسنه حکم که

انده سنک ایله اولان بلوک خلقی رعایانک واوغللرینک و قیزلرینک بعضیسنه یاپشوب سابقا لفقوشه فتحنده اسیرم اولوب قاچورمشیدک دیو شهود روز امامت چکوب آلوب وغیری وجهله دخی رعایا بیه یاپشوب شرع قویمه مخالف وضعدن خالی اولمقداری استماع اولنگین بو مقوله دعوی استماع اولمایوب منع اولنگایچون قبریس بکلر بکیسنه وقادیسنه مؤکد حکم کوندرلشدیر ایدی طایفه مذبوره نک رعایا بیه تعدیسی سنک عدم ضبط واهتمامکندنر بیوردم که وصول بولدقده انده سنکله اولان بلوک طائفه‌سی محکم ضبط ایدوب امرمه وشرع شریفه مخالف واولوجهله رعایا بیه و اهل عیاللرینه یاپشديرمیوب ظلم و تعدی ایتدیرمیه‌سن جزیره مزبوره بکلر بکیسی وجه و مناسب کوردوکی اوزره قلاع و جزیره نک حفظ و حراستنده اولوب قول طایفه‌سی دائمایات ویراقرنده مکمل اولوب محافظه خدمتنده اولملرینی اوکات ایلیه‌سن بعدالتیمیه رعایا بیه تعدی ایدنلری و محافظه‌ده تعین اولدقلری خدمتده اواماکندو هوالرنده اولانلری اسم و رسملریله عرض ایده‌سن.

فی ۲۳ ربیع ۹۷۹

- ۳۷ -

قبریسہ کوندریله جک تزل ایله آرپه حقنده شام بکلر بکیسنه حکم :

شام بکلر بکیسنه حکم که

قبریسده اولان عساکر منصوره مهی ایچون اول دیاردن اخراجی فرمان اولنان نزلک باقی قالانی دخی اخراج اولنگ ایچون جزیره مزبوره‌دن احکام شریفه واردقده بعض قطعات صکره‌دن وارمقله زمانزده واقع اولماشدر دیو احکام شریفه موجبنجه اهال اتدوکلری اعلام اولنگین قضاته اولباده مؤکد احکام شریفه کوندرلشدیر و عساکرک آرپه‌یه اول مرتبه مضایقه‌سی اواماکنبو اول بایده مضایقه‌لری زیاده اولدوغی اعلام اولنگین ممکن اولدوغی

اوزره اخراج اولنه جق آرپه او نه تبدیل اولنق فرمان اولنمشدر بیوردم که وصول بولدقده توقف ایتمیوب سندخی قضااته یرار آدمدک کوندروب جمع اتدوکلری نزلدن فاسد اولمش نزل وارایسه امر سابق اوزره یکی به تبدیل اتدیروب و باقی قالان نزل دخی بیقصور اخراج ایدوب باقی یرندن واخراج اولنه جق آرپه یی ممکن اولدوغی اوزره او نه تبدیل اتدیروب دخی علی التعجل نزل امنیته دفتریله تسلیم اتدیروب جزیره دن کوندريلان احکام شریفه موجبنجه تعین اولنان محکم طلب اولندوغی مقداری نزلی علی التوالی ارسالدن خالی او لمیه سن و من بعد دخی نزل اخراجی ایچون اول جانبدن امر شریف وارد اولورسه علی التعجیل قضااته تعین اولنان مقداری نزل اخراج اتدیروب نزل امنیته تسلیم و ارسال اندوره سن و با جمله نزل و ذخائر بابنده اول جانبدن کوندريلان احکام شریفه عمل ایدوب نوابه و سائر مباشرینه کسنده دن جلب واخذ اتدرمیوب اعتدال اوزره اخراج اتدره سن .

— ٣٨ —

دشمن دو ناسنک قوزفوده و کریده بولونان قسملرینه هجوم ایدله سن داعر پرتو پاشایه یازیلان حکم :

وزیر پرتو پاشایه حکم که
 اشبو ٩٧٩ محرم الحرامنک سکنیخی کوننده اولاد ایله چاوش کاوب دستور مکرم وزیر مصطفی پاشا ادام الله تعالی اجلاله نک مکتبه ریله دستوروب دونمای هایوندن یکرمی قطعه سی جزیره قبریسند آ لیتو نولوب ماعداهی اهیر الامراء الکرم قیودانم علی دام اقباله امرم موجبنجه ماهذی الحج، نک اون بشنده قبریسند چیقوب سکا ملاقی اولمق ایچون توجیه ایلدوکن و مشارا لیه اnde اولان عساکر مسلمین وجند موحدین ایله یزیر مترسل قوروب قلعه محاصره سن مباشرت ایلدوکن بلدرعش امدی اکر مشوارا لیه قیودانم ایله واکر سنکله اولان سفاین نصرت قرینک لوازم و مهمات در واکر بیله اولان عساکر منصوره نک آلات جنگ و جدال و ادوات حرب وقتاللری در کایله ترتیب و تکمیل اولنوب عنایت حقله اصلا قصور و نقصانلری قلمامشدر کفار دوزخ و جهنم مدارک دونمای هزیمت قرار لرینک بر مقداری جزیره کرید و بر مقداری جزیره کورفوس قربنده اولدوغی مقرر اولمشدر و سنجاق بکلری قوللر مدن مکتوب کاوب کفره نک کمال مرتبه ضعف وزبون اولوب دونمای انہزام تدبیر لرینک اضطراب اوزره اولدقدین اعلام ایلدوکن

نه قدر ایسه دشمنه نظر حقارتی روا کورمیوب بائی حال کمال بصیرت و انتباہ او زره حاضر و مهیا بولنوب ان شالله تعالی مشارالیه قپودانم سکا ملاقی اولدقده بر آن و برساعت تأخیر و توقف ایتمیوب جزیره کرید قربنده اولان دونامالری او زرینه هجوم اولنه سن امرایدوب بیوردم که مشارالیه قپودانم سکا ملاقی اولدوغی کی عنایت حضرت جل و علایه توکل و معجزات سرو رکائنات علیه افضل الصواته توسل ایدوب امر شریفم مستعد عاسنجه جزیره کریدده اولان دوننمای خسارت مقر و نلری او زرینه هجوم ایدوب دین مینه و دولت ابد پیونده متعلق اولان خصوصیه بدل مقدور ایلیوب فرصت ال ویردوکنه کوره دوننمالینه عنایت حمله مضرت و انکسار ایریشدیریوب آطمہ لری اورلووب اهالیسنہ غارت و خسارت اولدقدن صکره جزیره کور فو سده اولان دوننمالری او زرینه واروب افله دخی انواع عجز و انکسار میسر اولورسہ ان شالله یا لیلدہ واقع اولان قلاع لازمه الانقلاء علینک دخی آسان وجهمه فتح و تسخیری میسر اولور همان بارکاه حضرت واجب الوجوده استدعا اولنان او لدرکه عسا کر اسلامه و جنود اهل ایمانه انواع ظفر و نصرت مقدر اولمش اولاً انک کی ینه جزیره کریده توجه ایتدوککده کفار خاکسار خبر آلوب جزیره مذکوره نک او ته جانبندن کیلر یا به کوب قبریسہ کیتمک احتمالی وارد اول بابده دخی غفلت جائز دکلدر وجه و مناسب اولدوغی او زره خصوص مذکورک دخی تدارکن کوروب سمعی و اهتمامده دقیقه فوت ایتمیه سز و کفار جهنم قرار پارغه قلعه سننه ار قودوغی استماع اولندی مقدمحه دلونیه و یانیه سن جاق قلری بکلری قولارمه حکم کوندروب قلعه مذکوره جانبته توجه ایلیوب دوننمای هایونمه وارنجه آندر حاضر و مهیا بولنه لرکه دوننمای ایله واردوغکیزده ذکر اولنان قلعه یه هدم ایدوب اثر بنادن نسنه قودرمیه سز میری پکسماهی سن جاق بکلری قولاریمه زعمها و سپاهی یه و لوند لرینه پکسماه ویرولدکده دفتر ایله توزیع ایتدیروب دفتر سز کسنه یه نسنه ویرمیه سز و بو حکم آنطالیه ده پکسماهی سن جاق اون قادر گه یه دائر حکم :

آنطالیه لو محمد چاوشه حکم که

آنطالیه ده معلم مکتوب کوندروب مقدمه کوندريلان امر شریف او زره آنطالیه حالیا در کاه معلم مکتوب کوندروب مقدمه کوندريلان امر شریف او زره آنطالیه ادبیات جموعه بی - ۵

اسکله‌سنده اوون قطعه قدرغه بناسته مباشرت او لنش ایکن دستور مکرم وزیر مصطفی پاشا ادام الله تعالیٰ اجلاله طرفندن دخی اوچ پاره قدرغه یا پلچ فرمان او لنش مشارالیه طرفندن یا پلاجق اوچ قطعه قدرغه امر او لنان اوون قطعه‌دن زیاده‌می او لسوون یو خسنه اوچ قطعه قدرغه ایله جمله اوون قطعه‌می او لسوون دیو بلدیروب ولواء تکه و علائیه و حمید سنجاقدرنده او لان مسلم رعایا سندن کورکجی آلتق مناسب او لدوغی امدی مشارالیه وزیر ادام الله تعالیٰ اجلاله طرفندن یا پیلمه‌سی فرمان او لنان اوچ قطعه قدرغه‌یه کفايت مقداری کورکجی او ل جانبیه قریب او لان قضالردن اخراج و تسلیم او لتق امرم او لمشدر ولواء تکه و علائیه و حمیدده او لان مسلم رعیتلرندن واوقاف وغیری معافنامه‌های یونمه معاف او لان رعایانک هر بری خانه‌سندن بر کورکجی اخراج او لتق امرم او لوب او ل حکم دخی سکا کوندرلدى . ذکر او لنان کیلرک لوازمندن اکر کندیر واکر غیریدن طلب ایلدک کدھ لواء منتشا قضالردن جمع و تحصیل ایدوب معاونت ایلک ایچون بوبابده طاهر چاوشه دخی حکم ارسال او لنوب ولازم او لان یراق اکر طوپدر واکر سائر آلات در علائیه و تکه سنجاقدرنده بو لناندن آلوب وفا ایتمیانز ردوس سنجااغی بکی دخی تدارک ایتمک ایچون حکم یازیلوب سکا کوندرلدى بیوردم که وارد قده امر او لنان اوون قطعه قدرغه‌دن اوچ قطعه‌سنک خرجنی مشارالیه وزیر طرفندن آلوب معجلأً اتمامه ایرشديروب و کورکجیلرین دخی مقدمما کوندریلان قاضیقلردن اخراج ایدوب امر سابقم او زره مرتب و مکمل ایلیوب وقتی ایله دوتای یونمه ارسال ایلیوب و باقی قلانیدی قطعه قدرغه‌لری اتمامه ایریشمک قریب او لمش ایسه اندری دخی اتمامه ایریشدیروب کورکجیلرین دخی امرم او زره ذکر او لنان اوچ سنجااغک مسلم واوقاف رعایا سندن و سایر امرله معاف او لان رعایادن معجلأً اخراج و تدارک ایدوب لازم او لان طوپلری علائیه و تکه سنجاقدرنده او لان قلاعدن تدارک ایدوب اندن کفايت ایتمز ایسه ردوس بکندن کفايت مقداری طوپلر آلوب یراق و لازم ایله مرتب و مشغول ایدوب و کندودن غیری لوازمندن مهم او لاتخی مشارالیه طاهر چاوشنده ولواء منتشا قاضیلردن طلب ایدوب کتوره سز نقدار کورکجی یازلدوغۇڭ دفتریله معجلأً درکاه معلمه کوندره سنکه اول خصوصده امرم نوجهمه او لورسە موجى ایله عمل ایدەسەن و حمید و علائیه و تکه سنجاقدرنده محبسىلدە او لان وحالا آله کتوریلان مجرملرى سوء باشيلرە صلب و سياست ایتدیرمیوب صورت سیجللىریله الوب اندە کیلرە قوشەسەن بو بہانه ایله کمسنەدن جلب واخذ ایمکدن حذر ایدوب نقدار مجرم الله کتوروب کورکە قوشىدوغۇڭ عرض ایلیھەسە بوبابدد ذکر

اولنان سنجاقلرک بکلرینه و قاضیلرینه حکم یازیلوپ سکا کوندرلدى اهتمامده دقیقه فوت
ایتیه سن في ۵ شوال ۹۷۹

- ۴۰ -

قبریسە کوندریله جىك پكسىادلرک صورت ارسالىنە دائىر حکم :
محمد چاوشە حکم كە

سدە سعادىمە مكتوب کوندروب بوندن اقدم جزيرە قبریسە ترکە کوندرلەك اىرم
اولماغىن اىكى قره مرسىل ترکە کوندروب و مقدما دوئىمى هاييون مەھىي اىچون احضار
اولنان اوڭ بىك قفترار پكسىادك آلتى بىك قفترارى دوئىمى هاييونه و يرىلوب درت بىك
قفترارى در محىز قالدوغان بلدرەمشىن ايمدى ذكر اولنان پكسىادى تأخير ايلمايوب قبریسە
کوندرلەك اىردى بىوردمكە وصول بولدقە تأخير ايلمايوب ذكر اولنان پكسىادى قبریسە
کوندروب تسلیم اولندوغۇنە تمسىك كىتوردوب دخى آندا بنا اولنۇق اىرم اولان كېلىرە
تازە پكسىاد پىشىرددوب احضار اىلىيەسز و نوجەلە تدارك اىلدەيىك يازوب بلدرەسن .

- ۴۱ -

قبریسە مەھمات کوتورن كىي رئىسى اىچون قاضىلە يول اىرى :
قبریسە وارنجە يول اوزرندە اولان قاضىلە و دريادە بولنان لوند رئىسىلىرى و اسكلە أمينلىرىنە
ودىزدارلىرىنە حکم كە

حالا سدە سعادىمەن قبریس مەھىي اىچون جزيرە قبریسە آلات و اسباب و سائىر مەھمات
ايلە کوندرىلان قره مرسىل كېلىسەنە رئىس اولان دارندە قومتوسە يولىدە وايزدە و اسكلە لىردى
كندويە ويولداشلىرىنە و اسباب و اۋەقالىنە كەسىنە دخل ايلامك باپىدە حکم هايونم طلب ايلىكىن
بىوردمكە هەقىغىكزك تخت حکومتىنە داخىل اولورسە مىزبورە و كېلىسە و مىرىي يە آلات
واسباب و كېيىجىلرک اسبابىنە كەسىنە دخل و تعرض اتدير مىيەسز مانع اولىيەسز .

- ۴۲ -

قبرىسىدە كەرچە ئابىيەسى تأسىسە دائىر حکم :
قبرىس بىكار بىكىنە و دفتردارىنە حکم كە
حالا جزيرە مىزبوردە كەرچە بولندوغۇ اسماع اولنۇغىن بىوردمكە وصول بولدقەم

تا خير ايلیوب بالذات مقید او نوب کهر چله معدنلری و طپرانی اولان يرلره اهل وقوف
کهر چله احوالن بیلور يار کمنه لر ایله واروب کوره سز في الواقع کهر چله معدنی ويأخذو
طپرانی بولنوب او دونی قریب اولوب کهر چله ايشلتیمک ممکن ایسه وجه و مناسب
کورولدوکی او زره متحمل او لدوغنه کوره کارخانه لر احداث ایدوب ممکن اولدوغنی او زره
وافر کهر چله ايشلتیمک اردنجه اولا سز في ٣ ذى القعده ٩٧٩

- ٤٣ -

قبریسده کی غرباء یمنیه اجازت ویرلدیکنہ دائز حکم :

قبریس بکلر بکیسنه حکم که
اندھ محافظه ده قالان غرباء یمن جماعتک یهش طقوز رمضانتك غایتنه کلنجه ارسال
اولنان آلتی آیلق مواجبلری ایکی دفعه ویریلوب مذکورلرک آتلری او لمیوب پیاده وضعیف لر
اولوب يرلرینه محافظه ایچون آتلر عسکر ویرلک مناسب ایدوکی عرض او لبغین جماعت
عن بوره یه اجازت هایونم او لمش در بیوردم که وصول بولقدہ جماعت من بوره یه تنبیه و تأکید
ایلیه سن له سدہ سعادتیه کاوب کیده لر و امرم او زره سپاهیلر آتلری ایله محافظه ده اولالر
في ٤ ذى القعده ٩٧٩

- ٤٤ -

قبریسدن شامه توفنک کوندرمه سنہ دائز حکم :

قبریس بکلر بکیسنه حکم که
شام بکلر بکیسی مکتوب کوندروب انده اولان یکی چریلرک و حصار ارنلرینک توفنک
احتیاجی اولدوغن بیلدریوب یدی یوز قیصه توفنک طلب ایلکین آندھ اولان جبه خاندھ
بالفعل موجود ایکی بیک قیصه توفنک وار ایسه یدی یوز دخی لازم ایسه بشیوز قیصه
کوندرمه سن امر ایدوب بیوردم که وارد قده بالذات مقید اولوب قبریس جبه خانه سنده بالفعل
ایکی بیک مقداری موجود توفنک وار ایسه یدی یوز قیصه سن وا کر ایکی بیکدن آشاغی
ایسه امر شریفم مستد عاسنجه یدی یوز قیصه سن شام بکلر بکیسنه ارسال ایلیوب و فیخر الامراء

الکرام مظفر دام عزه یه تنیه ایلیه سن که ارسال اولنان تقنیکلری معجلان مشار الیه بکسر بکی یه ایصال ایلیکده بذل مقدور ایلیه بالجمله جزیره مذکوره جبهه خانه سنده بالفعل موجود و نه مقدار براق وار ایسنه علی الاستسما می دفتر ایتدیروب بوصور تله سده سعادتیه ارسال ایلیوب و شاهمه نه مقدار تو فنك کوندرل دیکن یازوب سده سعادتیه عرض ایلیه سن اسکندریه ده اولان کمیلردن استخدم ایچون ایکی قطعه آلیقو نیلوب ماعداسی قبریسه کوندرملک ایچون حکم کوندرلمشدر ذکر اولنان کمیلر کلدو کده تأخیر ایتمیوب طربلوس اسکله سنه کوندروب انده حاضر اولان قواسی آلوب دخی ا کر باروتدر و ا کر سائر مهماتدر تحمیل ایدوب سکا کتوردکدن صوکره دخی دونمای هایونی ارسال ایلیه سن و فرانجه کمیلرینه دخی اجازت ویروب طربلوس ده مصلحتلری وارسنه واروب مصلحتلرینه کینده لر و مزبور کمیلزی استخدام ایتدیککزده بر مقدار نولون ویرمک اوزره قول اولنش ایسه فهها والاریئنسه بهمه حال بر مقدار نسنه ویروب منسلی الخاطر ایده ستر قبریسه واس کندریه متعلق اولان کمیلر طربلوس ده اولان قواسی آلق ایچون مشار الیه وزیرم دام اقباله احکام شریفه کوندرلمشدر مشار الیه ارسال اولنان احکام هایونم در یادنی یوخسه قره دنی کوندرملک مناسبدر ره دن کوندرملک وجه کوریلورسه کوندروب دخی اسکندریه ده اولان کمیلری کتورو ب امر اوزره طربلوس ده اولان قواسی آلیویروب دخی دونمای هایونه اولا شدیره ستر .

فی ۸ ذی القعده ۹۷۹

- ۴۵ -

قبریس سفرنده بولونان سپاهیلرہ تیمار توزیغه دائز حکم :

لواء صاروخان محرومیه حکم که

بوندن اقدم تحریر خدمتن اتمامه ایرشدیروب دفتری سده سعادتیه کتورو ب پایه مسیر خسروانه مه عرض ایلدو ککده زعماء و سایر ارباب تیمار قبریس سفرنده اولوب سفر مذکوردن عودت ایتاینجه توزیع خدمته مباشرت ایتیه سن دفتری عرض اتدوک تاریخدن توجیه ایتمیوب سفر عودتندن صکره توجیه ایلیه سن دیو امرم اویشدی اول امر شریفم کا کان مقرر ایکن کیری عرض تاریخندن توجیه و توزیع اولنغمیله بعض سپاهیلر قلعه

محاصره سنه فوت اونوب تیماری مخصوصی وارثلرینه انتقال ایتمش ایکن عرض تاریخندن تیمار آلانلر تحولیزه دوشن مخصوص متوفی طرفندن قبض او لئندر دیو دخل و نزاعدن خالی اولمدوقلری اعلام اولندی فرمان اولندوغى تاریخندن توجیه او لئیوب عرض تاریخندن توزیع ایتمکه سبب نهدر بو مقوله خصوصی اصلاً جایز دکلدر بیوردمکه واردقده بوباده کرکی کی مقید اولوب بو بابده سابقاً صادر اولان امر جلیل القدر مستدعا سنجه عمل ایدوب توزیعی فرمان اولنان زعماً و ارباب تیمارک بدللرین قبریس سفرندن عودت اولندوغى تاریخندن توجیه ایلیوب تذکرہ لرین ویره سن دفتر عرض اولندوغى تاریخندن توزیع ایتمیوب امریمه مغایر ایش اولمقدن حذر ایلیه سن تاکه رشتہ نزاع منقطع اولوب بر فردک تعلله بحالی اولیه ١٦ ذی القعده ٩٧٩

- ٤٦ -

مخاير نظام آلینمش اولان آچھەلرک استردادینه دائرة حکم :

قبریس بکلر بکیسته و دفتردارینه حکم که

سنکه بکلر بکی سن سده سعادتیه مكتوب کوندروب سابقاً سکبان باشی اولان موسی بک امر شریفم موجبنجه یکیچری دفترلری آلنوب رسیداولان اسمی موجود و نارسید اولانلری ناموجود عدا النوب نارسید اولنلرک مواجبلری کندوده قالدوغن اقرار ایلدوکن سکنی یوز الی درت یوک مواجبلرین و نفقه لرین یایا باشیلرینه و بلوک باشیلرینه ویروب بیک یوز قرق آلتی نفرک مواجب و نفقه لری کندی قبض ایلیوب کندو دفتری و اقراری موجبنجه بشیوز قرق بر نفری موجود اولمایوب و یایا باشی و بلوک باشیلرک دخی دفترلری و اقرارلری موجبنجه آلتی نفری موجود اولمایوب و اون بر نفری شعبان و رمضان علوفه سنه فوت اولوب ایکی بیک نفردن بیک اوچ یوز سکسان ایکی نفری موجود در و بو علوفه لری دفترده رسید اولنیش بولنوب آلتیوز یدی نفری موجود اولمایوب و علوفه لری دفترده رسیداولنامش بولناغین اشبور بیع الاخر غرہ سندن رمضان نک غایتنده کن آلتی مواجبدن منبور موسی نک ذمته نا موجود اولان بشیوز قرق بر یوک مواجب و نفقه لرندن بشیوز اون درت بیک بشیوز اوتوز آچھە ظاهر اولوب موجود اولیان آلتیوز یدی نفرک مواجب و نفقه لرندن آلتیوز بشن بیک یکرمی بشن آچھە ظاهر اولوب ایکییوز اون بیک سکنی آچھے سی تحصیل

اولنوب زغر جى باشى حسن قبض ايدوب ماعداسى كىتورمك ايجون لفقوشه قلعه سنە
كىدوب تحصيل اولنق اوزره اولدوغن ويكيچرى بيتالمالندن مذكور طقسان ايلى بىك
آچە تحصيل اولنوب وارثلرى اولمق احتمالى ايله آستانه سعادىمدن كوندريلن يكىچرى
كتابى شا كردىلندن سليمان ايله كوندرلدو كن بلدروب اول بايده هر نه ديمش ايسەك معلوماً ولدى
ايىدى اقراراً يلدوكى آچە يى بى قصور قبض ايليلوب خزينه ضبط ايلك امر ايدوب بىوردم كە
وصول بولدقە مشاراً لىھ اصلاً مجال ويرميوب دفترى و اقرارى موجبنىجه ذمتىدە ئاظاهر
اولان آچە يى تحصيل ايتدىروب بى قصور آلوب خزينه ئامىرم ايجون قبض ايلىھىسن .

— ۳ ذى الحجه ۹۷۹ —

قبریس اهالىسىنە عادلانە معاملە ايدىلە سنە دائىر حكم :

قبریس بىكلر بىكىسىنە و قاضىسىنە و دفتردارىنىه حكم كە

جزيرە قبریس قوئە قاهرە خىروانىم ايله فتح اولنىش مملكت اولوب رعایا سنە دخى
نۇعماً ضعف طارى اولوب جزيرە منبورە رعایا سنە ئىلم و تىعدى اولنایيوب عدالت اولنوب
اكر اجرائى شرع شريف و اكر تحصيل اموال بيتالمالدە و اكر سائر تكاليف عرفىه
و عوارض ديوانيه دە حمايت و صيانت اولنوب تقويت ويرىسلە مملكت و ولايت اسکى حالى
اوزرە معمور و آبادان اولمق مهماتىدن او لمغىن بىوردوم كە بوبابىدە هىرىكىز بالذات مقيداً اولوب
طائفە رعایا كە و دايىع خالق برايادر مهمماً ممكىن حمايت و صيانت ايليلوب كىسىنە يە ئىلم و تىعدى
ايتدىرمىوب اكر اجرائى احکام شرع شريفىدە و اكرى مىرى خدماتىدە و اكر بيتالماڭ جمع
و تحصىلىنە تدرىج وعدالت ايله طوتوب رعایا يە تفرقە و اختلال ويرور خصوصىلەرنەن احتياط
ايلىھىسىز كە اىام هاييون عدالت مقر و نمەدە هىرى فراغ بىل و حضور حال ايله كار و كسبىلەنە
اولمغىلە جزيرە منبورە اسېكى حالى اوزرە معمور و آبادان اولە جزيرە منبورەنڭ معمور
و آبادان ور رعایا و برایاسى امن و امان و رفاهيت و اطمینان اوزرە اولماسى نهایت آمال بېجىت
ما بىم در بى خصوصىدە كرگى كېي هىرىكىز مقيداً اولوب هىروجىلە شەنلەنلىرىدۇرۇپ معمور و آبادان
اولماسى بابىنە مساعى عجمىلە كز وجودە كىتوروب باب اقدامدە دقىقە فوت ايلىھىسىز شويىلە كە

رعايايه ظلم وتعدي اولنوب فوق الحد تکاليف اييلدکلري او لمغله مايدنلرينه تفرقه واحتلال
ويرليکي استماع اولنه بيهان اولنان عذر يکنر قبول او ملق احتمالي يوقادر ااكا کوره غفلت
ایلیه میز .
في ٢٣ ذى الحجه ٩٧٩

— ٤٨ —

ماگوسه قلعه سنك تعميرينه مأمور اولدوغنه دائر قره مان بکار بکيسنه حكم :

قرمان بکار بکيسنه حكم که

بوندن اقدم سكا امر شريفم کوندريلدي بکلر بکيلكکه متعلق اولان عساکر ايده بودفعه
جزيره قبريسده فتحي ميسر اولان ماگوسه قلعه سی تعميرنده و جزبره نك حفظ رحر استنده
اolasن ديو احكام شريفه کوندراشيدى اول ارم کاكان مقرر اولوب بیوردم که وصول
بولدقده بکلر بکيلكکه متعلق اولان سپاه و عسکردن بر فردی برو يقايه کچور تمیوب امر سابق
اوزره قلعه منبوره نك کرکي کي تعميرنده مجدو ساعي اولوب و جزيره نك مناسب کوردو کنر
يرلى حفظنده تمام اهتمام ايده سن ان شا الله تعالى قلعه منبوره تعميري آنامه ايريشوب
بال تمام معمور اولديني عرض اولندقده بکلر بکيلكکه متعلق اولان عساکر دخی اجازت هایونم
مقارن اولماق مقرر در ااكا کوره تنبیه ايلیه سنکه هر برى اقدام و اهتمام ايدو ب معاونته
دقیقه فوت ايتمیه لر اما قلعه تعمير اولنادین ارم مه مختلف برو يقايه کچنلری عرض ايلیه سن که
ديرلکلري الماغله قونلیوب کرکي کي حقلرندن کلنے .

— ٤٩ —

عین مسئله يه دائر قبریس بکار بکيسنه حكم :

قبریس بکار بکیسى سنان پاشا يه حكم که

حال مكتوب کوندروب قرمان بکلر بکيسيله ارم اوزره ماگوسه قلعه سنك تعميرنده
اهتمام اولنوب وزيرم دستور مکرم مصطفى پاشا دامت معاليه قره جانبدن کيتميوب در يادن
متوجه اولماغانه انده ايکي قدر غه ايده سکن آت کيسندين غيري کميره وباف و کرينه بکلر يخ

کمیلرله بیاه آلوب کیدوب اول جانبک احترازی دریادن اولوب انده بر فنارلو قپودان اولمک لازم اولوب و حصارک تعمیری کمیلرله میسر ایدو کن و تعمیر دخی نقدا اولما یوب خراج جمعنه موقوف اولدوغن بلدرمش سن دخی هرنه دیمش ایسه ک مفصل ا معلوم شریفم او لمشدر ایدی مشارالیه وزیرم مصطفی پاشا ادام الله تعالی اجلاله یه بی توقف امر شریفم یازیلوب با فره و کریت قپودافلین او ز پاره مکمل و مرتب کمیلر ایله علی الاستعجال کیرو جزیره یه عودت ایتدیرمک امرم او لمشدر ان شا الله تعالی عودت ایدوب وار مالری میسر اولدقده جمله سنک او زرنده ماغوسه بیکی حجزه دام عزه یی باش و بوجایدوب وجه و مناسب کورلدو کی مقداری کمیلر ایله جزیره قبریس کوندره سن دیو بکلر بکمیلرینه مؤ کد احکام شریفه کوندرلمشدر بیوردم که وصول بولدقده بی توقف سن دخی مکتو بکله ذکر اولنان بکلر بکمیلر ادمیرک کوندروب بکلر بکمیلکه الحق بیوریلان سنجاقلرک اجمال و مفصل دفترلین طلب ایدوب آلوب و اول سنجاقلرک سپاهی وز عما سنی دخی امرم ارزره جزیره منبوره یه علی التعجیل کتوروب اکربناده واکر حفظی لازم اولان مواضعک حفظ و حراسنده استخدم ایلیه سن و جزیره قبریسک محمدآ تحریرینه اسکودار قاضیسی دام فضله تعین و سنک جزیره منبوره قاضیسی و دفترداری معرفتی ایله تحریر ایلک فرمانم او لمشدر جزیره رعایا سنی تحریرده کندو قانونلری او زره می قبول ایدرلر عرب قانونی و یا غیری قانون او زره می قبول ایدرلر بالجهه مال میری یه و رعایا یه لزومی اولوب مناسب کورلدیکی او زره تحریر ایتدیره سن و خراج شرعی تقدیری دخی شرع شریف او زره فرمان او لمشدر و قلعه ماغوسه تعمیری ایچون در کاه معالمدن کوندریلان سکر یوک آنچه دن ماعدا قبریس دفترداری اولان محمد دام عزه خزینه حلبدن او ز بیک آلتون آلوب قبریس ایتمک امرم او لمشدر همان وار قوتی بازو یه کتوروب اکر قلعه نک تعمیری معجلاء آنام ایرشدیرمک در واکر جزیره نک حفظ و حراستی لازم اولان یولی نی حفظ اتدرمکدر انواع مساعی جمیلک وجوده کتوروب و لازم العرض اولان خاصلرینی علی التوالی اعلامدن خالی او لمیه سن و بکلر بکمیلکه الحق اولنان سنجاقلرک بری آناتولیدن علاسیه و ایکنچیسی قرماندن ایچ ایدر و او چنچیسی ذوالقدردن سیس در در دنجیسی حلبدن طرس و سدر مشارالیه بکلر دخی سنجاقلری زعم و سپاهلر یله معجلاء یانکه واروب وجه کوردو ک اوزره خدمتده بولنیق ایچون هر برینه مستقل امر شریفم ارسان او لنو ب تنبیه او لمشدر آکا کوره سن دخی تنبیه ایدوب برو جه استعجال طلب ایدوب دخی سکانه تاریخنده واصل او لدقنلرین یازه ب بلدره سن. فی ۱۹ ج ۹۷۹

— ٥٠ —

دونانما افرادینک نه سیبه مبنی طاغیلدقیرینی سؤال ایچون قپودان پاشایه یازیلان حکم:

قپودان پاشایه حکم که

بوندن اقدم دونتای هایونم ایچرویه کلمو اولدقده اعدادی خاکسارک کمیلری پراکنده اولوب جزایر اراسنده دخی کفار بدکردار کمیلرندن کمی قالمدوغی و کریدده اولانلر بوزغون اولدوغی عرض اولنگله دریا محافظه سننه و قبریسه اعدا کمیلری کلوب ماغوسه قلعه سنده محصور اولان ملاعینه تقویت ویرمک قصدی ایله کمیلر کلورسه چورمیوب یافلنده اولان کمیلر ایله اوزرلرینه واروب هرنہ طریق ایله کلن اولورسه دفع ور فعلی بابنده سعی و اهتمام اوزره اولمک ایچون دونتای هایوندن اللی آلتیش پاره کمی انتخاب ایدوب دخی اکر میری واکر رؤسا کمیلرندن اولان فورصه لیلر ایله دونادوب آلتیجی و جنکجیلرین مکمل ایلیوب خدمت محافظه ایچون وجه کورولان کمیلری سردار تعین ایده سز دیو امرم اولمش ایکن ردوس و اسکندریه بکلری ایله امرم اوزره محافظه ایچون قونیلان کمیلرک کورجیسی و آلتیجی و جنکجی و طوچجی وسایر لوازمی تدارک اولنگشکن کریدن قبریسه کیتمکه حاضر اولان اعدادی خاکسار کمیلرین خبری مشارالیهایه ایصال اولدقده کورجی خسته وزبون اولوب آیدین و مغله و قره سی سنجاق قلرینک سپاهیلری دخی پراکنده اولوب و آلتیجی ودمیر و طوچجی دخی داغیلوب کمیلر بوزولمقاه امر اوزره کریدن قبریسه کمیلرک دفعی ایچون وارمدقلری ایچون ردوس بکی بالی عزل اولنوب سپاهی و طوچجی ودمیر و آلتیجی پراکنده اولماعه سبب نهدر بیوردمکه دار وقتده سایقا محافظه ایچون آلیقونیلان کمیلره ملاقی اولدیگ کی تعین اولنان سپاهیلری قانون نامه هایونم موجبنجه یوقلنوب موجود اولان سپاهیلری تیارلریه وبارولری وباس قریه لری ایله دفتر ایلیوب موجود اولمایوب کندیلری دخی وجه مشروح اوزره یازوب کیتمکه سبب نهراولمش در اجازتی ویرلشدیر کمیلرک اجازتلریه کیتمشلردر و کورجی و آلاتیجی و نفراتی کمیلردن چیقاروب قاچیر مغه سبب نه اولمش در کمیلرک طوچیلرک و کمیلری در عقب کیتمکه باعث ندر نه محله کیتمشلردر کمیلر اجازت ویرلشدیر و با جمله کمیلرک بوزولماسنہ باعث و بادی اولان نهایسه اویله و حقیقتی ایله اوکات وجهله تفتیش و تفحص ایلیوب غورینه ایرشوب مفصل و مشروح یازوب و قوعی

اوزره عرض ایلیکه که انک کی امر شریفمه مخالفت ایلیاندرک بر وجهه حقلرندن کلنے سایرلرینه موجب عبرت و نصیحت واقع اولان خصوص وفور مهم در آنام ایلیوب باب اقدامده دقیقه فوت ایلیکه سن .

— ۵۱ —

قبریس رعايانسناک ترفینه دائز حکم :

قبریس بکلر بکیسنہ و دفتردارینه حکم که حالاقول طایفہ سندن و غیریدن بعض کمسنه لر رعايا یرلین صاتون آلاماغله حالا رعايا دکر بهاسیله صاتون آمق مراد ایدندکه زیاده بها طلب ایمکله رعايا یر آلمقدہ کمال عجز اوزره اولورمش دیو اعلام اولوندی امدی مملکت و ولایتک معمور اولمه سی رعايا کلوب توطن ایدوب زراعت و حراست ایمکله در اول مقوله صاتون آلتش رعايا یرلین آلاماغه طالب اولدقدہ الاندر نه بهایه آمش ایسے اول بها ایله رعايا یه آلدیرمق امر ایدوب بیوردم که واردقدہ بو خصوصده اوکات وجهه مقید اولوب انوک کی قول طایفاسنندن و غیریدن چفتلکارین و منزد عملین صاتون الافلدن رعايا دکر بهاسیله یر آمق مراد ایدندکه شویله که وضع اصلیسنندن زیاده سنہ خرج ایتمش اولیه لر اللرنده اولان جختلرینه نظر ایدوب جختلرندہ مسطور اولان بها ایله رعايا الیوروب زراعت و حراست اتدوره سن زیاده بها طلب اتدرمیه سن اما وضع اصلیسنندن زیاده اتدوکی نسنه ایچون دخی کلی بها طلب اتدرمیو ب اول حال ایله صاتون آمق مراد ایدنلر دکر بهاسیله الیورسن و بو بہانہ ایله رعايا یه یر ویرمک ایچون قاضیل و تولیت ویردوکی جختلری حق قرارندن زیاده بها یا زدیرمیه سن و رعايا تمکن ایتدرمیوب زراعت و حراست ایتدرمیه سن مملکته اتفع اولان محللرده انوک کی شمدى یهدکن قول طایفہ سنک و غیرینک اللرنده اولان یولری مجرد رعايا یه آلدیرمق ایچون وضع قدیمندن زیاده کلی نسنه یا پدرمیه سن و الحاصل مملکت و ولایتک معمور اولمه سی رعايا ایله در اکا کوره مقید اولوب رعايا یی جزیره دن نفرت ایتدرمیه سن یومافیوما شنلنمه سنہ باعث اولور نه ایسے انى ایلیکه سن و ماغوسه قلعه سی ایچنده ساکن اولان کفره ایچون قلعه دن طشره متسر اولیه جق یرده واروش ایدوب کفره یی قلعه دن چیقاروب اول واروشده تمکن ایتدرمیوب قلعه ایچنده اولان ملک اولرینی آخره بیع اتدره سن اما بو بہانہ ایله اولرینی مفت و مجاناً الدرمیوب دکر بهاسیله بیع ایتدره سن (فی ۹۸۱) (۱) .

۳. تونس سفرينه عائد رسمي و یقمه ار

(دیع الاول ٩٨١ - دج ٩٨٢)

هجری ٩٨١ سنه سنه بنی حفصون سلطان حمید « یوزاللی پاره فرنک کمیلری ایله » [۱] کلدی ، تونس بکلربکیسی حیدر پاشا مقاومت ایده مهدی . (قیروان) ه چکیلادی . بوسفر ، (مسینا) ده اسیر بولونان مولای محمد - که سلطان حمید که قارده شی ایدی - اوده « فرنک » [۲] کمیلری ایله سلطان حمیده تجاوز ایتدی . سلطان حمید اسیر ایدیله رک « فرنگستان » ه [۳] کوتورولدی . مولای محمد تونسه سلطان نصب ایدیله دی . معاوتنده « سکنر بیک کافر » آلیقونولدی [۴] .

بومسئله دیوانه یازیلدی . او زمان ، صوقوللو محمد پاشا وزیر اعظمدی . سنان پاشا سردار تعین اولوندی . قاپودان قیلیمیج علی پاشا ایله برابر (تونس) ه کوندریلدی . دونانما اولا (قلاوریته) [۵] یه کلدی . اورادن (مسینا) یه دوغرو حرکت ایتدی . (مسینا) ساحلاری وورولدی . دوشمانک بویوک بر پارچه سی آلمیندی . ایچنده کی غنائم ضبط ایدلک کدن صوکرا کمی آتشه یاقیلدی . دونانماده کی عسکر (تونس) ه چیقاریلدی . (قالبه) قلعه سی تعمیر ایدلک . ایچنہ محافظ عسکرلر یرسلدیریلدی . دوشمان تورک عسکرینک قوتی کورو نجه ، (بتفرد) قلعه سی برآقدي . (خلق الواد) ه التیجا ایتدی . سنان پاشا طرابلس بکلربکیسی مصطفی پاشا ایله تونس بکلربکیسی حیدر پاشایی (خلق الواد) محاصره سنه کوندردی . معیتلرینه کافی مقدارده عسکر ویردی . (تونس) ه سلطان نصب اولونان مولای محمد یدی بیک عسکر طرفندن (مدینه) قاعده سنه محاصره ایدلشیدی . مولانای محمد کیجه یاریسی قاچدی ، (خلق الواد) ه کیردی . « خلق الوادک ایکی طرفی بحره متصل و مابینده اولان خند قلری قعر زمینه کچمش برج و باروسی عیوقه چیقمش

[۱] (شارل کن) دونانماسی .

[۲] آوستیالی دون ژووازک دونانماسی .

[۳] اسپانیا .

[۴] اسپانیول محافظ عسکری .

[۵] قلابر .

پرمیان و مستیحکم قلعه ایدی که، اول یقاده نظیری وعدیلی یوغیدی «[۱]». (خلق الواد) بر آیدن فضله طوپه طوتولدی. نهایت هجومه ضبط ایدلدی (۶ جمادی الاول). مولای محمد اسیر آلمدی. (خلق الواد) قلعه‌سی تخریب ایدلدی. قلعه‌ده ایکی یوز بش طوب بولوندی. جمهله‌سی دونانمایه تقسیم اولوندی. تونس قلعه‌سی ده تعمیر ایدلدی، و تونس ایالتی رمضان پاشایه ویرلدی. بو پارلاق ظفری متعاقب سنان پاشا ایله قاپودان علی پاشا دونانمایه عودت ایتدیلر. او سنه‌نک شعباننده (استانبول) هـ کلدیلر، دونانمایی ترسانه‌یه تسلیم ایله‌دیلر. بو سفره عائد رسمی وثیقه‌لر بروجه آتیدر:

- ۱ -

بروشه قاضیسنہ حکم که
حال حق سبحانه و تعالیٰ نک که مالک الملک در عزه شانه و عم احسانه کمال عنایت و فور
مرحیته توکل واعتماد وحضرت رسالت منزلت ونبوت مرتبتك صلوات الله عليه وسلامک
معجزات نصرت آیاتلرینه توسل واستناد و چهاریار کرام وسایر صحابه عظام ایله کروه
اولیا الله عالی مقامک ارواح مقدسه‌لرندن استعانت واستمداد ایلیوب محضا اعلاء کلمة الله العلیا
وانفاذ شرایع سید المرسلین ایچون جماهیر ملت اسلام ایله نصرهم الله الى يوم القیام مملو ومشحون
دونماء هایون ظفر مقرونم دریایه عساکر اسلام کفار لیام ایله جهاد فی سیل الله ایچون
ارسال اولتشدر کر کدرکه وصول بولندقده محروسه بروسا حیث عن الیأساده علاما وصلحا
ومشایخ وفضلا وسایر ابرار واتقیادن کیم وارایسه جامعترده ومساجدده اوقات مستطابده
جمیعت ایدوب داخی رایات اسلامک فتح ونصرتی وشعار سید المرسلین علیه افضل الصلوات
واسلامک رونق وعزتی واهل کفر وضلالتك کسر ونکبی ایچون وبالجمله کفار خاکسارک
خذلان وقهری ایچون قدیمدن نوجهمه ونه کونده انعام شریف تلاوت وعامة مؤمنین ومؤمنات
وکافه مسلمین ومسلمانه بو خصوصی تنبیه واعلان ایلیه سنه که دائمًا عن ونصرت اهالی اسلام
ایچون باش آچوب ال قالدیروب درکاه بیازه انوع تضرع ونیاز ایله خیر دعالر ایلیه لر
امیددرکه صلحها وابرارک توجه خواطر فیض اماثلری ایله مسلمانلرک خیر دعالری سپاه
اسلامکه رفیق و معین اولوب جنود مؤمنینه فتح ونصرت وکفره فخره‌یه قهر وهزیمت میسر
ومقدر اولمش اولا فی ۵ ربیع الاول

سلطانیک بکینه حکم که

حالا دونماه هایون ظفر مقرونم مأمور اولدوغی محله متوجه و عنیمت ایلیوب یالیلرک
محافظه‌لری لازم و مهم اولماگن اولباده آغزیبوز و موره و اینه بختی و قارلی ایلی و یانیه
و دلوینه واولونیا وایلبصان واسکندریه و دوقه کین واخری سن‌جاقلری بکارینه اوامر شریفم
یازلوب هر بری سن‌جاگنه متصل اولان یرلین حفظ و حراست ایدوب کفره فخره کمیلرندن
غفلت ایله بر محله ضرر و کنند ایرشدیرملک دن سعی و اهتمام او زره اولوب و لازم اولورسه
بربرینه قریب اولنله معاونت ایلک امرم اولمشدر سن‌داخی سن‌جاگنه متعلق اولان زعمما
وارباب تیاری وایش اری ایله شمیدیدن جمعیت ایدوب یات ویراغکنر ایله مرتب و مکمل
حاضر و اماده اولوب یالیلری حفظ و حراست ایلک امر ایدوب بیوردم که وصول بولدقده
بو باده بالذات مقید اولوب شمیدیدن لواء من بورک زعمما وارباب تیارین یانکه جمع ایلیوب داخی
یالیلردن کفره فخره کمیلری یانش-مغه قابل اولان یرلده یات ویراغکنر له مرتب و مکمل
حاضر و اماده اولوب وایش ارندن وغیریدن مبالغه آدم جمع ایلیوب یالیلرده مرتفع اولان
یرلده یرار آدمد و کوزجیلر قویوب کیجه‌لری و کوندوزلری نوبت ایله حفظ اندروب
انوک کی دریاده یلکن ظهور ایتدکده آتش ایله‌می اولور غیری طریق ایله‌می اولور
نوجهمه ممکن اولورسه خبر اندروب اکا کوره تدارک ایدوب شویله که کفره فخره نک کمیلری
مبالغه اولوب خوف احتمالی اولورسه یالیلری قریب اولان قری نک اهل و عیال‌لرینی یالیلردن
بعید یرلره وصعب المرور طاغله التجا اندروب دخی ذکرا اولنان امرادن سن‌جاگنه قریب
اولانه خبر و آدم کوندروب معاونت طلب ایدوب حسن اتفاق و اتحاد ایله یانکنرده حاضر
بولنان عسـاکر نصرت مأثر ایله دشمن یراغی ایله مرتب و مکمل یالیلرده حاضر و مهیا
طوروب بعنابة الله تعالى کفره فخره بی طشره چیقار تمیوب ضررلرین دفع و رفع ایلدکده
انواع سعی و اقدام ایلیوب عیاذ بالله تعالى غفلت ایله بر محله ضرر و کنند ایرشدیرمکدن
زیاده حذر ایدوب باب محافظه ده دقیقه فوت ایلیه‌سن محافظه خصوصی زیاده مهماتدر اهال
ومساهله‌دن غایت احتراز ایدوب کرکی کی بصیرت او زره اولاسن فی ۱۱ ربیع الاول ۹۸۱

— ۳ —

وزیر پیاله پاشایه حکم که

حالا دوبرونیک بکلری درکاه معلامه مكتوب کوندروب وندیک بکلری عتبه علیامه کوندردکلری ایلچیلری و بايلوسلری دوبرونیکه واصل اولدقلرین بیلدیروب و بولیه [۱] جانپنرندن داخی آدمدری کلوب اسپانیا معلونک قپودانی اولان دون جوان دنیلان ملعون دونانماسن حاضر ایدوب خیلی سوللتات جمع ایدوب کمین خلق الواده و کمین مالتیه و کمین انابولیه یالیلرینه کوندروب و کمین کمیلرینه آلوب مسینه وارمه اوزره اولوب یوزالی کمیدن زیاده قدر تلری یو قدر دیو بلدور دکارین عرض ایلش لر وردوس بکی قیا دام عنزه الدوغی کمیدن دیل ایچون بر نفر کافری درکاه معلامه کوندروب منبوردن خبر سؤال اولندقده درکاه معلامدن وندیکلوبیه صلح و صلاحه رخصت ویرلدکده آستانه سعادتمده اولان وندیکلو بايلویی بونی صلح خبریله کریده کوندروب کرید بکی دخی بر قالیته ایله بونی کورفوزه صلح خبریله کوندروب دریاده اسپانیه قورصانلرندن برینه راست کلوب بونلردن صلح اخبارینی اشعار اتدوکلرین کورفوزه وارمهدن بونلری منع ایدوب البته قورصانلری معا کیدوب طالعمز کورمل دیو کریدلو قالیته سن بیله اویدروب بعده ردوس بکی راست کلوب احوالری بومنوال اوزره اولوب اکر اعتماد اولنمازسه آلان کمیدن استانبول قاضیی نک قره مرسلنندن آلمش عجمی اوغلانی وار اندن و کمی رئیسندن سؤال اولنسون حقیقتن تقریر ایدرلر دیو جواب ویردی ایدی بوخصوص صلرک صحی معلوم اولماق لازم در بیوردم که وصول بولندقده بی توقف آلان کمیلرہ ذکر اولنان عجمی اوغلانن و کمی رئیسن وذکر اولنان کمیدن آلان اسیرلری کتوروب بوخصوصی اوکات وجهه تفتیش ایدوب فی الواقع دیدکلر کی ایسے صحتن مفصل و مشروح یازوب عرض ایده سن و کفار ضلالت آثاردن واقف اولدوغکز اوضاع و اطوارین و دونماء هایونده اولان عسا کر منصوره نک احوالن وبال فعل نه محله اولوب نه جانبه توجه اوزره اولدوغکزی یازوب عرض ایده سن

في ٢٦ ربیع الاول ٩٨١

— ٤ —

وزیر پیاله پاشایه حکم که

سدۀ سعادتمه مكتوب کوندروب دونماء هایونه متعلق اولاً احوالی و طرابلوسدن

[۱] پوی

کلان کنویچه و بیک یوز آلتاش قطار باروت آلنوب و ردوس بکی قیا دام عنزه کندو
بنا اتدردوئی باشترده یه خرج ایلدوکی قرق سکنی بیک آچه‌سی ویرلمک خصوصن اعلام
ایلش سن اول بابده هرنه دنیلهمش ایسه‌ه علی وجه التفصیل پایه سریر عالم مصیر خسر و آنه
عرض و تقریر اولنوب علم شریف حالم شمول خسر و آنم محیط و شامل او لمشدرا ایدی
ذکر اولنان باشترده یه خرج ایلدوکی قرق سکنی بیک آچه‌سی ویرلمک امرم او لمشدرا
بیوردم که وصول بولدقده من بعد کفار خاکساردن النان اخبار صحیحه ایله دونباء هایونک
احوال مسیرت مائلن اخبار ایلکدن خالی او لیه سن امیددر که حق سبحانه و تعالی او لیاء دین
ودولته انواع فتح و ظفر و اعدای هملک و ملته خذلان و نکبت میسر ایلش اولاً ان شالله
تعالی فی ۲۶ ربیع الاول ۹۸۱

— — ० —

جزاير غرب بکلر بکیلسنه و نفس جزاير قاضیسنه حکم که
دارالجہاد قلعه جزايرک اطراونده خیلی باعچه‌لر عالی اولر و بنالر اولوب العیاذ بالله
اعداء خاکسار علی الغفله ولايت منزبوره‌یه مستولی اويسه بنا و باعچه‌لر هترس اولمغه غایت
میکن اولدینی اعلام او اندی ایدی اوول ولايت ممالک محروسه‌مک غایت مقبولی و دارالجہادیدر
حفظ و حراسی غایت مقصود شریفم اولمغین بیوردم که وصول بولدقده قلعه منزبوره‌نک
اطراونده بر طوب ایرشـور منزل مقداری یرین پاک و تطهیر ایلیوب هـکیمک اوورسـه
اویسوون باع و باعچه‌لرین قلعه اطراوند کیدروب اعدای بدرایه هترس اولمغه باعث نسـه
و میوب کرکی کی تطهیر ایلیهـسن و ولايت منزبورهـه اولان قولـرم و یکـچـرـیـلـرم آـغـاسـی
و یکـچـرـیـ قولـرم اغور دین و دولتـه باش و جان ایله چـالـشـوـب اـکـرـ قـلـعـهـ خـنـدـکـلـرـیـنـکـ
تطهیرـنـهـ وـ اـکـرـ سـایـرـ مـهـمـ اوـلـانـ خـدـمـاتـهـاـ وـ نـمـدـهـ کـرـکـیـ کـیـ چـالـشـوـبـ بـذـلـ مـقـدـورـ اـیـلـدـوـکـلـرـینـ
بـلـدـرـمـشـسـنـ بـرـخـورـدـارـ اوـلـسـوـنـلـرـ انـلـرـدنـ اوـمـلـانـ بوـ اـیدـیـکـ ظـهـورـهـ کـتـورـمـشـلـرـدرـ سـنـداـخـیـ
قولـرمـکـ اـسـوـدـهـ حالـ اوـلـلـرـنـهـ مـقـدـورـکـ بـذـلـ اـیدـوـبـ هـرـ وـ جـهـلـهـ وـ لـاـیـتـکـ حـفـظـ وـ حـرـاسـتـنـهـ
مـحـدـ وـ سـاعـیـ اوـلـوبـ لـازـمـ کـلـانـ خـدـمـتـهـ وـ تـدـارـکـهـ حـسـنـ تـدـبـیرـ وـ رـایـ صـائـبـ ظـهـورـهـ
کـتـورـمـکـهـ دـقـیـقـهـ فـوتـ اـیـمـهـسـنـ فـیـ ۵ـ رـبـیـعـ الـاـخـرـ

— 7 —

فیض ماله پاشا حضرت لرینه حکم

که در کاه معلم مکتوب کوندر و بتنفسه بورنه وارلدقده دیله کوندر یلان قالیه لرو

و اولونیه قپودانی و سابقاً صغه جق بکی اولوب جزایره کوندریلان احمددام عنه کاوب دوننماء هایونه ملاقی اولدوغن و جزایر غرب بکلر بکیسی احمددام اقباله مکتوب کوندروب عباس نام مفسدک حرکتی سبی ایله محل مأموره هنوز وارمیوب مفسدک اوزرنه عسکر کوندروب ایکی دفعه مقابله اولوب خیلی عسکر قیریلوب آخر منهزم اولوب کندوسنی دخی الله کتور مکچون بر مقدار عسکر کوندردوکن بلدروب عینی ایله مکتوبی ارسال اولنش واله کتوریلان دیله دخی سؤال اولندقده اسپانیه نک مسینه ده یوز مقداری قدر غه‌سی اولوب دونادوب واروب دونجوانی آنابولیدن اللی پاره قدر غه ایله آلوب یوز اللی پاره قدر غه ایله نیتلری تونس اوزرنه وار مقدر دیو خبر ویروب واناوارین لیاننده بنا اولنجاق قاعه یزی اهل وقوفه کوریلوب محلی تعیین اولنوب ومصرف ایچون موره بکنه دونانه آچه‌سندن ایکیوز بیک آچه‌تسليم اولنوب بالفعل او خدمته اولدوغن وان شالله تعالی ربع الاولک یکرمی آلتنجی کونی آناواریندن دوننماء هایونله قالقوب محل مأموره متوجه اولاچگکزی وان شالله دوننماء هایونله عودت میسر اولدقده قلعه منزبوره بناسته دوننماء هایون خلقی ایله دقت و اهتمام اولنماق هقر اولدوغن بلدرمش سز بو باده دخی هرنه دنلش ایسه منصلا معلوم شریفم او بشدر و دوبرونیک بکلری دخی سده سعادتیه مکتوب کوندروب اسپانیه قپودانی یوز اللی پاره همیدن زیاده دوناتمغه قادر اومادوغن بلدردوکلری مقدمه سزه اعلام اولنشدی ایمدى کفار خاکسازک مکر و حیله‌سندن غفلت جائز اولماعین تونس وجزائر بکلر بکیلرنه مؤکد احکام شریفه یازلوب انوک کی ملاعین خاسرین عیاذآ بالله تعالی اول جانبه مستولی اولورمه قره‌دن عسکر ایله حاضر اولوب بعنایه الله تعالی اعدای بدرایی دفع ورفع ایلیوب مملکت و ولايته غفلتله بر ضرر و کزنند ایرشدرا مکدن حذر اوزره اولالر دیو تنبیه اولنشدرو بیوردم که ذکر اولنان احکام شریفه‌یی مشارالیهمایه ایصال ایلیوب بزدخی وجه و مناسب کوردو ککزاوزره مکم تنبیه و تاکید ایلیه سزکه باب محافظه‌ده تقضیرات ایتمیوب کال بصیرت اوزره اولوب غفلتله کفاردن بر محله ضرر و کزنند ایرشدرا مکدن احتیاط اوزره اولالر و سز دخی مأمور اولدوغیکنر قلعه اوزرنه وار مغه کچ قالمش سزدر بو زماند نصرکره آغر دونانه ایله ایکین کچیلوب کیرو عودت مشکلدر بو باده قپودانم دام اقبال ایله وسایر امرا و قورصادر ایله معاشره ایدوب دین و دولته اتفع اولان نه ایسه موجیله عمل ایدوب عرض و ناموس سلطنته معاشره ایدوب دین و دولته اتفع اولان نه ایسه موجیله عمل ایدوب عرض و ناموس سلطنته انصارت و اعداء لئامه هزیمت میسر ایلش اولا دوننماء هایون مادام که طشره دهد در اکر تونس ادبیات فاکولته‌سی مجموعه‌سی - ۱

جانبازنے واکر غیری یز لره اعدا دخل و تعرض ایلک فهم او لئماز اما دونماء هایون بعون الله تعالی مظفر و منصور عودت ایلدکده کفره جفره حرکتدن خالی او لمایوب بر محله ضررو کزند قصد ایلک محتمل در اول زمانده نه تدارک کورملک مناسب ایسه حسن مشاوره ایله مقدم مجھ مخوف اولان جانباز ممکن اولدوغی او زره تدارکی کوریلوب حفظ ایتدوریله

فی ۱۳ ربیع الآخر سنہ ۹۸۱

- ۷ -

جزایر غرب بکلر بکیسنہ حکم کہ

حالا قپودام دام اقبالیہ مکتوب کوندروب اول دیارده عباس دیمکله معروف مفسد عصیان ایدوب بو دفعہ عسکری ایله کلان سرداری منهزم اولوب دفعہ یاندہ خیلی عسکر هزیمت اثرا یله کندوکلوب منهزم و مفهور اولوب اردوسی و خزینہ سی غارت و خسارت اولندوغن وجود خباثت آلو دی ازاله سی ایچون برمقدار زیاده جه عسکر کوندریلوب ان شا الله تعالی الک تورملک میسر اولدوغن و شریف دخی تدارک او زره اولوب تلسان او زرنہ کلک احتمالی اولدوغی خبری کلوب صحت اخباره واقف اولماق ایچون ادم کوندرلدوکن و سن بو سبب ایله محل مأمورہ هنوزوار میوب دونماء هایونم وارد قده ان شا الله تعالی دریادن واروب خدمتده بولنماق میسر اولدوغن بلدرمش سن داخی اول بابدہ هر ندیمیش ایسک مفصلہ معلوم او لمشدیر بوندن اقدم کوندردوک مکتوب کده شریف کل اطاعت و اقیادین عرض ایش ایدک شمدی او لو جھا عصیانہ سبب نہ او لمشدیر بیوردم که وصول بولقدہ کل تیقظ و انتباہ او زره اولوب عساکر منصورہ یی داخی غفلت او زره قومیوب یات ویراقلری ایله دائما حاضر و امادہ طوتوب واعد اطرافن تجسس ایدوب ابک کی عصیان و طغیان او زره اولان لرینک فرصت ال ویروب محل اقتضا اتدوکنه کوره دفع ور فعل ندہ اهتمام او زره اولاسن و ان شا الله تعالی دونماء هایون نہ بو جانبازه عودت اتدکده کفار خاکسار کمیلری . . . تو نسہ و طرباوسہ قصد ایلک احتمالی وار ایسہ غفلت او زره بولنایوب تدارک کده کر کی کی بصیرت او زره اولوب ممکن اولدوغی او زره معاونت ایده سز و بو دفعہ کفار دن آلنان دلار دن داخی اسپانیہ پیودانی اولان ملعون تدارک او زره وار موق قصد ندہ اولدوغن بلدر دیلر امدی تونس بکلر بکیسی ایله خبر لشوب داخی غفلت او زره اولیوب عساکر منصورہ ایله مقدم حاضر و مهیا اولوب

اعدا بر محله مستولى اولورسه تونس بکلر بکيله معاً وجه و مناسب کوردو کنگز اوزره عساکر منصوره ايله حسن اتفاق و اتحاد اوزره اوزرلويته واروب اعدانك منع و دفعه بذل مقدور ايده سن بو بايه بکلر بکيسنه داخى امر شريف ارسال اولنشدر في ١٣ ربى الآخر ٩٨١

- ٨ -

تونس بکلر بکيسى حيدزه حكم كه

حالا کفار خاکسار دن آنوب دونماه هایونمدن سده سعادتیه کوندريلان دلدردن کفار احوالی سؤال اولندقه اسپانيه دنان ملعونک قيودانی بالفعل تدارك اوزره اولوب فکر فاسد و خيال کاسدی دوناھه هایونمز ايجرویه توجه ايتده يوز الی مقداری کمیله تونس اوزرنه وارهق ايدوکن خبر ويردوکاري اجلدن جزائر غرب بکلر بکيسى احمد دام اقباله يه امر شريفم کوندريلوب دارالجهاد ولايت جزائر عسکريه قره دن حاضر اولوب و سنه کله دایما حسن اتفاق و اتحاد اوزره اولوب انوک کی کفار خاکسار بر محله دوشمک احتمالي اولورسه دفع و رفعلى بابنده انواع اهتمامک ظهوره کتوره سن ديه ارم او لشدر بیوردم که وصول بولدقه سن داخى غفلت اوزره اولمايوب مشاراليه ايله خبر لشوب وبکلر بکيلک که متعلق اولان عسکر ايله حاضر و اماده اولوب اعدا جانبه ناظر اولاسن شويشك ملاعین کلوب بر محله دوشرسه مشاراليه ايله حسن اتفاق ايله اوزرلرنه واروب اعدانك دفع و رفعی بابنده مقدورک بذل ايليو ب العياذ بالله غفلت و سؤ تدبیره اعدادن بر محله ضرر ايرشدر مکدن حذر ايده سن و هر نه احواله واقف اولورسک مفصل و مشروح عرض ايلکدن خالي او لمييه سن في ١٣ ربى الآخر ٩٨١

- ٩ -

جزائر غرب بکلر بکيسنه حكم كه

کفار خاکسار خذ لهم الله تعالى الى يوم القرار دوناھه سی عصاتدن بعض اعراب شقاوت کردار ايله اتفاقاً مدینه تونس اوزرنه مستولی اولد وغی استماع اولنماعله استخلاصی ايجون ان شاء الله تعالى اول بهار خجسته آثارده دريایه عظیم دوناھه هایونمز تدارك واول طرفه ارسال اولنماق تصمیم و نیت اولنشدر حق سبحانه و تعالی ابتدا و انهاسنی انواع فتوحات جمیله يه مقارن قلمش اولا ايله او لسه سنداخی شمیدن جزائر عسکريه حاضر و مهیا اولوب زمانی کلد کده بالذات اول طرفه وارهق لازم او لمغین بیوردم که وصول بولدقه تاخیر و توافقی جائز کور لميوب

واعدا واقف اولاً جفن شمديدين افشا ايتميوب اما بکلر بکيلكىك متعلق اولان عساكر منصوره‌نک يات ويراقلىله قلعه فتحنه لازم اولان اسباب ولوازمى همان شمديدين تدارك ايدوب داخى ان شا الله تعالى بر داخى دونانمه هايونم سردارندن سكا كى ايله ادم واروب نه تارىخده اول طرفه توجه‌ايتمك فرمان اولنورسه اصلاحات خير ووقف ايتميوب بالذات جز اير عسکريله واروب ايرشوب دين مبين سيد المرسلينه متعلق اولان خصوصده وخدماته بذل مقدور ايليميسن وعيته علما مزه اول ديار جليل الاعتبارده اطاعت اوزره اولان مشائخ عربانه استعمالت ويروب عساكر منصوره‌نک ذخائر ولوازمى احضارنده معين وظهير اولالر ديو كندو جانبكدن وجه كورلدوکى اوزره اشارت ايدوب حسن تداركده دقيقه فوت ايتمييسن و قوه و عباس بکلرينه دخى حكملى كوندرلشدري رار ادمىركله ارسال ايليميوب كندو جانبكден داخى كركى كى استهالت ويره‌سن و حكملى نه كون واروب ارسال اولندوغن يازوب بلدره‌سن و مزید عنایمدن سكا كوندريلان خلعت فاخره‌مى كيوب امور دين و دولته دقيقه فوت ايتمييسن و قوه و عباس بکلرينه احكام شريفه‌ني ارسال ايلدكده عسکر ايچون شمديدين مستوفي ذخیره تدارك ايدوب كتوره‌لر ديو تنبية ايليميسن في ٢٥ شوال ٩٨١

-- ١٠ --

روم ايلندن دريا سفرينه امر اولنان بکلره حکم که
بوندن اقدم سزه برايکي دفعه احكام كوندريلوب سنجاغشكىز سپاهيلرین معجلاً اخراج
ايدوب مرتب ومكمل دشمن يراغى ايله مأمور اولدوغىكىز محلدن دونماي هايونمه ملاقى
اولوب كىيلره كىروب خدمتده بولنه سز ديو امرم اولىش ايدى اول امرم كاكان مقرر اولوب
حالا دونماي هايونم دريا يه حيقمه‌سى قريپ اولوب سزدن بر اثر ظاهر اولدوغى اجلدن
مسئول اولىش سز در بىوردم که وصول بولقده اصلاً تاخير ووقف ايتميوب جبه وجبه لولك
وسائر آلات حرب وقتال وادولت جنك وجدال و توفنكلر ايله و سنجاغشك زعماء ارباب
تىمارى دخى جبه وجوشنلىرى و توفنكلرى وباجمله دشمن يراغى ايله اخراج ايدوب على التعجيل
واروب مأمور اولدوغىكىز محلده دونماي هايونمه ملاقى اولوب كىيلره كىروب خدمتده
ويولدا شلقده بولنه سز شويلاكه بودفعه دخى اهال و مساهله اولنوب في ٩٨١ ذى الحجه سنك
يكر منجي كوننده هر کس مأمور اولدوغى محلده بولنيوب كىيلر وارد قده يد شميوب سفردن
قاله وبالى كندو بوينه ديرلىكى آلتقاھ قوئىايوب اشد سياست ايله سياست اولتقا مقرر در

اکا کوره هر کس بوسنه ی سایر زمانه قیاس ایتمیوب صکره بلده وایشتمدک دیمیه لر و سنجاغنکه
تابع اولان قاضیلر دن هنوز کورکجی سن اخراج ایتمه مش قاضی دخی تحت لو اکزده کورکجی
تحریر او لئش چنگانه طائفه سی دخی وارسه انلره دخی معاونت و مظاهرت ایدوب کورکجیلری
معجلان اخراج ایدوب کتوروب تاریخ مزبور ده ترسانه یه تسليم ایده لر اول خصوصده
اهال ایتمیوب کورکجیلری دونما یه یتشدر مین قاضیلری معزول اولوب من بعد منصب ویرملک
امرم او لشدر قضاته دخی تنبیه ایلیه سنکه اهال و مساهله دن حذر ایدوب اقدامه قصور
ایتمیه سن با جمله بوجکم شریفم سزه نه کون واروب و هر بریکوز نه کون توجه اتدوککز و نجه
تدارک اتدوککز یازوب بلدره سز فی ۷ ذی الحجه ۹۸۱

— ۱۱ —

تونس بکلر بکیسنه حکم که

مکتوب کون دروب تونس و جوارینه کفار خاکسار مستولی اولدوغی خصوصی و سابقاً
حرحوم خیر الدین پاشایه [۱] اطاعت ایلیان شیخ علی اوچ بیک مقداری آتلوا ایله کلوب
خیلی یولدا شلق اتدوکن واندن ماعدا جزایر احوالن و مزبور رمضانک یرارلغین بلدروب
هر نه بیان ایتمش ایسک مفصلان معلوم شریفم اولوب مزبور رمضانه مزید عنایمدن جزایر
بکلر بکیلکن صدقه ایدوب و شیخ علی یه دخی عرفی استعمالات نامه یازیوب و خلم فاخره مدن
خلعت هایون احسان اولنوب سکا ارسال اولنوب وبعنایة الله تعالی قلعه خلق الوادک فتح
و تسبیحی ایچون اوچیوز عدد مراکب کواکب شمار تدارک و احضار اولنوب عساکر
مؤمنین وجود موحدین ایله مشیحون قلنوب بوباده وزیرم سنان پاشا سردار تعیین اولنوب
قپودانم وسائل بکلر قولرم و قیوم قوللاری و یکیچری وارباب تمیار و کوکلمو توفنک انداز لر
ایله فی ۹۸۲ محرم الحرامک اوایلنده توجه و عنیمت ایتمک اوزره اولوب مشارالیه وارنجه سز
مشارالیه جزایر طربلوس بکلر بکیسی ایله تونس ویا خود ساکر فرو اوزرینه واروب
محاصره ایتمک امر ایدوب بو باده مشارالیهم بکلر بکیلره دخی احکام شریفه کون دریوب
بیوردم که وصول بولقده اصلا تأخیر و توقف ایتمیوب مشارالیهم بکلر بکیلر ایله مشاوره
ایدو ب دخی قنی قلعه اوزرینه وارمک اوی ایسہ حسن اتحاد و اتفاق اوزره یکدل و یکجهت
اولوب اوزرینه واروب محاصره ایدوب فرصت ائل ویردوکنه کوره فتح و تسبیحی
خصوصلرنده انواع اقدام و اهتمام وجوده کتوروب دونما هایونم وارنجه بعنایة الله تعالی

[۱] بارباروس خیر الدین پاشا

انواع یوز آقلوغى تحصيلنه سعى ايليه‌سن و شيخ على يه ارسال اويان حکم شريف و خلعت هایونی ايصال ايدوب استهالت ويره‌سن انشا الله تعالى خدمت ضایع اولمیوب انواع عنایته بھرەمند اولمک مقرردر بو دفعه دخى اکر عساکر ارسالنده واکر ذخیره تدارکنده بذل مقدور ايدوب دين اسلام عنته سعى واهتمامده قصور ایتمیه‌سن

فی ١٥ ذی الحجه ٩٨١

- ١٢ -

جزایر بکلر بکیسی رمضان پاشاییه حکم یازیاه که انشا الله تعالى فی ٩٨٢ حرم الحرام نک اوایلنده قلعه خلق الواد فتح و تسخیرینه اوچیوز پاره مرتب ومکمل قدرغه احضار اولنوب بکلرم وقپو قوللرندن ویکیچری وارباب تیماردن و سائر اختیاریله غز اندیتنه کلان توفنک انداز کوکلو طایفه سندن واپرو مستوفی عسکر قونلوب دونتای هایونه سردار اولان وزیرم سنان پاشا ادام الله تعالى معالیه ایله و جزایر بکلر بکیسی قپودانم وسایر قورصان رئیسلر و کوکلو لوندقپودانلریله توجه و عنیمت ایمک اوزره اولوب انشا الله تعالى آنلر وارنجه سندخی سابقا بکلر بکی اولان احمد پاشا و طربلوس و تونس بکلر بکیلریله تونس و (٠٠٠) اوزرنه واروب ال ویردوکه محاصره ایدوب ولوازم و مهماتک تدارکنے اشتغال اوزره اولوب خدمتده اولماکی امر ايدوب بیوردوم که بو باده مشارالیهم بکلر بکیلر دخی احکام شریفه کوندرلشدادر بیوردوم که وصول بولدقدہ جزایر آتلر و پیاده عسکری و جزایره تابع اولان اعراب طایفه سیله مرتب ومکمل دشمن یراغی ایله تونس و طربلوس بکلر بکیلریله دخی ملاقی اولوب وجه و مناسب کوردوک اوزره تونس اوزرینه دوشمک می اولی در ... می محاصره ایمک می مناسب در هر قنگی سی آسان و مناسب ایسه ذکر اولان بکلر بکیلر قوللرم ایله مش اتحاد و اتفاق اوزره یکدل ویکجهت اولوب هرنه محلدن وارمق مناسب ایسه اوزرینه واروب فتح و تسخیری باينده انواع اقدام واهتمامک وجوده کتوروب دونتای هایونم وارنجه امیددر که بر یوز آقلوغى تحصيل ایلیه‌سن و مقدمًا جزایر بکلر بکیسی اولان احمد پاشا دخی بو دفعه کندو قدرغه‌سی و فورسه اسیرلری ایله مشارالیه ملاقی اولوب خدمتده بولنق امرم اولمشدر موییه که قدرغه واباب و اموالله و اسیرلرینه دخل و تعرض اولنایوب جمله کندویه تسلیم اولنه که مشارالیه واردقدہ مناسب کوردوک اوزره خدمتده

بولنه و جزایر اهالیسی سدۀ سعادت، آدم کوندروب اول جانبه والی اولنلر بعض بدعتر احداث
ایدوب اول اجلدن رعایا تحمل ایده میوب کفاره فرار ایتمشلردر دیو بلدر دکلری اجلدن
اول مقوله بدعتر رفع اولنوب رعایا به خلاف شرع و قانون تعدی اولماق ایچون مستقل
حکم هایونم یازیلوب ارسال او لنشدرا دایما مضمون هایونی ایله عامل اولوب امن و امان
ولایت و رفاهیت و ارامش رعیت و حراست ولایت خصوصلرند کاینبعی محمد و مردانه اولوب
من بعد رعایانی خلاف شرع و قانون بروجهمه رنجیده اتدر میوب مالکه و دین و دولته
متعلق امورده بصیرت او زره اوله سن فی ۱۵ ذی الحجه ۹۸۱

— ۱۳ —

آق دکنر یالیلرند واقع اولان بکلره و قاضیلره حکم که
جزایر غربده کوکلو روئیسلر قیودانی اولوب خاصه روئیسلر مدن اولان قدوۃ الاماجد
والا کارم نمی روئیس زید مجده تحت حکومتکنرده اولان کوکلو روئیسلری قالیته لرین جمع
ایدوب دونای هایونه سردار تعیین اولنان وزیرم سنان پاشایه ایصال ایچون ارسال
او لنشدرا بیوردم که وصول بولقده هر قنگکنرک حکومتندہ فی سبیل الله تعالی غزایه طالب
وراغب کوکلو یرار توفنک انداز یکنتر و آنلردن قالیته بتاسنه قادر کوکلو روئیسلری
وارسه حسن استهالت و تدارکه مذکور لری غزا وجهاده ترغیب ایدوب قالیته بتا
اتدروب لوازم و مهماتلر آقیه ایله تدارک ایتمکده معاونت و مظاهرت ایلیه سن که مستوفی
کوکلو کمیلرین تدارک ایدوب عنایت حق جل و علی ایله فتحی تصمیم اولنان خلق الواد
اوزرینه کتوروب خدمتده بولنه لر بو با بدہ کمسنه مانع و دافع اولیه ان شاء الله تعالی خدمتده
و یولداش لقده بولنانلر منید عنایته مقارن اولوب در لیکلره بھرہ مند او لنماق مقرر در
آکا کوره هر بریکوز مذکور لر بو امری اعلام ایدوب غزا وجهاده ترغیب ایتمکدن
دقیقه فوت ایتمیه سن فی ۱۵ ذی الحجه ۹۸۱

— ۱۴ —

سابقا تونس سنیجانی بکی اولان رمضانه حکم که
حالا سنک حق کده منید عواطف علیه شاهانه و عوارف سنیه ملوکانم ظهوره کتوروب
فی ۹۸۱ ذی الحجه سنک در دنجی کونندن سابقا اولان بکلر بکیلر تصرف اتدوکی دیر لک

ایله جزایر غرب بکلر بکیلکن سکا عنایت ایدوب و خلم فاخره مدن خلعت دخی احسان ایدوب بو خصوصیت اعلامیچون در کاه معلماده آمیجه حی باشی اولان قدوۃ الاماجدوا الا کارم احمد زید مجده تعیین اولنوب بیوردم که وصول بولدقده احسان اولنان خلعت هایونی کیوب ولایت مزبوره ده بکلر بکی اولوب سندن اول اولان بکلر بکیلر نوجه له تصرف ایده کلشلر ایسه سنداخی اولوجهله متصرف اولوب ضبط و حراست ولایت و رفاهیت و اطمینان رعابت بابنده بذل مقدور وسعي مشکور ظهوره کتیورسن

— ۱۵ —

تونس بکلر بکیسته حکم که
مکتوب کوندروب یانکده اولان عساکر اسلام قیروانده اولوب بعده بر محله عسکر تدارک اولنوب تونسده اولانلرک بوجاتبه میلاری وارمیدر دیو قصدلر کوندربیوب واردقده عرب علو خیلرندن در تیوز مقداری توفنک انداز کوندردوک عسکردن قاچوب تونسه کیدوب کفره یه تابع اولوب واردقلرنده ایکی بیک توفنک انداز کافر ویکرمی بیک عسکره قریب واروب کفار خاکسار ایریشوب درت طرفدن احاطه ایدوب یورویش آمیکله توفنک آمغه قدرت قالمیوب حق تعالی نک عنایته ورسول الله ک معجزاتنه توکلاً حسن اتفاق ایله جمله یراغکله کفاره هجوم ایدوب حکم جنک ایدوب حق تعالی نک علو عنایتی ایله عساکر کفار بالکلیه قیلدجن کچوب وسلطانلری اولاچق ملعون توفنکله ایکی یردن مجروه قلنوب وکفاردن نیجه سی اسیدخی اولوب طوپلری و تقکلری ویراقدلری و خیمه لری جمیعاً آلنوب ملاعین بیدیندن انجاق یکرمی نفر او توز نفر خلاص اولوب اشقیای عربدن بش آلتی بیک نفر هلاک اولوب حالا تونس او زرینه واریلوب محاصره اولنوب قیولری پیادیلوب شهردن طشره برفرد چیقار مددوغن بلدروب اندن ماعدا هر نه اعلام ایتمش ایسک مفصلان پایه سریر اعلامه عرض اولنوب علم شریف عالم شمول شاهانه محیط اولمشدر جبلتکده مرکوز اولان محض شجاعت و شهامت و فرط فراست و کیاستکدن دخی او مولان بونک امثالی یولداشلق و مردانه لک ایدی وجوده کتورمش سن یوزک آق اولسون اغور هایونمده خدمات موفوره ک مستوجب عنایت خدیوانم او ماغین حقکده عواطف خسر و انم ظهوره کتوروب خلم فاخره مدن بر خلعت احسان ایدوب بوندن اقدم وارد اولان مکتوبکده سابقاً مرحوم خیرالدین پاشایه اطاعت ایلیان شیخ علی اوچ بیک

مقداری آتلوا ایله کلوب خیلی یولداشلقده بولندوغین بلدردوک اجلدن مذکوره دخی
مزید عنایتمدن خلعت احسان ایدوب و عرفی استهالت نامه یازیلوب ارسال اولنده ایصال
ایدوب کرکی کی استهالت ویره سنکه انشا الله تعالی خدمتی ضایع او لمیوب انواع عنایته مظہر
واقع او لمغین مقرر بلوب اکاکوره دین و دولت امورنده سعی مشکور ظہوره کتوروب اهتمامده
قصور ایتمیه وحالا اسپانیه لعینک تحت حکومتندہ اولوب ولایتندہ علاقہ و فسادرینه سبب
اولان قلعه خلق الودک بعنایة الله تعالی فتح و تسخیری ایچون اوچیوز عدد مراکب
کواکب شمار ایله قیوم قولارندن وساير زعما وارباب تیاردن واfer و مستوفی عسکر تدارک
اولنوب استبو سنه ۹۸۰ حرم الحرامندک اوایلاندہ توجه ایتمک اوزره اولوب دونانهای نصرت
شعارم واصل اولنجه جزایر غرب بکلر بکیسی اولان رمضان پاشا و طربلوس بکلر بکیسی
مه طفی پاشا و سابقا جزایر بکار بکیسی اولان احمد پاشا ایله جمله کوز یکدل و یکجهت
اولوب تونس اوزرینه واروب محاصره ایتمک می اولادر یوقسه باکر فوری محاصره ایتمک می
مناسب در هرنہ وجهمه مناسب ایسه واروب محاصره ایدوب فتح و تسخیری خصوصنه
اهتمام ایتمسے کوزنہ امر ایدوب بیوردم که وصول بولندقدہ مشارالیه بکلر بکیلر قولارم ایله جمله
کوز بریره کلوب حسن تدبیر و تدارک تونس ویا باکر فور اوزرینه واروب محاصره ایدوب
دخی فتح و تسخیری هرنہ وجهمه ممکن ایسه مباشرت ایدوب دوننمای هایون ظفر مقرونم
وارنجه مملکت ولایت ورعایا و برایایه کفار ضلالت آثار و عصات اعراب شقاوت شعاردن ضرر
وکیزند ارشدر میوب انواع یوز آقلو غنی تحصیلنہ سعی و اهتمام ایلیوب عساکر اسلام ظفر
فرجام ایچون واfer و مستوفی ذخیره و قلعه محاصرہ می لوازمی دخی هرنہ ایسه شمدیدن
تدارک و احضارینه دقت اولنه که وارد قده حاضر بولنوب توقف لازم کلیه فی ۱۵ ذی الحجه ۹۸۱

- ۱۶ -

جزایر غرب بکلر بکیسنه حکم که
ترسانہ عامرہم ریسیلرندن قدوۃ الاما جدمی رئیس زید قدردنک حقنده مزید عنایتم
ظہوره کتوروب متصرف اولدوغی علو فہمی اوزرینه یکری آچہ ترقی ایله جزایر غرب بد
واقع اولان کوکلو و ریسلرہ قپودان تعین ایدوب اندن ماعدا آق دکنر یالیلرندہ قالیته
و فرقته دونادوب غزایہ توجه ایدن قورصا زلر دخی مذکور ایله بیله واروب خدمتندہ
و یولد شلقدہ بولنمق ایچون احکام شریفہ ویریلوب ارسال اولنمشدر بیوردم که مذکور واروب

اول دیارده اولان محللری حفظ و حراست و خسارت فرمان اولنان طرفه‌لری دخی
غارت و خسارت ایدوب دونمای هایونه سردار اولان وزیرم سنان پاشا وارنجه وجه و مناسب
کوردوک او زره خدمتده و بولداش لقده بولنه اما مذکوره تنبیه ایله سنکه اکر کندو
وا کرلوند طایفه‌سی سده سعادتله دوستلق و امن و امان او زره اولا فرانجه و وندیکلو پارچه‌لری
کندو حالارنده امن و امان او زره کیدوب کلورکن دخل ایدوب و با خود مذکورله و ممالک
محرومدن بر محله ایرودو کنده ضرر و کزند ایروشدوررلر صکره عذری مقبول اولمیوب
نتیجه‌سی کندویه عاید اولور اکا کوره ضبط و رباطلرنده اهتمام ایدوب غفلت ایله بر محابه
ضرر و کزند ایرشدمکدن حذر ایلیه‌لر و مذکور آدم که انده خدمتده اولا متصرف
اولدوغی علوفه‌سن خزینه جزایردن ویره‌سز.

— ۱۷ —

سابقاً جزایر بکلر بکیسی اولان احمد پاشایه حکم که
جزایر بکلر بکیلریکن رمضان پاشایه عنایت اولنوب سن قدرغه ک واسیرلرک و آدم‌لرک
ایله بودفعه دونمای هایونه سردار اولان سنان پاشا دامت معالیه‌یه ملاقی اولوب وجه
و مناسب کوردوکن او زره خدمتده اولوب مشارالیه وارنجه تعرض و جزایر و طربلوس
بکلر بکیلریله یکدل و یکجهمت اولوب خدمتده اولوب اموال و اسبابی و قدرغه واسیرلر و که
دخل اولنامق ایچون مشارالیه حکم هایونم ارسال اولنشدیر بیوردم که وصول بولقده تأخیر
ایتیوب موئی اليهم ایله حسن اتحاد و اتفاق او زره خدمتده اولوب دونماء هایونم واردقده کلوب
مشارالیه وجه و مناسب کوردوکی او زره خدمتده بولنه‌سن في ۱۹ ذی الحجه ۹۸۱

— ۱۸ —

جزایر غرب بکلر بکیسنه حکم که
بودفعه جزایر عسکرندن خلق الواده کلک فرمان اولنان عساکرک چادری اولنامق
احتمالیه مهترخانه عاصمه‌مدن یوز قطعه چادر کمیله تحمل اولنوب دونمای هایونله ارسال
اولنق او زره اولوب بیوردم که امرم موجبنجه قلعه مزبوره او زرینه کلیچک عساکره تنبیه
ایله سنکه چادر خصوصه مقید اولوب ساڑ لوازم و مهماتلرین تدارک ایدوب دونماء هایونم
واردوغی کی کلوب وزیرم سنان پاشایه ملاقی اولوب کوندریلان چادرلری تقسیم و توزیع
ایدوب اول خصوصه مضایقه چکمیه‌لر في ۲۷ ذی الحجه ۹۸۱

— ۱۹ —

وزیر سنان پاشاییه حکم که

خاصه قدر غمه لم رئیس‌لرندن یومی اون‌سکن آچه علو فهیه متصرف عبده او غلی دارنده مصطفی رئیس هرو جهله یرارواهله وقوف کمسنه اولدوغندن ماعدا بوندن اقدم واقع اولان مالته و سکتیوار سفرلرندن واول زماندن برو قبریس جزیره‌سنده وسائز دوننمای هایون سفرلرندن باروت محافظه و خدمتی بوکا تفویض اولنوب کرکی کی وقوف و شعوری او لماغن بودفعه دخی طوب اوئی محافظه‌سی بوکا تعیین اولنیه‌سن امر ایدوب بیوردم که امر موجبنجه مذکورک یانه برکاتب دخی تعیین ایلیوب سعی ایلیه‌سنکه اکر قدر غمه‌له توزیع اولنان باروتدر واکر قلعه دوکلو اولدقده کمیلردن اخراج اولناندر هر کمی یه نقدر ویریلوب و قلعه دوکلو اولدقده هر کمیدن نقدر باروت اخراج اولنوب و نقدری صرف اولنوب تکرار هر کمی یه باقی قالاندن نقدر ویرلدوکن دفتر اتدوره‌سنکه سدۀ سعادت‌هه کلدکده اکا کوره طلب اولنوب اسراف و اتلاف اولنیه فی ۲۰ محرم ۹۸۲

— ۲۰ —

وزیر سنان پاشاییه حکم که

در کاه معلام یکی‌چریلرندن وبلوک خلق‌ندن بودفعه دوننمای هایونه قول‌لرمک بعض‌لری آنده موجود دکل ایکن بلوک باشیلری ویایا باشیلری وبلوک خلقی نک کتخدالری و چاوش‌لری موجود اویایانلرینک علو فهله‌ین آلوب واغور‌دین دولت‌ده موجود اولیانلری موجود یو قلیوب هر سفرده بوصوی عادت ایتکاری اعلام اولنده امدی دوننمای هایونه تعیین اولنیش ایکن آنده موجود بولنیانلرک علو فهله‌ری ویرلدوکنه موجود یوقاندو غنه اصلا رضای شریفم یو قدر بیوردم که وصول بولدقده آنده اولان یکی‌چریلر کتخداسنه ویایا باشیلرینه وبلوک باشیلرینه وبلوک خلقی آغالرینه و کتخدالرینه و طوچی وجبه جیله‌ه باش اولنله‌ه بواسمر شریفی اعلام ایدوب دخی مناسب کوردوکاک محلده موجود اولان یکی‌چری قول‌لرمی وبلوک خلقی و باجمله دفتر اولنوب سره تسایم اولنلری بالذات یو قلیوب کوروب موجود اولنلری دفتر ایدوب مستحق اولدقلری مواجبلرین ویروب اما موجود اولیانلرک علو فهه سن ویرمیوب انلری باشقه دفتر ایدوب در کاه معلامه کوندره‌سن بوبابده بالذات مقید اولوب

برفرده عناد و مخالفت اتدرمیه‌سن اسلمینلری دخی کیملر ایسه حمایت ایتمیوب اسـمـلـیـلـه
یازوب بلـدـورـهـسن فـیـ ٣ـ صـفـرـ ٩٨٢

- ٢١ -

وزیر سنان پاشا حضرت‌لرینه حکم که

قدیمدن حفظ و حراست اولنه کلان اطهـلـارـاسـنـکـ حـفـظـیـ بـوـدـفـعـهـ دـخـیـ مـهـمـ وـلـازـمـ
اولماگین دوننمای هایونم کیملرینک انکینه واوزاق سفره یرامیاندن بر قاج پاره قدرغه آلیقونلاق
امر ایدوب بیوردم که وصول بولدقده بو خصوصی امیرالامراء السکرام جزایر بکلر بکیسی
قپودانم دام اقباله ایله مشاوره ایدوب ذکر اولنان آطهـلـرـ مـحـافـظـهـ اـیـچـونـ نـقـدـارـ قـدـرـغـهـ
آلیقونلاق وـنـهـ اـصـلـ کـمـسـنـهـ باـشـ وـبـوـغـ اـولـمـقـ منـاسـبـ اـیـسـهـ وـجـهـ وـمـنـاسـبـ اوـلـدـوـغـیـ اوـزـرـهـ انـکـینـ
سوـکـمـکـهـ وـسـیـرـکـلـکـیـ سـفـرـهـ یـرـامـیـانـ کـمـلـرـدـنـ برـقـاجـ پـارـهـ قـدـرـغـهـ تـعـیـینـ اـیـدـوـبـ وـبـرـیـارـ کـمـسـنـهـ دـرـ
اوـزـرـلـرـینـهـ باـشـ وـبـوـغـ تـعـیـینـ اـیـلـیـوـبـ تـنـبـیـهـ اـیـلـیـهـ سـنـکـهـ قـدـیـمـدـنـ حـفـظـ وـحـرـاستـ اـوـلـنـهـ کـلـانـ
مخوف و مخاطره محللری کـاـکـانـ حـفـظـ وـحـرـاستـ اـیـدـوـبـ کـفـارـ کـاـکـسـارـ کـمـلـرـنـدـنـ وـقـوـرـصـازـ
حرامی لوند قـالـیـتـهـلـرـنـدـنـ مـمـالـکـ مـحـرـوـسـهـ مـدـهـ بـرـ مـحـلـهـ ضـرـرـ وـکـنـزـنـدـ اـیـرـشـدـیـرـمـیـوـبـ کـاـلـ بـصـیرـتـ
وانـتـبـاهـ اوـزـرـهـ اوـلـاـ اـمـاـ بـوـبـهـانـهـ اـیـلـهـ کـنـدـوـ حـالـنـدـهـ اـمـنـ وـاـمـانـ اوـزـرـهـ کـلـوـبـ کـیدـنـ رـنجـبـرـ
کـیـلـرـنـهـ اـسـکـلـهـنـرـدـهـ کـمـرـکـلـرـینـ اـداـ اـیـدـوـبـ وـمـنـوـعـ اوـلـیـانـ مـتـاعـ تـحـمـیـلـ اـیـتـشـ اوـلـیـالـرـ مـجـرـدـ
جلـبـ وـنـقـدـ اـیـچـونـ دـخـلـ وـتـرـعـضـ اـیـتـیـهـ شـوـیـلـهـ کـهـ اوـلـ جـانـبـلـرـدـهـ کـفـارـ کـمـلـرـیـ وـلـونـدـ قـالـیـتـهـلـرـیـ
فسـادـ اـیـتـدـکـلـرـیـ اـسـتـمـاعـ اوـلـنـهـ تـتـیـجـهـسـیـ اوـلـ کـمـلـرـهـ باـشـ اوـلـانـهـ رـاجـعـ اوـلـورـ اـکـکـورـهـ مـقـیدـ
اوـلـوـبـ اـهـتـامـدـهـ دـقـیـقـهـ فـوـتـ اـیـتـیـهـلـرـ وـکـمـلـرـهـ مـضـاـیـقـهـ کـزـ وـارـ اـیـسـهـ یـانـکـزـدـهـ اوـلـانـ حـاضـرـ
عـسـاـکـرـ دـنـ عـسـاـکـرـوـرـمـیـوـبـ تـنـبـیـهـ اـیـلـیـهـسـنـ کـهـ سـاقـزـهـ کـلـهـلـرـ بـونـدـنـ دـوـنـمـایـهـ یـتـشـمـیـانـ سـیـاـھـیـلـرـدـنـ
قرـهـ مـرـسـلـلـرـ اـیـلـهـ وـافـرـ جـنـکـجـیـ سـیـاـھـیـ کـوـنـدـرـیـلـهـ فـیـ ٤ـ صـفـرـ ٩٨٢ـ

- ٢٢ -

وزیر سنان پاشایه حکم که

حالا دوننمای هایونمده اولان عساکر منصورهـنـکـ اـنـشـالـلـهـ تـعـالـیـ فـتـحـ وـنـصـرـتـهـ عـودـتـ
مـیـسـرـ اوـلـدـقـدـهـ پـکـسـهـادـ تـدارـکـیـ مـهـمـاـتـدـنـ اـولـمـغـینـ بـیـورـدـمـکـ وـصـوـلـ بـولـدـقـدـهـ آـغـرـیـبـوـزـ وـسـایـرـ
اطـرـافـهـ شـمـدـیـیـهـ دـکـینـ اـحـضـارـ اوـلـنـانـ پـکـسـهـادـکـ شـوـیـلـهـ کـهـ انـکـینـهـ صـالـنـدـیـنـ جـمـلـهـسـیـ بـوـدـفـعـهـ

آنوب زیاده‌سی قالمیوب عودت اولندقده شمیدیدن پکسماک تدارک لازم ایسه قپودانم
دام اقباله ایله مشاوره ایدوب نمقدار قنطار پکسماک لازم اولوب ونه محلده احضار اولنق
ایحاب ایدرسه درکاه معلامه عرض ایلیه‌سنکه دونمای هایونمک عودتی میسر اولنجه
کفایت مقداری پکسماک تدارک اولنوب وجه کوردوکنر محلده احضار اولنه اما کفايت
ایده‌جک مقداری پکسماک بو دفعه آرتوب قلمق میسر ایسه ضرر متتب اولیاچق محلده
حفظ اتدوره سزکه انشاالله عودت میسر اولدقده عسا کر منصوريه اولباده مضایقه چکملوا اومنیه
ودونمای هایون کمیلرینه یدک ایچون بودفعه اره کمیسی ایله کورک ارسال اولوندی ذکر
اولنان کورکاری کمیلرہ یدک ایچون توزیع ایدوب کوندریلان آره کمیسنه کفایت مقداری
حضر ارسلی قویوب ترسانه عاصمه ارسال ایدوب تنیه ایلیه‌سنکه کلیولیه اوغرایوب
حاضر اولان خام کرسته‌نی تحملی ایدوب بوش کلیه‌لر فی ۴ صفر ۹۸۲

— ۲۳ —

وزیر سنان پاشا حضر تلرینه حکم که
محیه استانبولده ترکه بابنده مضایقه اولمغین یالیلدده اولان میری ترکلر اسلکله‌لرده
احضار اولمق ایچون حکم ایله چاوش کوندرلشدیر بیوردم که واردقده انشاالله تعالی دونمای
هایونمه عودت میسر اولدقده یالیلدده احضار اولنان اکر آرپه‌در واکر بغدادیر اصرم
موجنبه کمیلرہ تحملی ایلیوب بیله کتوره سز بوخصوص مهماتدندر اکا کوره مقید
اولا سز فی ۴ جمادی الاول ۹۸۲

— ۲۴ —

وزیر سنان پاشا حضر تلرینه حکم که
مکتوب کوندروب قلعه خلق الواد وتونس بعنایة الله تعالی فتح وتسخیر وتونس ضبط
اولنوب خلق الواد تملندهم اولنوب ایچنده اولان کفارک اکثرینی طوئشلر وبر مقداری
قید وبد واسیر قلنوب ذکر اولنان غزاته ویولداشلک وخدمت ایدنلره استحقاق‌لرینه کوره
مناصب ویرلدکدوکین ودونماء هایونمه روم ایلی یهاسنه نزول اولندوغڭ واندن ماعدا
دونماء نصرت اثریه متعلق هرنه بیان ایتمش ایسک معلوم اولدی دین میین حضرت
سید المرسلین واغور هایون جهاد رهینمده سعی مشکور وبدل مقدور ایتمش سن سنک

محض شجاعت و شهامت و فرط فراست و کیاستکدن دخی او مولان بونک کی آثار حیث
واطوار پسندیده وجوده کتورمک ایدی یوزک آغ او لسوون هان خدای رب العالمین
اعدای دین و دولته ذل و نکبت واولیای عن و شوکته فتح و نصرت میسر و مقدر ایله
وذکر اولنان محاربه لرده خدمت ایدنلر حقنده منید عنایتم ظهوره کتوروب توجیه ایتدوک
مناصب مناسب کورولدوکی اوزره تفویض و تقلید قلنوب امر جلیل القدر م صادر اولوب
احکام شریفه صدقه لر اولنوب و دریا موسمی مرور ایدوب شمد نصکره دونماء همایونم
ایچرو کرمه سی اولی و اتفاق اولوب لکن ساقز و اسکندریه بوغازلرنده قورصان کافر کمیلری
اولدوغی استماع اولنوب آغزیبوز سنجاغی بکی علی دام عنزه ایله بر قاچ پاره قدر غه
عساکر منصوره ایله عتبه علیامه توجه اتمک امر ایدوب بیور دومکه وصول بولقده
آغزیبوز سنجاغی بکی علی دام عنزه یاننده بر قاچ پاره قدر غه قویوب و مشارالیه دخی تنبیه
وتائید ایله سنکه اول اطرافی تتبع و تجسس ات دروب قورصان لوند قایقلرندن خبر آلورلر
ایسه اوزرینه واروب بعنایة الله تعالی الله کتوروب حقنده کلکه سعی ایدوب وبو جانبده
استانبول ذخیره سیچون واران رنجبر کمیلرینک دخی ایچنه حصار اری قویوب کوندره سیز
دیو امرم او لمشدی لکن انلره دخی اعتماد یوقدر اول خصوصه مقید اولوب ذکر اولنان
کمیلرک دخی احوالن تتبع و تجسسدن خالی او لمیوب انوک کی استانبول ذخیره سیچون
ترکه تحمل ایدن کمیلدن کریده وغیری جزیره یه واروب ترکه یی آمش وارمیدر و قنی
ریسدر معلوم ایدینوب دخی او لمقوله وار ایسه الله کتوروب کی و ذخیره سن کرفت
ایدوب ریسی کمی یه قوشوب عرض ایلیوب اندن ماعدا ساقز طرف لرنده و اسکندریه
بوغازنده دخی فساد ایدن کافر قالیه سن تتبع ایدروب الله کتورمک با بنده دخی اقدام
واهتمام ایامه سن فی ١٥ رب جب ٩٨٢

— ٢٥ —

پودان پاشایه حکم که

بوندن اقدم دونمای همایونم سردار تعین اولنوب تونس و خلق الواد قلعه لرینک بعنایة الله
تعالی فتح و تسخیری خصوصی ایچون ارسال اولنان دستور مکرم وزیرم سنان پاشا
ادام الله تعالی اجلاله مکتوب گوندروب حق سبحانه و تعالی جل جلاله و عم نواله حضر تلرینک
عنایتی ایله ذکر اولنان قلعه لر فتح و تسخیر اولنوب تونس قلعه سننه آدم قونوب ضبط

اولنوب و خلق الواد قلعه‌ی تملندن هدم اولندوغنه و سندخی بو بابده کمال خدمتک
و یولداشلغک بلدروب فی الواقع سنک جبلاتکده مرکوز اولان و فوراقدام و حسن اهتماکدن
او مولان بونک امثالی خصـال حیده و افعال پسندیده ایدی که ظهور بولاش یوزک آغ
اولسون همان عنایت باری ایله اعدای دین و دولت مقهور و مغلوب اولمقدن خالی او لمیه
ایله اولسه حلامشارالیه حکم شریفم کوندریلوب دونباءها یونمه مویی ائیه و سن سدۀ سعادتیم
جانبته عودت ایدوب لکن دریاده ساقز و اسکندریه بوغازلرند کفار خاکسار کمیلری
اولدوغی استماع اولنگله اگری یوزبکی علی دام عزه یاننده بر قاج پاره قدر غه قویوب اطراف
وجوانی تتبع و تجسس ایلیوب کفار مذلت آثاردن دریاده رنجبر کمیلرینه و یالیلدن بر محله
ضرر و کزند ایرشمیوب محافظه خدمتنه تعین اولنق امرم اولمشدر بیوردم که واریجاق
بو بابده سنداخی مقید اولوب میرمشارالیه کیاننده نقدار مناسب ایسه قونوب مشـارالیه
و کمیلرک رئیسلرینه محکم تنییه و تأکید ایلیوب اهال و مسـاهله او زره اولیوب لیل و نهار
دریاده کزوب کفار خاکسار کمیلرین تتبع و تجسس ایلیوب الله کیرن قورصان کافر کمیلرین
اقدام و اهتمامه الله کتوروب حقلرندن کلهـلر و انک کی محروسـه استانبول ذخیره سیچون
رجبر کمیلری اول جانبه واروب ترکه آلوب دخی کفار خاکسار ولايتـرینه ویردکلری
اعلام اولنور اول بابده دخی اوکات مقید اولوب انک کی خلاف امر شریف کفاره ترکه
ویرن رنجبر کمیلرین الله کتوروب کمیلرین کرفت ایدوب رئیسلرین کورکه قویوب عرض
ایلیه سز و اکر اول اصل ذخیره ایچون واران رنجبر کمیلرین روزکار مخالف اولمـغله یاخود
کفار خاکسار خوف اولمـغله لیماندن چیـه میوب قالورـه انک کمیلری ترکه آلوب اکر روزکار
مخالفتـن خلاص امـکـدر و اکـر مخـوف یـرـلـدـن یـافـلـرـنـجـهـ بـیـلـهـ کـیدـوبـ قـورـتـارـمـقـدرـ باـجـمـهـ
اوکات و جهـلهـ مـعاـونـتـ وـ مـظـاهـرـتـ وـ اـعـدـادـنـ حـفـظـ وـ حـرـاسـتـ اـیـلـیـهـ لـرـ صـکـرـهـ خـلـافـ اـمـرـ شـرـیـفـ

دریاده کفار خاکسار طرفـنـدـنـ العـیـاذـبـالـلـهـ بـرـ فـسـادـ ظـهـورـ اـیدـهـ عـذـرـلـرـیـ مـقـبـولـ اوـلـماـزـ

حـقـلـرـنـدـنـ کـلـنـمـکـ مـقـرـرـدـ اـکـاـ کـورـهـ بـاـبـ مـحـافـظـهـ دـقـیـقـهـ فـوـتـ اـیـمـیـوبـ بـصـیرـتـ وـ اـنـتـبـاهـ

اوزره اولالر ف ۱۵ رجب ۹۸۲

بویوب آطه

احمد رفیق